

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming 2014-2016***

Gemeente Neder-Betuwe

**Dodewaard
Echteld
Kesteren
Ochten
Opheusden
IJzendoorn**

Kesteren, 25 september 2012

INHOUDSOPGAVE

BEGROTING 2013 EN MEERJARENRAMING 2014-2016

VOORWOORD VAN HET COLLEGE	5
VOORWOORD VAN HET COLLEGE	6
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BEGROTING	9
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BEGROTING	10
FINANCIËLE POSITIE	11
UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2013 EN MEERJARENRAMING 2014-2016.....	12
UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE.....	14
BESTAAND BELEID	14
NIEUW BELEID	14
OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2013-2016 PER PROGRAMMA	18
OVERZICHT VAN LASTEN EN BATEN PER PROGRAMMA VAN HET BEGROTINGJAAR 2013.....	19
PROGRAMMA'S	21
PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER.....	22
PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	26
PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE.....	30
PROGRAMMA 4: ECONOMIE	34
PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING.....	38
PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR.....	42
PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN	46
PROGRAMMA 8: BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO)	52
OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	56
SPECIFICATIE VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	58
OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES.....	60
SPECIFICATIE VAN DE STAND EN HET VERLOOP VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	61
PARAGRAFEN	63
PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN	64
PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN.....	68
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	72
PARAGRAAF 4: FINANCIERING.....	76
PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN.....	80
PARAGRAAF 6: GRONDBELEID	98
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING	102
BESLUITVORMING	105
BESLUITVORMING.....	106
BIJLAGEN	107
OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN.....	108
BEREKENING EMU – SALDO	109
OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING.....	110

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming 2014-2016***

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de Gemeenteraad,

Hierbij presenteren wij u de begroting 2013 van de gemeente Neder-Betuwe, inclusief de meerjarenraming 2014 tot en met 2016. Bij de kadernota 2013-2016 heeft u de richting en de kaders bepaald voor deze begroting en meerjarenraming. In deze begroting doen wij voorstellen aan u voor de uitvoering van het beleid. Dit beleid is voornamelijk door u verwoord in het vastgestelde coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in ambitie" en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma.

De aanbidding van deze begrotingsstukken vindt plaats op grond van artikel 190 van de gemeentewet. De vaststelling staat gepland voor uw vergadering van 8 november 2012, zodat de stukken voor de wettelijke datum van 15 november 2012 bij onze toezichthouder kunnen worden ingediend. Om te voldoen aan artikel 190 van de gemeentewet bieden wij u jaarlijks een ontwerp aan voor de begroting (2013) met toelichting en een meerjarenraming voor tenminste drie op het begrotingsjaar volgende jaren (2014-2016).

De begroting is opgezet met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV). Naast deze bron zijn ook de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en het Provinciaal Beleidskader Financieel toezicht van belang.

Conform artikel 189 van de gemeentewet moet u erop toe zien dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kunt u afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Wij moeten een begroting 2013 en een meerjarenraming 2014-2016 ter vaststelling aanbieden die sluitend is. Met deze aangeboden begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 voldoen wij aan deze wettelijk gestelde eis. Wij bieden u een begroting en meerjarenraming aan die jaarlijks sluit met een overschot en waarvan de basis gegrond is op bestaande feiten en zekerheden. Extra lasten als gevolg van de regionalisering van de brandweer en de invoering van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) per 1-1-2013 zijn in deze begroting verwerkt.

Toch is de basis van de begroting en de meerjarenraming kwetsbaar gezien het feit dat de rijksoverheid nog steeds geen stabiele richting aangeeft voor de toekomst. Berichten over bezuinigingen en heroverwegingen van bestaand rijksbeleid (18 miljard) variëren in hoogte en kunnen een forse invloed op onze financiële positie tot gevolg hebben. Hierop komt nog eens de aanvullende rijksbezuiniging van 12 miljard (Lenteakkoord). Al de heroverwegingen waar het rijk mee bezig is en de aanvullende rijksbezuiniging zullen zeker resulteren in bezuinigingen en beleidsombuigingen die onze gemeente Neder-Betuwe zullen raken maar ook zeker onze burgers. Al met al is er sprake van onzekere en moeilijke tijden.

Deze onzekere periode blijkt ook uit de junicirculaire 2012. Hiermee heeft het rijk al een pas op de plaats gemaakt met betrekking tot enkele rijksuitgaven zoals de CAO voor rijksambtenaren (nullijn 2012 en 2013). Als gevolg hiervan hebben de gemeenten volgens de methode van "samen de trap op, samen de trap af" hier een forse aderlating moeten doen bij de hoogte van de algemene uitkering. Deze pijn is verwerkt in deze begroting, echter het rijk heeft ook al aangegeven dat vanaf 2014 meer grote uitgaven (zoals infrastructurele projecten) worden doorgeschoven naar de toekomst. Zodoende is vanaf 2014 wederom een flinke daling te verwachten op de hoogte van de algemene uitkering. Tevens zijn door het rijk de kortingen op de rijkssubsidie per plek sociale werkvoorziening voorlopig teruggedraaid. De verwachting is echter wel, vanwege het grote politieke draagvlak naar een nieuwe Wet Werken naar vermogen, dat er toch een korting zal plaatsvinden op de sociale werkvoorziening.

Ook het pakket aan risico's dat wij als Neder-Betuwe lopen op vooral de grondexploitaties is zeer hoog te noemen. Zeker als deze risico's afgezet worden tegenover ons beperkte weerstandsvermogen. De risico's overtreffen tweemaal ons weerstandsvermogen wat als zeer zorgelijk bestempeld moet worden. Hiervoor moeten wij als bestuurders van de gemeente Neder-Betuwe onze verantwoordelijkheid nemen en weloverwogen keuzes maken die resulteren enerzijds in het afnemen van de risico's en anderzijds het verhogen van ons weerstandsvermogen. Wij realiseren ons terdege dat deze keuzes moeilijk zijn maar ook uiterst noodzakelijk.

Hoewel wij onze financiële huishouding op orde hebben en onze financiële positie jaarlijks ruime overschotten laat zien is het beeld voor onze meerjarige financiële positie nog onzeker. Oorzaken zijn voornamelijk de komende decentralisaties van Awbz-taken en de Jeugdzorg. Verder zal snel duidelijk worden of een aangepaste Wet Werken naar Vermogen wordt geïntroduceerd maar ook de onzekerheid over eventuele nieuwe bezuinigingen die vanuit het rijk op ons af kunnen gaan komen.

Gelukkig is, mede door de forse ombuigingen en bezuinigingen, onze meerjarige financiële positie ruim positief waarmee wij de eventuele financiële gevolgen van de decentralisatietaken kunnen opvangen. Met de inschatting dat over de hierboven genoemde onderwerpen pas volgend jaar concreet duidelijkheid komt stellen wij procesmatig voor om op basis van ontvangen circulaire van het rijk de kortingen, extra lasten etc. dan daadwerkelijk te gaan opnemen. De kadernota 2014-2017 is hiervoor procesmatig het juiste document.

De afgelopen jaren stonden financieel gezien in het teken van "scherp aan de wind zeilen". Deze doelstelling heeft zeker zijn vruchten afgeworpen. De noodzaak van deze doelstelling is nu nog des te meer aanwezig omdat we onvoldoende kunnen overzien wat de aanstaande decentralisaties in financieel opzicht met zich mee zullen brengen. Ook de gehouden verkiezingen en het vormen van een nieuw kabinet geven ons reden te meer om deze doelstelling te handhaven. We weten dat, gelet op de economische crisis waarin Nederland zich bevindt, grote voorzichtigheid geboden blijft.

Wij achten het dan ook zeer verstandig om met de jaarlijkse overschotten behoedzaam om te gaan en deze in te zetten ter verbetering van ons weerstandsvermogen en zoals in de visie van de gemeente Neder-Betuwe is aangegeven te groeien naar een financieel gezonde en sterke gemeente. Daarom is het verstandig om de jaarlijkse overschotten in te zetten voor een financieel gezonde en sterke gemeente en zeker niet te benutten voor allerlei nieuwe wensen. Alertheid blijft geboden omdat in de onzekere en zorgelijke tijden waarin de gemeenten verkeren begrotingsoverschotten fors en snel kunnen dalen met alle gevolgen van dien.

In deze begroting zijn de gevolgen van de septembercirculaire 2012 niet opgenomen. Na bekendmaking van de septembercirculaire 2012 wordt u hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd. Blijkt dat er op basis van deze circulaire nog aanvullende bezuinigingen noodzakelijk zijn, dan zullen wij daarmee rekening houden en u hieromtrent concrete voorstellen doen bij de behandeling van deze begroting.

De nu aangeboden begroting biedt naar onze mening voldoende handvatten voor uw kaderstellende rol.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris a.i,
Drs. M.G.J. Nijhuis-Quanjel

De burgemeester,
ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming 2014-2016***

**LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING
BEGROTING**

LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING BEGROTING

De begroting en de meerjarenraming zijn opgezet met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV). Naast deze bron zijn ook de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en het Provinciaal Beleidskader Financieel toezicht van belang.

De opbouw en indeling van deze begroting sluit volledig aan bij andere documenten uit de planning en control instrumentarium van de gemeente Neder-Betuwe, zoals kadernota, bestuursrapportages en de jaarstukken.

Naast een voorwoord van het college, een overzicht van de financiële positie, de programma's, een overzicht van algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van beoogde mutaties in reserves worden de paragrafen aan u gepresenteerd. Ten slotte treft u een voorstel aan omtrent de besluitvorming en bijlagen.

Per programma wordt aan u het bestaande beleid en het nieuwe beleid volgens een vast stramien van "wat willen we bereiken", "wat gaan we daar voor doen" en wat gaat het kosten" aan u gepresenteerd. Dit geldt ook grotendeels voor de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de reserves.

Om u nog beter te faciliteren en u in staat te stellen uw kaderstellende en controlerende rol uit te kunnen oefenen hebben wij, de in 2012 gewijzigde opzet/opbouw van de programma's voorgezet.

De inhoud van de programma's is wederom onderverdeeld in een algemeen deel en in speerpunten. In het algemene deel wordt de programma-inhoud, de relevante beleidskaders en de ontwikkelingen beschreven op basis van bestaand beleid. Onder het deel speerpunten zijn de te realiseren doelstellingen beschreven, overgenomen uit het vastgestelde coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in ambitie" en waaraan in overeenstemming met het vastgestelde uitvoeringsprogramma, de komende jaren uitvoering wordt gegeven.

Onder de speerpunten vindt u dus de letterlijke teksten, jaartallen etc. terug uit het door u vastgestelde coalitieprogramma 2010-2014. Uiteraard zijn de speerpunten aangevuld of aangepast met genomen besluiten die betrekking hebben op de speerpunten.

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming
2014-2016***

FINANCIËLE POSITIE

UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2013 EN MEERJARENRAMING 2014-2016

Het financieel-economische klimaat voor de komende jaren vraagt om een strikt begrotingsbeleid. Aanvullend op geldende wet- en regelgeving in de Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording en Financiële verordening nemen wij hiervoor uitgangspunten op, die sturend zijn voor het financiële beleid en uitvoering in de komende jaren. Bij het samenstellen van de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

1. Structureel sluitende begroting

De begroting en meerjarenraming moeten structureel sluitend zijn. Het laatste jaar van de vier jaarschijven is altijd structureel sluitend. Tekorten in de voorliggende jaren worden slechts bij hoge uitzondering gedekt uit reserves.

Als blijkt dat in enig jaar het begrotingsoverschot lager dreigt te worden dan € 200.000 hebben wij ons opgelegd om u extra ombuigingen en bezuinigingen aan te bieden om een begrotingsoverschot te creëren van minimaal € 200.000,

2. Structurele uitgaven worden structureel gedekt

Tegenover structurele uitgaven kunnen geen incidentele inkomsten of incidentele meevallers staan. Uit het budget voor onvoorziene uitgaven worden geen structurele uitgaven gedaan.

3. Integrale afweging

De raad weegt wensen voor nieuw beleid tegen elkaar en tegen de beschikbare financiële beleidsruimte af bij de begroting in het najaar.

De kadernota in het voorjaar biedt inzicht in de ontwikkeling van de financiële beleidsruimte en in de wensen voor nieuw beleid. De inpassing van de vastgestelde kadernota in de begroting vindt plaats onder een hoofdstuk "nieuw beleid conform kadernota".

De inpassing van eventueel nieuw beleid/nieuwe ontwikkelingen, die bekend worden na vaststelling van de kadernota, vindt plaats in de begroting onder het hoofdstuk "nieuw beleid na kadernota".

Besluitvorming over het nieuwe beleid conform kadernota en over het nieuwe beleid na kadernota vindt plaats bij de begrotingsbehandeling in het najaar.

Via bestuursrapportages en jaarstukken worden geen besluiten genomen over het uitvoeren van nieuw beleid.

4. Oud voor nieuw

In geval het college of de raad een voorstel doet om extra geld uit te geven op een ander moment dan bij de integrale afweging, moet solide dekking worden aangewezen. Tenzij er sprake is van externe dekking, moet in het voorstel aangegeven worden welk oud beleid moet worden geschrapt of verminderd. Een beroep op een verwacht positief rekeningsaldo of een waarschijnlijk begrotingsoverschot is geen acceptabele dekking.

5. Behoedzame en reële ramingen

Bij het begroten gaan we uit van behoedzame en reële ramingen.

De raming van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds voor een begrotingsjaar baseren wij op de meicirculaire van het voorafgaande jaar. Tussentijdse mutaties in de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds verrekenen wij incidenteel met het begrotingssaldo. Bijstelling van specifieke, incidentele geldstromen van rijk of provincie verrekenen wij direct met de specifieke, incidentele uitgaven die hiertegenover staan.

6. Aantal inwoners

Als uitgangspunt bij het samenstellen van de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 wordt het aantal inwoners gebaseerd op het aantal per 1 januari 2012 totaal 22.621.

7. Prijspeil (inflatiepercentage)

De meicirculaire 2012 geeft de kaders aan voor de verwachte prijsstijging voor het jaar 2013. De afspraak die wij met u hebben gemaakt is dat wij voor de prijsstijging jaarlijks een stelpost prijsstijging opnemen conform het percentage dat de meicirculaire voor het volgende jaar aangeeft. In de meicirculaire worden er middels de algemene uitkering gemeentefonds hiervoor ook middelen beschikbaar gesteld.

Het betreft hier een percentage van 1,75% voor de begroting 2013 voor de meerjarenraming is rekening gehouden met 1%.

8. Personeelslasten

De formatie 2013 wordt geraamd op basis van de formatie 2012. De hoogte van de personeelslasten is gebaseerd op de nieuw afgesloten CAO. De junicirculaire 2012 geeft kaders aan voor de verwachte loonstijging voor het jaar 2013. Het betreft hier een percentage van 1% voor de begroting 2013 en voor de meerjarenramingen is rekening gehouden met 1%.

Het reduceren van bedrijfsvoeringlasten door het realiseren van ombuigingen en bezuinigingen middels het verminderen van taken, samenwerking, efficiency en herijking van formatie is concreet in deze begroting en meerjarenraming verwerkt. Het monitoren van de realisatie van deze ombuigingen en bezuinigingen is een voorwaarde.

9. Investerings en vrijval van investeringen

In de door u in 2010 vastgestelde nota activa beleid heeft u beleidskaders aangegeven hoe om te gaan met investeringen en vrijval van investeringen. Investeringskredieten worden beschikbaar gesteld op basis van een deugdelijke voorbereiding. Vrijval in investeringen wordt niet in de exploitatiesfeer ingezet. Als een investering niet in het geplande jaar wordt gerealiseerd, vallen de kapitaallasten incidenteel vrij ten gunste van de exploitatie.

In de begroting wordt een stelpost van € 50.000 opgenomen voor vrijval van kapitaallasten. Tegenover deze stelpost staat een toevoeging aan de algemene reserve voor hetzelfde bedrag.

Bij bestuursrapportages wordt gezien of er daadwerkelijk sprake is van vrijval van kapitaallasten.

10. Rente en afschrijvingen investeringen

Bij de kadernota 2013-2016 hebben wij u voorgesteld om de rekenrente per 1 januari 2013 te verlagen naar 4,5%. Per 1 januari 2013, (dus in deze begroting) zijn wij bij het bepalen van de kapitaallasten uitgegaan van een rekenrente van 4,5% (was 5%).

De ruimte die ontstaat door vrijval van afschrijvingslasten wordt benut voor vervangingsinvesteringen.

11. Rente reserves en voorzieningen

De basis vormt hiervoor de nota reserves en voorzieningen 2008. Deze nota is vastgesteld in de raadsvergadering van 30 oktober 2008. (Voor 2013 staat een actualisatie van de nota reserve en voorzieningen gepland).

In deze nota zijn de volgende kaders vastgesteld:

- ✚ Aan de algemene reserve wordt geen rente toegerekend;
- ✚ Aan bestemmingsreserves die gevormd zijn ter dekking van kapitaallasten wordt jaarlijks rente toegevoegd ter hoogte van de vastgestelde rekenrente. Deze is gelijk aan de rekenrente die gebruikt wordt bij het bepalen van de kapitaallasten.
- ✚ Per 1 januari 2013, (dus in deze begroting) zijn wij bij het bepalen van rente uitgegaan van een rekenrente van 4,5% (was 5%).
- ✚ Bestemmingsreserves worden afgebouwd conform uw besluitvorming bij de nota reserves en voorzieningen 2008. Per 2013 resteren in deze categorie nog de bestemmingsreserves
 - Huisvesting Van Lodenstein College
 - Nieuwbouw/verbouw gemeentehuis
 - Wmo.
 - Frictiekosten Personeel

12. Reservepositie

De algemene reserve dient ter dekking van de risico's en om incidentele exploitatietekorten op te vangen. De reserve grondexploitatie dient ter dekking van de risico's die aanwezig zijn op het gebied van grondexploitatie.

UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

De uiteenzetting van de financiële positie met toelichting

De uiteenzetting van de financiële positie is een onderdeel dat voorgeschreven wordt vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Artikel 20 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan, dat de uiteenzetting van de financiële positie uit twee delen bestaat:

1. Een raming voor het begrotingsjaar die de financiële gevolgen van het bestaande beleid en het nieuwe beleid van de programma's moet bevatten.
2. Afzonderlijk aandacht te besteden aan
 - De jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen
 - De investeringen onderscheiden in investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
 - De financiering
 - De stand en het verloop van de reserves
 - De stand en het verloop van de voorzieningen

De financiële positie 2013-2016

De financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe is gesplitst in bestaand beleid en nieuw beleid. Het bestaande beleid is gebaseerd op de 1^e bestuursrapportage 2012.

Het nieuwe beleid is gesplitst in "nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016" en "nieuwe ontwikkelingen na kadernota 2013-2016". Hieronder volgt een uiteenzetting van bestaand beleid en nieuw beleid.

BESTAAND BELEID

In de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 betreft bestaand beleid de situatie tot en met de 1^e bestuursrapportage 2012.

Op basis van bestaand beleid, zoals vermeld in de kadernota 2013-2016, geeft de financiële positie voor de jaren 2013 tot en met 2016 een sluitend beeld. Het betreft voor 2013 een overschot van € 512.000, voor 2014 een overschot van € 942.000, voor 2015 een overschot van € 867.000, en voor 2016 een overschot van € 936.000.

NIEUW BELEID

Het nieuw beleid zoals opgenomen is in deze begroting en meerjarenraming is gesplitst in twee delen: "nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016" en "nieuwe ontwikkelingen na kadernota 2013-2016".

Nieuw beleid conform kadernota 2013-2016

In de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 is onder nieuw beleid conform kadernota het nieuwe beleid van uit de kadernota 2013-2016 opgenomen.

Het betreft hier nieuwe ontwikkelingen zoals:

- het kunnen houden van verkiezingen,
- het bereiken van een beter meerjarig structureel evenwicht in baten en lasten,
- het gereedmaken van het gemeentelijk archief voor overdracht aan het Regionaal Archief Rivierenland (RAR),
- invulling geven aan de geformuleerde doelstellingen in het regiocontract,
- het regionaliseren van de brandweertaken en de sectie bevolkingszorg,
- het leveren van gronden voor de verbindingsweg Dodewaard,
- herstructureringen en verder ontwikkelen van bedrijventerreinen,
- invoering van passend onderwijs,
- voortzetting omvorming naar Sport en Bewegen in de Buurt,
- harmonisatie kinderopvang,
- de transitie AWBZ – extramurale begeleiding naar de WMO
- de transitie jeugdzorg
- de invoering van de Wet werken naar Vermogen
- extra inzet voor straathoekwerk
- aanpak illegale bewoning
- invoering omgevingsdienst rivierenland (ODR)
- verlaging bestemmingsreserve nieuwbouw gemeentehuis

Ook de in de kadernota 2013-2016 opgenomen uitwerking van bezuinigingen en ombuigingen op het gebied van het reduceren van de totale bedrijfsvoeringlasten zijn in deze begroting opgenomen onder nieuw beleid conform kadernota 2013-2016

De financiële gevolgen van de kadernota 2013-2016 zijn hieronder weergegeven.

Specificatie nieuw beleid conform kadernota 2013-2016	Begroting	Meerjarenraming		
	2013	2014	2015	2016
	Bedragen x € 1.000			
Nieuw beleid conform kadernota				
Nieuwe ontwikkelingen in de programma's en paragrafen.	141	595	710	855
Het reduceren van de totale bedrijfsvoeringslasten. (schrappen van taken, samenwerking, efficiency, herijking formatie en overige).	-225	-415	-542	-567
Totaal nieuw beleid conform kadernota 2013-2016	-84	179	167	288

Nieuwe ontwikkelingen na kadernota 2013-2016

In de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 zijn onder "nieuw beleid na kadernota 2013-2016" ontwikkelingen opgenomen die ten tijde van het samenstellen van de kadernota 2013-2016 nog niet bekend waren maar wel degelijk invloed hebben op onze financiële positie.

Het betreft hier de financiële gevolgen van:

- ❖ De bij de kadernota 2013-2016 aangenomen moties
 - Motie 6: Speelruimte (Ophoging budget voor speelruimte).
 - Motie 7: Straathoekwerker (Geen extra inzet/budget voor straathoekwerk).
- ❖ De junicirculaire 2012,
- ❖ Wijzigingen in de invoering van de Wet werken naar vermogen (geen verlaging van de rijkssubsidie per plek voor de sociale werkvoorziening),
- ❖ Uitwerking financiële gevolgen vastgestelde CAO gemeente ambtenaren,
- ❖ Bijstelling budgetten Wet Bundeling van Uitkeringen aan Gemeenten (BUIG)
- ❖ Lagere leges bestemmingsplannen voor derden,
- ❖ Implementatie Drank- en horecawet.
- ❖ Extra middelen voor duurzaamheid.
- ❖ Extra aanvullend financieel effect regionalisering brandweer 2013

De financiële effecten van de hierboven aangegeven onderwerpen hebben een forse impact op onze financiële positie. De effecten voor 2013 zijn € 1.120.000, voor 2014 € 929.000, voor 2015 € 773.000 en voor 2016 € 111.000.

Wij willen niet alleen een sluitende begroting en meerjarenraming presenteren maar wij hebben ons de opdracht gesteld om de begroting en meerjarenraming minimaal te laten sluiten met een jaarlijks begrotingsoverschot van € 200.000.

Om dit te kunnen bereiken hebben wij aanvullende dekkingsmiddelen opgenomen. Bij het bepalen van de hoogte van deze aanvullende dekkingsmiddelen moeten wij op basis van de inhoud van zowel de septembercirculaire 2012 als de tweede bestuursrapportage 2012 eveneens rekening houden met een extra negatief financieel effect van in totaal € 200.000. Dit houdt in dat wij een jaarlijks begrotingsoverschot willen realiseren van € 400.000.

Rekening houdend met het te realiseren jaarlijks begrootte overschot van € 400.000 hebben wij voor 2013 een bedrag van € 968.000 aan aanvullende dekkingsmiddelen gezocht, voor 2014 € 537.000, voor 2015 € 593.000 en voor 2016 € 559.000.

De aanvullende dekkingsmiddelen stellen wij voor om als volgt op te bouwen:

- ❖ Een hogere beschikking uit de voorziening riolering ter compensatie van het BTW nadeel op investeringen die betrekking hebben op rioleringen (€ 70.000).
- ❖ De beschikking over de voorziening riolering hebben wij in overeenstemming gebracht met de hogere kapitaallasten voor investeringen die betrekking hebben op riolering.
- ❖ Ook realiseren wij een hogere opbrengst Onroerende Zaak Belastingen van € 91.000 door toename van de totale WOZ-Waarden.
- ❖ Ook verwachten wij door de lage rentestanden een fors voordeel (€ 300.000) te behalen op de te betalen rente.
- ❖ Daarnaast zetten wij voor 2013 eenmalig een bedrag van € 431.000 in als algemeen dekkingsmiddel. Het betreft hier eenmalige middelen die wij ontvangen hebben van derden en waar geen terugbetalingverplichting meer op rust of middelen die gevormd zijn ter dekking van lopende risico's welke niet meer of in zeer beperkte mate nog aanwezig zijn.

Het betreft de volgende eenmalige dekkingsmiddelen

Beschikbare middelen die ingezet worden als algemeen dekkingsmiddel:	
Derden gelden Stimuleringsgelden goedkope woningbouw	€ 50.000
Derden gelden leerplicht	€ 46.683
Voorziening overgangsregeling verzelfstandiging openbaar onderwijs	€ 192.410
Derden gelden combinatiefunctie	€ 72.400
Derden gelden inburgering nieuwkomers	€ 70.000
Totaal beschikbare middelen die ingezet worden als algemeen dekkingsmiddel:	€ 431.493

Al de hierboven beschreven zaken zijn in deze begroting verwerkt onder het kopje "nieuwe ontwikkelingen na kadernota".

De financiële gevolgen van de ontwikkelingen na kadernota 2013-2016 zijn hieronder weergegeven.

Specificatie nieuwe ontwikkelingen na kadernota 2013-2016	Begroting	Meerjarenraming		
	2013	2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000				
Aangenomen moties bij vaststelling van kadernota 2014-2016				
Financiële gevolgen aangenomen motie Speelruimte.	40	40	40	40
Financiële gevolgen aangenomen motie Straathoekwerker	-15	-15	-15	-15
Uitkomsten junicirculaire 2012	578	499	425	-177
Wijzigingen in de invoering van de Wet werken naar vermogen (geen verlaging van de rijkssubsidie per plek voor de sociale werkvoorziening)		-64	-146	-202
Actualisatie personeelslasten.	128	59	59	59
Bijstelling budgetten Wet Bundeling van Uitkeringen aan Gemeenten (BUIG)	260	260	260	260
Lagere leges bestemmingsplannen voor derden,	100	100	100	100
Implementatie Drank- en horecawet.	25	25	25	25
Extra middelen voor duurzaamheid.	24	24	24	24
Extra aanvullend financieel effect regionalisering Brandweer 2013	-20	2	1	-3
Realiseren van een solide begrotingsoverschot voor 2013				
Totaal extra lasten	1.120	929	773	111
Aanvullende dekkingsmiddelen:				
- Hogere beschikking uit de voorziening riolering ter compensatie van het BTW nadeel op investeringen die betrekking hebben op rioleringen	-70	-70	-70	-70
- Hogere beschikking uit de voorziening riolering ter compensatie van de hogere kapitaallasten op investeringen die betrekking hebben op rioleringen	-76	-76	-132	-98
- Hogere opbrengst Onroerende Zaaak Belastingen van € 91.000 door toename van de totale WOZ-Waarden.	-91	-91	-91	-91
- Voordelig resultaat op te betalen rente.	-300	-300	-300	-300
- Inzet eenmalige dekkingsmiddelen	-431			
Totaal aanvullende dekkingsmiddelen:	-968	-537	-593	-559
Totaal financieel effect van nieuwe ontwikkelingen na kadernota 2013-2016	151	392	180	-448

Voor meer informatie over nieuwe ontwikkelingen na kadernota verwijzen wij u naar de onder de programma's opgenomen toelichtingen

Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid

De financiële positie bij de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016, geeft op basis van bestaand beleid, nieuw beleid conform kadernota 2013-2016 en nieuwe ontwikkelingen na kadernota 2013-2016 een sluitend beeld. 2013 sluit met een overschot van € 445.000, 2014 sluit met een overschot van € 371.000, 2015 sluit met een overschot van € 520.000 en 2016 sluit met een overschot van € 1.097.000.

De effecten van de septembercirculaire 2012 zijn niet meegenomen in deze begroting. De uitkomsten van de septembercirculaire 2012 zullen afzonderlijk aan u kenbaar worden gemaakt.

Hieronder volgt een totaaloverzicht van de financiële positie 2012-2016.

Overzicht Financiële Positie 2012-2016						
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	48.478	58.619	41.762	42.912	38.832	41.021
Baten	-50.763	-59.281	-42.274	-43.855	-39.699	-41.958
Geraamd resultaat bestaand beleid	-2.285	-662	-512	-942	-867	-936
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			183	916	607	2.524
Baten			-268	-736	-439	-2.236
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			-84	179	167	288
Geraamd resultaat conform kadernota			-596	-763	-700	-649
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten			200	90	7	-53
Baten			-49	303	173	-395
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			151	392	180	-448
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	-2.285	-662	-445	-371	-520	-1.097
+ = tekort - = overschot						

Conclusie financiële positie

Conform artikel 189 van de gemeentewet moet u erop toe zien dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kunt u afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Wij moeten een begroting 2013 en een meerjarenraming 2014-2016 ter vaststelling aanbieden die sluitend is. Met deze aangeboden begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016 voldoen wij aan deze wettelijk gestelde eis. Wij bieden u een begroting en meerjarenraming aan die jaarlijks sluit met een overschot en waarvan de basis gegrond is op bestaande feiten en zekerheden. Extra lasten als gevolg van de regionalisering van de brandweer en de invoering van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) per 1-1-2013 zijn in deze begroting verwerkt.

Toch is de basis van de begroting en de meerjarenraming kwetsbaar gezien het feit dat de rijksoverheid nog steeds geen stabiele richting aangeeft voor de toekomst. Berichten over bezuinigingen en heroverwegingen van bestaand rijksbeleid variëren in hoogte en kunnen een forse invloed op onze financiële positie tot gevolg hebben. Een voorbeeld hiervan is de junicirculaire 2012. Hiermee heeft het rijk al een pas op de plaats gemaakt met betrekking tot enkele rijksuitgaven zoals de CAO voor rijksambtenaren (nullijn 2012 en 2013). Als gevolg hiervan hebben de gemeenten als volgens van de "samen trap op, samen trap af" systematiek hier een forse aderlating moeten doen bij de hoogte van de algemene uitkering. Deze pijn is verwerkt in de begroting 2013 en meerjarenraming 2014-2016, echte het rijk heeft ook al aangegeven dat vanaf 2014 meer grote uitgaven (infrastructurele projecten) worden doorgeschoven naar de toekomst. Zodoende is vanaf 2014 wederom een flinke daling te verwachten op de hoogte van de algemene uitkering. Tevens zijn door het rijk de kortingen op de rijkssubsidie per plek sociale werkvoorziening voorlopig teruggedraaid. De verwachting is echter wel, vanwege het grote politieke draagvlak naar een nieuwe Wet Werken naar vermogen, dat er toch een korting zal plaatsvinden op de sociale werkvoorziening.

Met de inschatting dat over de hierboven genoemde onderwerpen pas volgend jaar concreet duidelijkheid komt stellen wij procesmatig voor om op basis van ontvangen circulaire van het rijk de kortingen, extra lasten etc. dan daadwerkelijk te gaan opnemen. De kadernota 2014-2017 is hiervoor procesmatig het juiste document. Tevens kan er dan ook op een juiste en zorgvuldige wijze invulling worden gegeven aan de extra bezuinigingen die deze kortingen of extra lasten tot gevolg hebben.

De nu aangeboden begroting en meerjarenraming zijn jaarlijks sluitend maar zijn sterk afhankelijk van het rijksbeleid. Met de in deze begroting en meerjarenraming gepresenteerde jaarlijkse begrotingsoverschotten zijn wij op de goede weg om ons weerstandsvermogen te verbeteren. Dit verminderd in financiële zin voor de toekomst de nodige zorgen. Alertheid blijft uiteraard geboden omdat in de onzekere en zorgelijke tijden waarin de gemeenten verkeren begrotingsoverschotten fors en snel kunnen dalen met alle gevolgen van dien.

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2013-2016 PER PROGRAMMA

Overzicht Financiële Positie 2013-2016 per programma						
Bestaand Beleid Programma's	rekening	begroting	begroting	Meerjarenraming		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
P1 Bestuur en Burger	2.088	2.715	3.308	2.550	3.091	3.162
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.637	1.754	1.796	1.785	1.792	1.786
P3 Openbare Ruimte	3.594	3.816	3.727	3.598	3.594	3.589
P4 Economie	129	134	129	125	121	102
P5 Scholing en Vorming	3.397	3.670	3.576	3.825	3.776	3.739
P6 Welzijn en Cultuur	2.870	2.780	2.542	2.505	2.484	2.470
P7 Zorg, Werk en Inkomen	5.021	5.856	5.642	5.598	5.599	5.598
P8 Bouwen, Milieu en ruimtelijkeplannen (RO)	2.987	4.590	3.311	3.171	3.203	2.167
D Algemene dekkingsmiddelen	-23.014	-24.479	-24.489	-24.647	-24.323	-24.284
R Mutaties in reserves	-994	-1.498	-55	547	-205	735
Geraamd resultaat bestaand beleid	-2.285	-662	-512	-942	-867	-936
+= tekort -= overschot						

Nieuw beleid conform kadernota Programma's	rekening	begroting	begroting	Meerjarenraming		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
P1 Bestuur en Burger			63	119	139	259
P2 Openbare Orde en Veiligheid			-95	185	152	152
P3 Openbare Ruimte			22	382	7	7
P4 Economie			25			-15
P5 Scholing en Vorming						
P6 Welzijn en Cultuur			-49	-48	-48	-52
P7 Zorg, Werk en Inkomen			15	79	161	217
P8 Bouwen, Milieu en ruimtelijkeplannen (RO)			202	199	196	156
D Algemene dekkingsmiddelen			-268	-361	-439	-541
R Mutaties in reserves				-375		105
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			-84	179	167	288
+= tekort -= overschot						

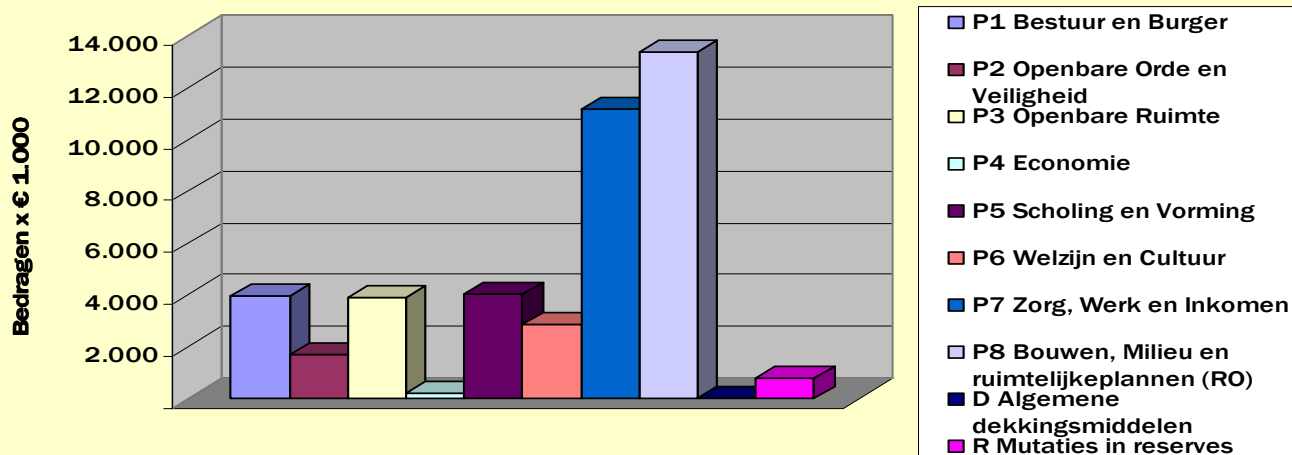
Nieuw beleid na kadernota Programma's	rekening	begroting	begroting	Meerjarenraming		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
P1 Bestuur en Burger			-97	-166	-166	-166
P2 Openbare Orde en Veiligheid			5	27	26	22
P3 Openbare Ruimte			40	40	40	40
P4 Economie						
P5 Scholing en Vorming						
P6 Welzijn en Cultuur						
P7 Zorg, Werk en Inkomen			229	165	83	27
P8 Bouwen, Milieu en ruimtelijkeplannen (RO)			-22	-22	-78	-44
D Algemene dekkingsmiddelen			-3	349	275	-327
R Mutaties in reserves						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			151	392	180	-448
+= tekort -= overschot						
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	-2.285	-662	-445	-371	-520	-1.097
+= tekort -= overschot						

OVERZICHT VAN LASTEN EN BATEN PER PROGRAMMA VAN HET BEGROTINGJAAR 2013

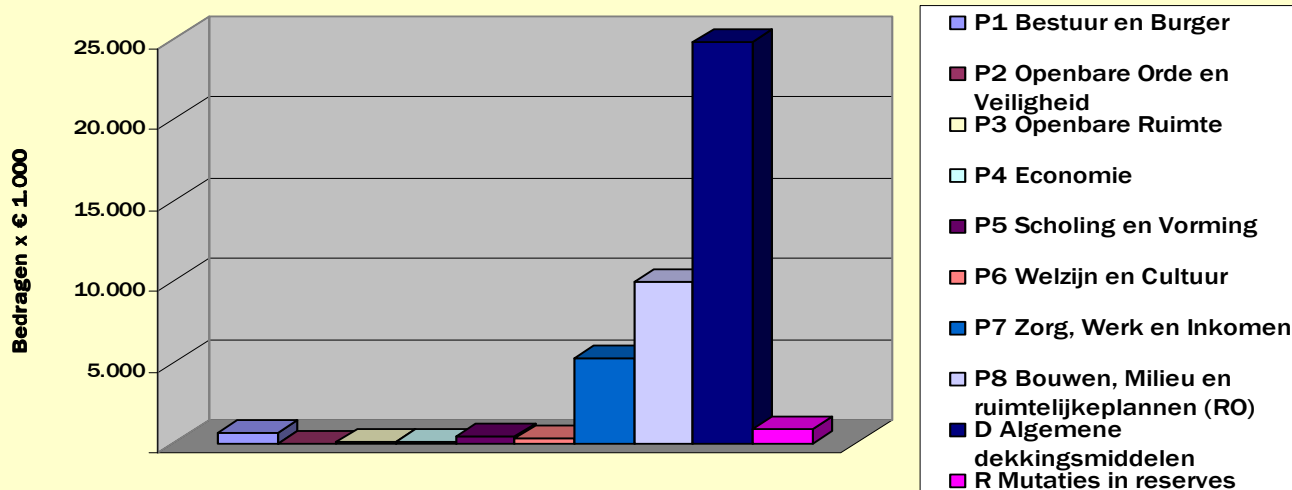
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid		2013	
Bestaand en nieuw beleid Programma's	Lasten € x 1000	Baten € x 1000	Restant € x 1000
P1 Bestuur en Burger	3.957	-683	3.274
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.726	-20	1.706
P3 Openbare Ruimte	3.921	-132	3.789
P4 Economie	213	-59	154
P5 Scholing en Vorming	4.047	-471	3.576
P6 Welzijn en Cultuur	2.855	-362	2.493
P7 Zorg, Werk en Inkomen	11.165	-5.279	5.886
P8 Bouwen, Milieu en ruimtelijkeplannen (RO)	13.421	-9.930	3.491
D Algemene dekkingsmiddelen	44	-24.804	-24.759
R Mutaties in reserves	796	-851	-55
Geraamd resultaat inclusief mutaties in reserves	42.146	-42.591	-445

+ = tekort - = overschot

BEGROTING 2013 LASTEN PER PROGRAMMA

BEGROTING 2013 BATEN PER PROGRAMMA

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV) dient in de programmabegroting afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de verplichtingen van jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume. Voor deze verplichtingen mogen geen voorzieningen worden gevormd.

Arbeidsgerelateerde verplichtingen zijn:

- **Wachtgelden (oude verplichtingen) medewerkers.**
De verplichtingen aan medewerkers zijn in de begroting jaarlijks op basis van de in- en uitstroom becijferd en in de begroting opgenomen. Hiervoor is een bedrag van € 25.000 voor 2013 opgenomen aflopend naar € 3.000 in 2016.
- **Wachtgelden en pensioenen wethouders.**
Dit betreft de verplichtingen aan wethouders als gevolg van ontslag en/of pensioen. Voor de pensioenverplichting is een verzekering afgesloten waarvan de jaarlijkse lasten zijn opgenomen in de begroting. Eventuele wachtgeldverplichtingen voor wethouders kunnen niet verzekerd worden en dienen deze lasten als deze zich voordoen ten laste te worden gebracht van de lopende exploitatie wat een negatieve invloed zal hebben op de financiële positie van de gemeente. Voor de lopende wachtgeldverplichtingen is structureel een bedrag opgenomen van € 92.000.
- **Opgebouwde vakantierechten.**
Over de maanden juni t/m december bouwt het personeel recht op vakantiegeld op. Deze rechten worden pas in de maand mei daarop betaald. Wanneer er geen grote mutaties in de omvang van het personeel zijn zullen beide bedragen nagenoeg aan elkaar gelijk zijn. Er is dus geen of weinig effect op de uitkomst van de exploitatie.
- **FPU gemeentelijk deel.**
De lasten voor FPU zijn opgenomen in de begroting en betreft een structureel bedrag van € 30.000.

Investerings met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Er is, conform de voorschriften, onderscheid gemaakt in onze overzichten van geactiveerde uitgaven tussen investeringen met een economisch nut (verhandelbaar) en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (niet verhandelbaar, bijvoorbeeld wegen, fietspaden, etc.).

De activa bestaan thans bijna geheel uit investeringen met een economisch nut; slechts zeven posten met een boekwaarde van € 377.000 op 1 januari 2013 en € 302.000 op 1 januari 2016 hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Het betreft voornamelijk activa op gebied van verkeer als fietspaden en investeringen in snelheidsbeperkende maatregelen.

Deze investeringen hadden volgens de huidige voorschriften rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht moeten worden, maar op het moment van investeren ontbraken de nodige financiële middelen. Daarom is er voor gekozen om af te schrijven wat wel is toegestaan. Door de vastgestelde beheerplannen voor de openbare ruimte en spreidingsplannen voor diverse diensten blijven de gevolgen voor de vervangingsinvesteringen beperkt. Nieuw beleid voor investeringen en activiteiten is per programma afzonderlijk opgenomen.

De financiering

Voor verder informatie over de financiering wordt verwezen naar paragraaf financiering.

De stand en het verloop van de reserves en voorzieningen

De basis vormt hiervoor de nota reserves en voorzieningen 2008. Deze nota is vastgesteld in de raadsvergadering van 30 oktober 2008. (Voor 2013 staat een actualisatie van de nota reserve en voorzieningen gepland).

In deze nota zijn de volgende kaders vastgesteld:

- Aan de algemene reserve wordt geen rente toegerekend;
- Aan bestemmingsreserves die gevormd zijn ter dekking van kapitaallasten wordt jaarlijks rente toegevoegd ter hoogte van de vastgestelde rekenrente. Deze is gelijk aan de rekenrente die gebruikt wordt bij het bepalen van de kapitaallasten.
- Per 1 januari 2013, (dus in deze begroting) zijn wij bij het bepalen van rente uitgegaan van een rekenrente van 4,5% (was 5%).
- Bestemmingsreserves worden afgebouwd conform uw besluitvorming bij de nota reserves en voorzieningen 2008. Per 2013 resteren in deze categorie nog de bestemmingsreserves
 - Huisvesting Van Lodenstein College
 - Nieuwbouw/verbouw gemeentehuis
 - Wmo.
 - Frictiekosten Personeel

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming 2014-2016***

PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER

Portefeuillehouders: burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder V.M. van Neerbos

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	Het programma omvat burgerparticipatie en externe dienstverlening. Daarnaast omvat dit programma de bestuurlijke organen (raad, commissie, college van burgemeester en wethouders), organisatie en bedrijfsvoering, intergemeentelijke samenwerking, voorlichting (inclusief website) en verkiezingen.
Relevante beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none">• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);• Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)• Beleidsnotitie wijkmanagement "Samenwerken voor het resultaat" (Raadsbesluit 30 januari 2008) en Evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011).
Ontwikkelingen	<p>Dienstverlening De kwaliteit van dienstverlening staat hoog op de (landelijke) bestuurlijke agenda van de rijksoverheid en de gemeente. De rijksoverheid besteedt er in haar beleidsprogramma expliciet aandacht aan. In onze gemeente heeft dienstverlening ook prioriteit. Deze ambitie moet leiden tot betere publieke dienstverlening en vermindering van administratieve lasten.</p> <p>Wijkmanagement Wijkmanagement organiseert in samenwerking met afdeling Grondgebied jaarlijks een dorpschouw. Bij de dorpschouw worden in ieder geval betrokken: de voor de leefomgeving relevante gemeentelijke functies, de dorpsstafel, de wijkopbouwwerker, de woningbouwvereniging en de politie. Andere partijen zoals jeugdwerk en jongerenwerk kunnen facultatief worden toegevoegd. In alle dorpen worden volgens een opgesteld rooster dorpschouwen gehouden. Het resultaat van een dorp- of wijkschouw zal worden vertaald in een uitvoeringsplan. Een en ander binnen bestaande budgetten. Daarnaast levert wijkmanagement een bijdrage aan de verdere uitrol van het speelruimtebeleid.</p>

SPEERPUNTEN:

Beleidsplan communicatie

Wij willen bereiken:	
A.	Verbeteren van gemeentelijke communicatie, intern en extern. Tijdig, afgewogen, helder en (pro)actief om betrokkenheid te vergroten. De communicatie van de gemeente intern en met inwoners (verder) te professionaliseren. Eerst communiceren met de direct betrokken mensen: intern vóór extern, betrokken inwoners vóór pers. Gemeente denkt oplossingsgericht mee met vraagsteller. Goedwerkend klantvolgsysteem en raadsinformatiesysteem. Reactie naar burgers op raadspreekuur binnen 3 weken.
Wat gaan we ervoor doen?	
1.	De opzet van de website vernieuwen waardoor zaken volgens VNG model geordend zijn.
A2.	Het oprichten van een klantenpanel, bestaande uit inwoners, om de kwaliteit en de gebruiksvriendelijkheid van onze website te toetsen. De mogelijke verbetervoorstellen uitvoeren.
A3.	De kwaliteitseisen en helderheid van alle correspondentie krijgen vorm door opleidingen en standaardisatie volgens de VNG.
A4.	Het klantvolgsysteem krijgt vorm in het I-Beleidsplan.

Inwonersparticipatie / interactieve beleidsvorming

Wij willen bereiken:	
A.	Betrekken van burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding (en uitvoering) van gemeentelijk beleid. Gemeentelijk beleid wordt begrepen en gedragen. Raad en college bezoeken wijken, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Direct betrokkenen/belanghebbenden krijgen aan het begin van de beleidsvorming een belangrijke stem. De raad beslist. Snelle afhandeling van inspraak. Het weglaten van onnodige regels en controleprocedures beperkt de ambtelijke inzet en vergroot de waardering van de klant. De waardering in de Staat van de Gemeente is minimaal 7.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De verschillende rollen in het besluitvormingsproces worden duidelijk gemarkeerd en zorgen er voor dat frustraties bij deelnemende bewoners worden voorkomen door vooraf duidelijke kaders voor hun participatie aan te geven
A2.	In startnotities/beleidsnotities zal standaard een paragraaf over de wijze waarop inwoners of organisaties worden betrokken bij de vormgeving van het beleid worden opgenomen.
A3.	Het college bezoekt periodiek een bedrijf of maatschappelijke instelling.
A4.	Wijkmanagement wordt ingezet om de participatie van bewoners bij de uitvoering van het speelbeleid te bevorderen. Het gaat daarbij vooral om de speelvoorzieningen voor de leeftijdsgroep tot 12 jaar.
A5.	Vanuit wijkmanagement worden dorpschouwen georganiseerd met als doel de verantwoordelijkheid voor en de betrokkenheid onder bewoners bij de eigen woon- en leefomgeving te bevorderen.
A6.	Bij de gehouden kerntakendiscussie zijn bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd waardoor geen waarderingsmetingen meer plaats vinden.

Vermindering van gemeentelijke regelgeving

Wij willen bereiken:	
A	Het verminderen en vereenvoudigen van de gemeentelijke regelgeving en meer ruimte geven voor eigen initiatief, waardoor de waardering van de burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke organisaties voor de gemeente stijgt en minimaal een 7,5 bedraagt. Deze norm dient in 2013 of indien mogelijk eerder behaald te worden. Verhoging van efficiëntie en beperking van ambtelijke inzet t.b.v. kostenreductie. Daarna zo nodig een nieuwe taakstelling.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Alle nieuwe beleidsadviezen en verordeningen toetsen op nut en noodzaak.
A2.	Zoveel als mogelijk de gedereguleerde modelverordeningen van de VNG gebruiken.
A3.	Bij de gehouden kerntakendiscussie zijn bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd waardoor geen waarderingsmetingen meer plaats vinden.

Arbeidshandicap

Wij willen bereiken:	
A.	In dienst nemen van mensen met arbeidshandicap bij gemeente. Inspanning minimaal 5% werk bieden aan mensen met arbeidshandicap.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Alert inspelen op mogelijkheden om mensen met een arbeidshandicap aan te stellen en als de mogelijkheid (bij kandidaten met een gelijke geschiktheid tijdens een sollicitatieproces) zich voordoen, dan kiezen voor de kandidaat met een arbeidshandicap. Via detachering kunnen wij aan deze doelstelling voldaan.
A2.	Ons aanbestedingsbeleid gaan wij aanpassen om deze doelstelling te bereiken.

WAT MAG HET KOSTEN?

P1 Programma: Bestuur en Burger						
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	4.439	3.952	3.991	3.986	3.699	3.579
Baten	-2.351	-1.237	-683	-1.436	-608	-417
Geraamd resultaat bestaand beleid	2.088	2.715	3.308	2.550	3.091	3.162
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			63	119	139	259
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			63	119	139	259
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten			-97	-166	-166	-166
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			-97	-166	-166	-166
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	2.088	2.715	3.274	2.504	3.064	3.255

NIEUW BELEID						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 1		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Verkiezingen						
Het goed laten verlopen van de diverse verkiezingen in de periode 2013 - 2016. Gemeenteraad (maart 2014), Europees Parlement (juni 2014) Provinciale Staten (maart 2015), Tweede Kamer (2016)	€	0	66	33	33	N
Opnemen van loon- en prijsstijgingen voor de jaren 2013 tot en met 2016 op basis van bestaand beleid						
Het bereiken van een beter meerjarig structureel evenwicht in baten en lasten. Het meerjarig opnemen van een stelpost voor verwachte prijsstijgingen en loonstijgingen.	€	180	360	540	720	N
Gemeentelijke archief gereedmaken voor overdracht aan het Regionaal Archief Rivierenland						
De archieven van de "oude" (voor de herindeling gemeentes Dodewaard, Echteld en Kesteren) ordenen en opschonen zodat ze voldoen aan de Archiefwet en schoon in het RAR in Tiel komen te staan.	€	35	35	35	0	N
Regiocontract						
Invulling en uitvoering geven aan de geformuleerde doelstellingen in het Regiocontract. Dit budget stellen wij jaarlijks beschikbaar om waar nodig enige financiële armslag te hebben en niet per definitie gebonden te zijn aan cofinanciering en inzet van ambtelijke uren.	€	25	25	25	25	N
Het reduceren van de totale bedrijfsvoeringlasten						
Uitvoering geven aan wat beschreven staat in het coalitieprogramma "realisme in ambitie" en de aangenomen motie om de bedrijfsvoeringlasten te reduceren met € 100.000 in 2012 oplopend tot € 700.000 in 2015.	€	-167	-357	-484	-509	V
Overige kleine verschillen.	€	-10	-10	-10	-10	V
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota	€	63	119	139	259	N

NIEUW ONTWIKKELINGEN						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 1		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Actualisatie personeelslasten. De personeelslasten zijn geactualiseerd waarbij rekening is gehouden met de onlangs vastgestelde CAO gemeentenambtenaren, extra pensioenpremie ABP en de jaarlijkse periodieke bijstellingen. In totaliteit heeft dit geleid tot een toename van de personeelslasten.	€	128	59	59	59	N
Stelpost voor prijsstijgingen (van 1,% naar 1,75% voor 2013). In de junicirculaire 2012 is aangegeven om voor 2013 uit te gaan van een verwachte prijsstijging van 1,75% en voor de verdere jaren 1%. In de kadernota 2013-2016 was al rekeningen gehouden met een verwachte prijsstijging voor de jaren 2013 tot en met 2016 van van 1%.Dit resulteert in een aanvullen budget van € 75.000.	€	75	75	75	75	N
Voordelig resultaat op te betalen rente. Wij verwachten een voordeel te behalen op te betalen rente. Om onze financieringstekorten te kunnen financieren moet er rente worden betaald. Door de lage rente standen realiseren wij een hoger voordelig renteresultaat. Het renteresultaat voor 2013 geeft een voordeel te zien van € 300.000. Het betreft hier het verschil tussen de werkelijke financieringslasten (rente leningen o/g en rente eigen financieringsmiddelen) minus de rente die in de vorm van kapitaallasten is toegerekend aan de programma's.	€	-300	-300	-300	-300	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota	€	-97	-166	-166	-166	N

INVESTERINGEN:

P1 Programma:		Bestuur en Burger	
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedragen
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000
Lopend	Vernieuwbouw gemeentehuis	2009	7.645
Lopend	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2012	2012	395
Bestaand	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2013	2013	335
Bestaand	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2014	2014	175
Totaal Investeringsbedragen			8.549

PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	<p>Ontwikkeling Veiligheidsbeleid en beleidsadvisering.</p> <p>In het programma openbare orde en integrale veiligheid staan de twee volgende doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het verbeteren van de objectieve veiligheid.• Het verbeteren van het veiligheidsgevoel (subjectieve veiligheid) van de inwoners van de gemeente
Relevante beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none">• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);• Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)• Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2010-2014 (Raadsbesluit 9 december 2011)• Jaarplan Veiligheid 2012• Plan van aanpak/draaiboek Oud en Nieuw• Samenwerking Brandweer Neder-Betuwe en Tiel• Rampenplan en Rampenbestrijdingsplannen
Ontwikkelingen	<p>Veiligheidshuis</p> <p>In het Veiligheidshuis werken instanties op <u>één locatie</u> samen aan opsporing, vervolging, (voorbereiding van) berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. Over de toekomstige financiering van het Veiligheidshuis is op dit moment nog onduidelijkheid. Op basis van de eerste berichtgevingen zal naar verwachting m.i.v. 2013 worden uitgegaan van € 0,25 per inwoner (op dit moment is dat nog € 0,19 per inwoner). Hierover moet nog definitieve afspraken worden gemaakt.</p> <p>Regionale informatie- en expertisecentra (RIEC)</p> <p>Het college heeft op 3 april 2012 besloten om de pilot structureel voort te zetten. De middelen (€3.400) die hiermee gemoeid zijn hebben wij meerjarig opgenomen (1^e bestuursrapportage 2012).</p> <p>Jeugd Preventie Netwerk (onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin)</p> <p>Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN) richt zich op preventie en de aanpak van psychosociale- en gedragsproblematiek bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar, door het bieden van een goede zorgstructuur. Door de oprichting van het JPN worden efficiency en effectiviteit van de hulp aan jeugdigen en hun ouders bevorderd. Het JPN werkt samen met het Jeugdoverleg Handhaving. Vanuit Integrale Veiligheid, politie, interventie- en jongerenwerk en IrisZorg (verslavingszorg) worden problemen van jeugdigen zo vroeg mogelijk gesignaleerd en worden deze personen aangemeld bij het JPN.</p> <p>Regionalisering brandweer</p> <p>Per 1 januari 2013 zal de regionalisering van de brandweer een feit zijn. De definitieve besluitvorming hieromtrent zal u in de 2^e helft 2012 middels een apart voorstel worden voorgelegd.</p> <p>Implementatie Drink- en Horecawet</p> <p>Met het oog op de terugdringing van het alcoholgebruik onder vooral jongeren, de voorkoming van alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde, evenals ter reductie van de administratieve lasten, is op 24 mei 2012 de Drink- en Horecawet gewijzigd. Deze wet treedt op 1 januari 2013 in werking. Het toezicht op de Drink- en Horecawet komt vanaf die datum te liggen bij de gemeente. In het kader van de nieuwe wetgeving en de gewijzigde taken en rollen moeten nieuwe beleidskaders en verordeningen worden opgesteld. Eveneens moeten voorstellen ontwikkeld worden hoe het toezicht uitgevoerd kan worden. Deze voorbereidingen worden zoveel mogelijk in regionaal verband opgepakt waarna de colleges besluiten over de uitvoering en de effecten daarvan kunnen nemen. Het is te vroeg om hier op dit moment financiële consequenties aan te verbinden. Uitkomsten van genomen besluiten zullen verwerkt worden in de planning en controlcyclus van 2013.</p>

SPEERPUNTEN:

Veilige gemeente, integrale aanpak

Wij willen bereiken:	
A.	In zijn algemeenheid is Neder-Betuwe een gemeente waar je veilig voelt met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet. In het bijzonder gaat het daarbij om: A1. Regels en wetten gelden voor iedereen. De politie treedt daadkrachtig op vooral tegen drugshandel met een zero-tolerancebeleid. A2. De gemeente werkt aan preventie en opvoedingsondersteuning, waar ouders tekortschieten. A3. De gemeente signaleert probleemgedrag waaronder wangedrag, verslaving en vandalisme en criminaliteit van jongeren zo vroeg mogelijk en biedt individueel kansen om via school of werk terug te keren op het rechte pad. Geweld en intimidatie mogen nooit worden beloond. A4. Terugdringen van inbraak. A5. Ouders verantwoordelijk stellen, ook financieel, voor schade die hun minderjarige kinderen hebben veroorzaakt. A6. Voor coffeeshops, bordelen en sekswinkels geldt een nuloptie. A7. Een kleine groep buurtbewoners veroorzaakt zoveel overlast dat andere buurtbewoners zich onveilig voelen. Deze overlast een halt toeroepen met een gezamenlijk optreden van verhuurders, politie, welzijnsinstellingen en de gemeente. Probleemgezinnen in kaart brengen voor een op hen gerichte aanpak. A8. verkeersveiligheid bij scholen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De politie treedt op tegen de overlast van drugshandel. Door de politie wordt gericht onderzoek verricht op locaties waarover regelmatig signalen binnenkomen dat er wordt gedeald.
A2.	Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) richt zich op preventie en opvoedingsondersteuning waar ouders tekortschieten (zie programma 7)
A3.	Het Jeugd Preventie Netwerk (JPN) (valt onder CJG) werkt in nauwe samenwerking met het Jeugdoverleg Handhaving. Vanuit Integrale Veiligheid, politie, interventie- en jongerenwerk en IrisZorg (verslavingszorg) worden problemen van jeugdigen zo vroeg mogelijk gesignaleerd en worden deze personen aangemeld bij het JPN. De jongeren die zich bezighouden met criminele activiteiten worden via het Veiligheidshuis aangepakt.
A4.	Een projectgroep inbraakpreventie gaat zich bezig houden met de uitvoering van het plan van aanpak woninginbraken. De hoofddoelstelling van het plan van aanpak is het creëren van bewustwording bij bewoners over de risico's op woninginbraken en het stimuleren van bewoners maatregelen te treffen tegen woninginbraak. Projectontwikkelaars krijgen bij alle nieuwbouwprojecten van de gemeente het verzoek mee om volgens het Keurmerk Veilig Wonen (KVV) te bouwen. Corporaties stimuleren om hun woningvoorraad op het Keurmerk Veilig Wonen te brengen. Particuliere eigenaren van bestaande- en nieuwbouw stimuleren tot beveiliging woning met het KVV.
A5.	Na aanhouding door de politie kunnen jongeren onder bepaalde voorwaarden worden doorgestuurd naar Halt (12-18 jaar). Eventuele schade wordt meegenomen in het strafproces. Ook wordt een leer en/of werkopdracht opgelegd.
A6.	Het uitgangspunt m.b.t. vergunningaanvragen voor coffeeshops en sekswinkels is dat deze worden geweigerd. Ten opzichte van bordelen is dat wettelijk gezien niet mogelijk, maar het is wel mogelijk om bepaalde gebieden uit te sluiten.
A7.	Bij het Meldpunt Bijzonder Zorg (MBZ) worden personen aangemeld die overlast veroorzaken en een gevaar voor zichzelf en voor hun omgeving vormen en/of een bedreiging zijn voor de openbare orde. Het MBZ wordt door de gemeente ingehuurd. Daarnaast worden slachtoffers en daders van huiselijk geweld bij het MBZ behandeld.
A8.	Buurtinitiatieven om de veiligheid op straat te vergroten zullen door de gemeente worden gestimuleerd en ondersteund.

Hulpdiensten

Wij willen bereiken:	
A.	De gemeente blijft er op hameren, dat de aanrijdtijden van de hulpdiensten moeten blijven voldoen aan de landelijke normen. Regionalisering moet leiden tot een doelmatige en doeltreffend kwaliteitslag binnen de bestaande budgetten.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Met betrekking tot het ambulancevervoer bij de Regionale Ambulancevoorziening er op aandringen dat ook in elke kern van de gemeente Neder-Betuwe het overschrijdingspercentage van de 15 minuten norm gelijk is aan het gemiddelde in de regio Gelderland Zuid en maximaal 5% bedraagt.
A2.	Goede samenwerking tussen hulpverleners om slachtoffers te redden en te verzorgen tijdens een ramp of een groot ongeval.
A3.	Met betrekking tot de brandweer wordt het volgende opgepakt: - Vasthouden en waar mogelijk verbeteren van de aanrijdtijden conform de norm; - Uitvoering geven aan het beleidsplan Risicobeheersing (proactie, preventie en preparatie) met als doel te Met betrekking tot de brandweer wordt het volgende opgepakt: - Vasthouden en waar mogelijk verbeteren van de aanrijdtijden conform de norm; - Uitvoering geven aan het beleidsplan Risicobeheersing (proactie, preventie en preparatie) met als doel te voldoen aan de nulmeting brandweezorg van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid; - Verder vorm geven van de samenwerking tussen Tiel en Neder-Betuwe en te participeren als cluster binnen en buiten de veiligheidsregio.

WAT MAG HET KOSTEN?

P2 Programma:		Openbare Orde en Veiligheid				
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	1.785	1.777	1.817	1.805	1.813	1.806
Baten	-148	-23	-20	-20	-20	-20
Geraamd resultaat bestaand beleid	1.637	1.754	1.796	1.785	1.792	1.786
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			-95	185	152	152
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			-95	185	152	152
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten			5	27	26	22
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			5	27	26	22
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	1.637	1.754	1.706	1.997	1.970	1.960

NIEUW BELEID						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 2		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Regionaliseren brandweer						
Het regionaliseren van de brandweertaken. Per 1 januari 2013 zal de regionalisering van de brandweer een feit zijn. De definitieve besluitvorming zal in het tweede helft van 2012 plaatsvinden.						
	€	-95	185	154	154	V/N
Overige kleine verschillen.						
	€	0	0	-2	-2	V
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota						
	€	-95	185	152	152	V/N
NIEUW ONTWIKKELINGEN						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 2		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Regionalisering brandweer						
Op basis van het door u in november 2012 genomen besluit met betrekking tot de regionalisering van de brandweer is een aanvullend (positief) financieel effect opgenomen in deze begroting						
	€	-20	2	1	-3	N/V
Implementatie nieuwe Drank- en Horecawet						
Per 1 januari 2013 treedt de nieuwe drank- en horecawet in werking. De implementatie en uitvoering van deze nieuwe wet zal in regionaal verband worden opgepakt. Een concrete raming van lasten en baten is nu nog niet te geven. Dit is afhankelijk van de lokale situatie van de gemeente nu, de ambitie die gesteld gaat worden, de keuze van samenwerking ect.						
	€	25	25	25	25	N
Overige kleine verschillen.						
	€	0	0	0	0	
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota						
	€	5	27	26	22	N

INVESTERINGEN:

P2 Programma:		Openbare Orde en Veiligheid	
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedragen x € 1000
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			
Lopend	Verbindingsmiddelen Brandweer	2012	127
Lopend	Ademlucht / kazerne brandweer	2012	43
Lopend	Bepakking brandweer	2012	26
Lopend	Auto brandweer	2012	90
Bestaand	Ademlucht brandweer	2013	28
Bestaand	Ademlucht brandweer	2014	28
Bestaand	Bepakking brandweer	2014	32
Bestaand	Tankauto brandweer Opheusden	2014	305
Totaal investeringsbedragen			679

PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouders: wethouder J.M. Schuurman

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	De aanleg en het onderhoud van wegen en straten, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, kunstwerken en waterpartijen, openluchtrecreatie evenals de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer. Het zorgdragen voor een heldere en veilige verkeersstructuur.
Relevantie beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010); • Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012); • Beheerplannen onderhoud wegen, gebouwenbeheer en groen; • Attractiebesluit speeltoestellen • Landschap Ontwikkeling Plan (LOP) • Neder-Betuws Verkeer- en vervoerplan • Nota speelruimtebeleid (raadsbesluit van 29 januari 2009) en uitvoeringsplan 2012 (raadsnet 26 maart 2012)
Ontwikkelingen	<p>Speelruimtebeleid De uitrol van de nota "inspelen op spelen, ruimte voor de jeugd" moet opleveren dat een beter dekkend aanbod van speelvoorzieningen ontstaat voor 0-6 jarigen, 6 tot 12 jarigen en 12+. Dit kan tot gevolg hebben dat bepaalde toestellen worden verplaatst of dat bestaande speelterreinen worden gesaneerd. De uitvoering van de nota zal gefaseerd plaatsvinden binnen de vastgestelde financiële kaders. M.b.t. jongerenontmoetingsplekken in de openbare ruimte ondernemen wij alle actie op het moment dat de behoefte is aangetoond en de jongeren een actieve bijdrage willen leveren aan de realisatie.</p> <p>Fileproblematiek Rijnbrug De problematiek rond de filevorming staat op dit moment hoog op de politiek/bestuurlijke agenda van de provincies en omliggende gemeenten. Er vinden nog steeds bestuurlijke onderhandelingen (provincies Gelderland en Utrecht, gemeente Wageningen, Ede, Veenendaal, Rhenen, Buren en Neder-Betuwe, Regio Rivierenland en Food Valley) plaats over een oplossing voor de fileproblematiek rond de Rijnbrug/N233. Meer communicatie hierover vindt plaats zodra dit relevant en mogelijk is.</p> <p>Carpoolplaats Ochten In mei 2012 is de carpoolplaats te Ochten (Walenhoekseweg/Cuneraweg) in gebruik genomen. Deze is mede gefinancierd door de provincie Gelderland. In totaal is plaats voor 55 auto's. Bij de carpoolplaats is ook een bushalte voor snelnet lijn 45 (Tiel - Wageningen).</p>

SPEERPUNTEN:

Opgeruimd staat netjes

Wij willen bereiken:	
A.	Opruimen van zwerfafval, volksergenis nummer één, kan worden aangepakt door inwoners zelf. De gemeente moet wel de regie in handen houden van het onderhoud van de groenvoorziening voor een schone, groene en daardoor prettige leefomgeving. Schone, groene en prettige leefomgeving met minder kosten.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Het geven van voorlichting, in samenwerking met Natuur Milieu en Educatie (NME)-centrum, op lager- en middelbaar onderwijs.
A2.	Bevorderen participatie, bijvoorbeeld door te zorgen dat zwerfvuil op de agenda van de verschillende dorpsstafels komt te staan en bij contacten met burgers over dit onderwerp stimuleren om gezamenlijk de problematiek aan te pakken.
A3.	Deelnemen aan campagne Opgeruimd op vakantie en vuurwerkcampagne (bv. Aanbrengen Banners, extra opruim rondes en voorlichting).
A4.	Jaarlijks met scholen en maatschappelijke organisaties (bv jagersvereniging en Agrarische Natuur vereniging) de gemeente van zwerfvuil ontdoen.
A5.	Met regelmaat communiceren over het onderwerp zwerfafval.

Ruimte en groen

Wij willen bereiken:	
A.	Op de uitvoering van het Beheer Groen en Openbare Ruimte bezuinigen zonder concessies aan de kwaliteit. Efficiënt, doelmatig en goedkoper groenbeheer.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma zoals is opgenomen in het geactualiseerde groenbeheer programma.
A2.	Het stimuleren van adoptie van groenstroken door burgers.

Verkeersafwikkeling

Wij willen bereiken:	
A.	De verkeersvisie vaststellen en uitvoeren, verkeersknelpunten N233 (Rijnbrug) en gevaarlijke wegen en punten aanpakken. Ontsluitingsweg Agro Business Centrum(ABC) moet verkeersintensiteit in Opheusden verminderen. Goede verkeersafwikkeling en ontlasting van dorpskernen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Starten met het oplossen van de knelpunten vanuit het Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan op het gebied van de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid (fysieke maatregelen).
A2.	Samenwerken met de provincies Gelderland en Utrecht en aanliggende gemeenten aan een oplossing voor de fileproblematiek rond de Rijnbrug (korte en lange termijn).
A3.	Stimuleren en bevorderen van de voorlichting en educatie op het gebied van de verkeersveiligheid (niet infrastructurale maatregelen).
A4.	Stimuleren en bevorderen van het openbaar vervoer in de gemeente.

Recreatie en toerisme

Wij willen bereiken:	
A.	Economische groei door kansrijke recreatieprojecten in de regio, bijvoorbeeld groen, toerisme en zorgprojecten. Recreatiemogelijkheden en daarmee arbeidsplaatsen scheppen door initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme te steunen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Het ontwikkelen van een lokale toeristisch-/recreatieve visie. (1 ^e helft 2013).
A2.	Evaluatie van het actieplan recreatie & toerisme.
A3.	Meewerken aan een nieuwe regionale toeristisch-/recreatieve visie.
A4.	Participeren in platform recreatie en toerisme.
A5.	Regionaal bureau voor toerisme financieel blijven steunen.

WAT MAG HET KOSTEN?

P3 Programma:		Openbare Ruimte				
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	4.004	4.214	3.859	3.738	3.743	3.747
Baten	-410	-398	-132	-140	-149	-158
Geraamd resultaat bestaand beleid	3.594	3.816	3.727	3.598	3.594	3.589
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			22	382	7	7
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			22	382	7	7
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten			40	40	40	40
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			40	40	40	40
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid						
	3.594	3.816	3.789	4.020	3.641	3.636

NIEUW BELEID						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 3		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Het leveren van gronden voor verbindingsweg Dodewaard						
Uiterlijk per 2014 een maximale bijdrage van de gemeente aan de aan te leggen verbindingsweg bestaande uit € 375.000 euro aan gronden te dekken vanuit de algemene reserves.						
	€	0	375	0	0	N
Overige kleine verschillen.						
	€	22	7	7	7	N
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota						
	€	22	382	7	7	N

NIEUW ONTWIKKELINGEN						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 3		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Aangenomen motie Speelruimte						
Als gevolg van de door u aangenomen motie bij de behandeling van de kadernota 2013-2016 d.d. 5-7-2012 omtrent speelruimte, is structureel extra budget ten bedrage van € 40.000 opgenomen. Dit bedrag is nodig om het huidige niveau te kunnen handhaven en om de speeltoestellen te kunnen vervangen.						
	€	40	40	40	40	N
Overige kleine verschillen.						
	€	0	0	0	0	
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota						
	€	40	40	40	40	N

INVESTERINGEN:

P3 Programma:		Openbare Ruimte	
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedragen
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000
Bestaand	servicebus Openbare ruimte (inclusief kraan)	2014	47
Bestaand	servicebus Openbare ruimte (inclusief kraan)	2014	47
Bestaand	servicebus gebouwenonderhoud	2014	40
Bestaand	strooier	2014	45
Bestaand	strooier	2014	45
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2015	47
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2015	47
Bestaand	strooier	2016	45
Totaal investeringsbedragen			361

PROGRAMMA 4: ECONOMIE

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	Het behouden en waar mogelijk versterken van het ondernemersklimaat. Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsterreinen. Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten Het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden. Door middel van herstructurering cq. Herschikking in stand houden van bedrijventerreinen Het beheren en in stand houden van de wekelijkse markten.
Relevante beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none">• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);• Gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel• Sterconvenant
Ontwikkelingen	Biezenburg Door de regio Rivierenland is op grond van recente onderzoeksrapporten de Biezenburg aangewezen om te ontwikkelen als een logistieke hotspot. In het komende begrotingsjaar zal het college de integrale ontwikkeling voortvarend en adequaat oppakken.

SPEERPUNTEN:

Ondernemen en werkgelegenheid

	Wij willen bereiken:
A.	De gemeente zet zich blijvend in voor werkgelegenheid en een gezond ondernemersklimaat. Bevordering van particuliere investeringen door duidelijke, eenduidige bestemmingsplannen, efficiënte afhandeling van aanvragen.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Voortzetting uitgifte bedrijventerreinen Bonegraaf-West en Tolsestraat.
A2.	Opstellen van een Businessplan voor de Bedrijfsomgeving (BVB) voor herstructurering van bedrijventerreinen Panhuis.
A3.	Contacten onderhouden met werkgevers adviespunt rivierenland (WAPR) en ondernemersverenigingen.
A4.	Deelnemen aan een aantal projecten (Regionaal ontwikkelingsbedrijf, logistieke hotspot) van de regio.
A5.	Bonegraaf-Oost en Casterhoven (bedrijventerrein) ontwikkelen
A1.	Voortzetting uitgifte bedrijventerreinen Bonegraaf-West en Tolsestraat.

Benutten subsidieregelingen

	Wij willen bereiken:
A.	Faciliteit voor het aanboren en benutten van bestaande provinciale en rijkssubsidieregelingen voor gemeente en ondernemers. Gebruikmaken van subsidiemogelijkheden voor gemeente en attenderen/doorverwijzen aan ondernemers.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Door samen met de regiogemeenten uitvoering te geven aan opgestelde nieuwe plannen, tevens gebruik maken van de subsidiemogelijkheden van provincie en rijk voor uitvoering van deze plannen.
A2.	Aanpakken subsidiemogelijkheden (Regiocontract en Betuwse bloem).

Medel en overige industrieterreinen Panhuis

	Wij willen bereiken:
A.	Afronden van de ontwikkeling van bedrijventerrein Medel 1. Neder-Betuwe houdt met Tiel de regie over Medel 2. Ontwikkeling bedrijventerreinen. Evenwichtige ontwikkeling van industriële vestiging en werkgelegenheid.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Afspraken maken met gemeente Tiel betreffende Medel afronding.
A2.	Voor Medel 1a en Medel Afronding komt een provinciaal inpassingplan.

Agro Business Centrum (ABC)

	Wij willen bereiken:
A.	Agro-BusinessCentrum (ABC) met voorrang tot ontwikkeling brengen, gebruik makend van subsidies van andere overheden, en boomkwekers bestuurlijk stimuleren mee te doen. Go/no-go besluit in 2010.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	De besluitvorming over het Agro-BusinessCentrum (ABC) is in 2011 afgerond.
A2.	Structuur-/strategische visie opstellen en de businesscase verder uitwerken.
A3.	Na vaststelling structuur-/strategische visie en uitgewerkte plannen ABC mogelijk maken dat ABC (door marktpartijen) tot gefaseerde uitvoering/realisatie kan komen.

Winkelconcentraties, voorzieningen, leefbaarheid

	Wij willen bereiken:
A.	Afrondende besluitvorming winkelconcentraties in Dodewaard, Kesteren en Ochten. Go/no-go besluit in 2010. Leefbare dorpskernen met goed voorzieningenniveau.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	De besluitvorming over de kern Kesteren is in 2011 en Ochten is in 2012 afgerond.
A2.	Verder onderzoek naar winkelconcentratie Dodewaard fase 2 is een private aangelegenheid.

WAT MAG HET KOSTEN?

P4 Programma:		Economie				
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	193	193	188	184	180	161
Baten	-64	-59	-59	-59	-59	-59
Geraamd resultaat bestaand beleid	129	134	129	125	121	102
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			25			-15
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			25			-15
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten						
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota						
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	129	134	154	125	121	87

NIEUW BELEID						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 4		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Herstructurering bedrijventerrein Panhuis in Kesteren.						
Opstellen Businessplan voor de Bedrijfsomgeving voor bedrijventerrein het Panhuis in Kesteren.	€	25	0	0	0	N
Ontwikkeling bedrijventerreinen.						
Ontwikkeling bedrijvigheid Casterhoven in Kesteren naar voren gehaald in planning RPB.	€	PM	PM	PM	PM	N/V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	-15	V
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota	€	25	0	0	-15	N/V

NIEUW ONTWIKKELINGEN						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 4		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Geen	€					
	€					
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota	€	0	0	0	0	

INVESTERINGEN:

P4 Programma:		Economie	
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedragen x € 1000
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			
Geen			
Totaal investeringsbedragen			

PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	Wettelijke taken openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvesting, de uitvoering van de Leerplichtwet, subsidiering Schoolbegeleiding, het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid, zorg voor bekostiging leerlingenvervoer en zorg voor volwasseneneducatie.
Relevante beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none">• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);• Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)• Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs;• Verordening leerlingenvervoer en aangenomen motie (raadsbesluit 26 mei 2011).• Verordening Cliëntenraad Leerlingenvervoer Neder-Betuwe (raadsbesluit 26 mei 2011)• Beheerplan gebouwenonderhoud basisscholen;• Actieplan Voor- en vroegschoolse Educatie 2011-2014;• Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP);• Statuten Stichting Spoenk.
Ontwikkelingen	<p>Passend onderwijs Naar verwachting zijn met ingang van 1 augustus 2014 de nieuwe regels van toepassing wat betreft de wijzigingen op het terrein van passend onderwijs. Welke gevolgen dat heeft voor het onderwijs en de gemeente kan op dit moment nog niet worden aangegeven. De gemeenten die gelegen zijn in de regionale samenwerkingsverbanden moeten gezamenlijk en afzonderlijk overleg hebben met het samenwerkingsverband over het vast te stellen zorgplan. Hieraan zal tijdig uitvoering worden gegeven.</p> <p>Leerplicht De feitelijke uitvoering van de leerplicht is met ingang van 1 augustus 2011 overgedragen aan het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). Het RBL verzorgt de leerplichtwerkzaamheden voor de gemeenten Geldermalsen, Buren, Culemborg, Neerijnen, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. De samenwerking leidt tot kwaliteitsverbetering, continuïteit en efficiency. Een leerplichtambtenaar houdt spreekuur in het gemeentehuis in Neder-Betuwe. Jaarlijkse verantwoording vindt plaats via het jaarverslag leerplicht.</p> <p>Leerlingenvervoer Uitvoering wordt gegeven aan de vastgestelde verordening inclusief de aangenomen motie: "Gedurende de schooljaren 2011/2012 en 2012/2013 de bestaande beschikkingen en de huidige vervoervorm voor leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs ongewijzigd te laten, zolang deze leerlingen in de basisschoolleeftijd zijn. Leerlingen die nu aangepast vervoer hebben, houden op deze wijze gedurende deze twee schooljaren aangepast vervoer, zolang zij ingeschreven zijn in het speciaal (basis)onderwijs. Voor nieuwe aanvragen geldt geen overgangstermijn.</p> <p>Overige programmaonderdelen</p> <ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren Onderwijshuisvestingsprogramma t/m 2013;• Opstellen Onderwijshuisvestingsprogramma 2014.

SPEERPUNTEN:

Openbaar onderwijs in alle kernen

Wij willen bereiken:	
A.	Openbare basisschool in Ochten, IJzendoorn, Echteld, Kesteren, Dodewaard en Opheusden. In stand houden van kwalitatief goede openbare basisscholen of het aanbieden van kwalitatief goed openbaar basisonderwijs in elke kern.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Toezicht op het bestuur van de openbare scholen en naleving van wettelijke eisen en gemaakte afspraken.
A2.	Toetsen, beoordelen en adviseren van/over de begroting en jaarrekening/-verslag van het bestuur van de openbare scholen.
A3.	Periodiek (minimaal twee keer per jaar) overleg met het bestuur van de openbare scholen
A4.	Adviseren van het schoolbestuur en beoordelen van aanvragen over het in standhouden van de openbare scholen met als insteek blijvend en goed openbaar basisonderwijs in de kernen Ochten, IJzendoorn, Echteld, Kesteren, Dodewaard en Opheusden.
A5.	Adviseren over samenwerking of fusie met schoolbesturen in de regio teneinde door schaalvergroting tot lagere kosten te komen en borging van de vereiste hoge onderwijskwaliteit.

HAVO-top Pantarijn in Kesteren

Wij willen bereiken:	
A.	De gemeente kiest voor een proactieve rol om de Pantarijn te helpen een HAVO-top te realiseren. Uitbreiding van het aanbod van openbaar middelbaar onderwijs in onze gemeente in een regio waar het opleidingsniveau en gemiddelde inkomen nog steeds tot de laagste van het land behoren.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	In overleg met het bestuur Pantarijn de mogelijkheden voor volledig HAVO onderwijs onderzoeken. Het initiatief daartoe ligt primair bij het schoolbestuur. Het geven van volledig Havo- onderwijs in het huidige gebouw is niet mogelijk. In verband hiermee worden de mogelijkheden onderzocht om te komen tot vervangende nieuwbouw in het plan Casterhoven met voldoende ruimte voor volledig Havo-onderwijs of mogelijkheid deze te realiseren.

Brede school

Wij willen bereiken:	
A.	De gemeente staat positief tegenover initiatieven van scholen die er toe leiden dat uiterlijk in 2014 voor 2 brede scholen initiatieven zijn gerealiseerd. Daartoe wordt een beleid ten aanzien van brede scholen ontwikkeld. Vergroting van de ontwikkelingskansen van kinderen door het opzetten van brede scholen. Tevens komt er een doorlopende en op elkaar aansluitende opvang voor kinderen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	In overleg treden met alle betrokken partijen over de ontwikkeling van brede scholen, waarbij een relatie wordt gelegd met de combinatiefunctie. De oorspronkelijke beleidsnotitie komt hiermee te vervallen.
A2.	Samenwerking stimuleren teneinde de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten.
A3.	Medewerking verlenen bij initiatieven tot brede scholen, voor zover dit binnen de aanwezige capaciteit van de scholen mogelijk is en dit voor de gemeente geen extra kosten geeft.

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Wij willen bereiken:	
A.	De gemeente stelt de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) op. Zet samen met de scholen het lokaal onderwijsbeleid uit.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering geven aan gezamenlijk overleg Lokaal Educatieve Agenda (LEA) ca. 3 à 4 keer per jaar.
A2.	Uitvoering geven aan onderwijsachterstandenbeleid
A3.	Voldoen aan de eisen van de wet OKE en invulling geven aan de Voor -en Vroegschoolse Educatie (VVE) volgens actieplan 2010-2014.
A4.	Uitvoering geven aan de onderdelen van het CJG, als schoolgericht maatschappelijk werk en Jeugdpreventie netwerk. Tevens uitvoering geven aan schoolbegeleiding.
A5.	Inspelen op nieuwe ontwikkeling (zoals Passend onderwijs) en deze vooraf en samen met de scholen en maatschappelijke organisatie bespreken alvorens deze ter besluitvorming worden voorgelegd aan het gemeentebestuur.
A6.	Afstemming en samenwerking met CJG (zie verder programma 7)

WAT MAG HET KOSTEN?

P5 Programma:		Scholing en Vorming				
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	4.249	4.050	4.047	4.006	3.956	3.919
Baten	-852	-381	-471	-181	-181	-181
Geraamd resultaat bestaand beleid	3.397	3.670	3.576	3.825	3.776	3.739
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten						
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota						
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten						
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota						
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	3.397	3.670	3.576	3.825	3.776	3.739

NIEUW BELEID

Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000

Programma 5		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Invoering passend onderwijs.						
Voor iedereen passend onderwijs zo dicht mogelijk bij huis met inachtneming van een evenwicht tussen de lasten en baten.						
Goede samenwerking tussen Centrum voor Jeugd en Gezin en scholen zodat kinderen en ouders tijdig voldoende zorg/ondersteuning krijgen. Overleg en onderzoek met de scholen, samenwerkingsverbanden en betreffende gemeenten.						
Nadere advisering over eventuele investeringen.						
	€	PM	PM	PM	PM	V/N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota	€	0	0	0	0	

NIEUW ONTWIKKELINGEN

Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000

Programma 5		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Geen	€					
	€					
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota	€	0	0	0	0	

INVESTERINGEN:

P5 Programma:		Scholing en Vorming	
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedragen
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000
Lopend	Aanpassing Houtkoperschool/speelzaal	2009	100
Lopend	Integrale bouw SBO/SO Ochten	2009	2.133
Lopend	1e inrichting integrale bouw SBO/SO Ochten	2009	120
Lopend	1e inrichting groep 11 Sébaschool	2011	13
Lopend	1e inrichting groep 12 Sébaschool	2012	13
Totaal Investeringsbedragen			2.379

PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR

Portefeuillehouder: wethouders V.M. van Neerbos en J.M. Schuurman

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	Het stimuleren en het in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, monumenten, sport, kunst, kinderopvang, jeugd- jongeren- ouderenwerk, als ook het subsidiëren van activiteiten in het kader van leefbaarheid.
Relevante beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none">• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);• Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012)• Notitie Welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening en vastgestelde beleidsregels (raadsbesluit 22 september 2005, raadsbesluit 20 december 2007) en evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011);• Beheerplan gebouwen;• Renovatieplan groene sportvelden (raadsbesluit 30 oktober 2008 i.c.m. 17 september 2009);• Verordening wet Kinderopvang 2010 (raadsbesluit van 7 oktober 2010);• Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen (raadsbesluit 11 november 2010);• Scenarioplan Accommodatiebeleid 'Kiezen en Delen' (raadsbesluit 12 november 2009);• Nota jeugdbeleid Neder-Betuwe 2010 (raadsbesluit 15 oktober 2009 plus update april 2012 (raad 28 juni 2012);• Convenant Bibliotheekwerk Rivierenland 2012-2015 (raadsbesluit 26 mei 2011).
	<p>Basisbibliotheek Het convenant is door alle regiogemeenten, met uitzondering van Buren, getekend. De uitvoering hiervan wordt door de bibliotheek opgepakt. De realisatie van een vaste bibliotheekvoorziening in Opheusden en Ochten is voorzien in 2012 en de bibliotheek zal hier verdere uitvoering aan geven.</p> <p>Sport In het coalitieakkoord is vooral een relatie gelegd tussen gezondheid en beweging. Naast die projecten heeft de gemeente ook een verantwoordelijkheid met betrekking tot het in stand houden van de huidige sportvoorzieningen. De voetbal- en korfbalvelden worden onderhouden conform de richtlijnen van ISA-Sport. De binnensportaccommodaties vragen ook jaarlijks onderhoud. Daarnaast heeft het Rijk de regeling voor Combinatiefunctionarissen verbreed door de regeling van Buurtsportcoaches op te zetten. Neder-Betuwe zal in 2012 en 2013 onderzoeken of er buurtsportcoaches aangesteld kunnen worden in onze gemeente.</p> <p>Accommodatiebeleid Op basis van de nota Integraal accommodatiebeleid "Visie en uitgangspunten" en het scenarioplan "Kiezen en delen" is gekozen voor een gefaseerde aanpak. Met andere woorden de uitvoering van het plan is mede afhankelijk van andere ontwikkelingen in een bepaalde kern. In het vierde kwartaal 2012 volgt een nadere planning met betrekking tot de verder uitvoering van het accommodatiebeleid.</p> <p>Jeugd en jongeren In mei 2012 is de update nota jeugdbeleid 2012-2013 vastgesteld. Het verbeteren en verbreden aan de lokale informatievoorziening aan de jeugd, in relatie tot gebruik van sociale media is een belangrijke ontwikkeling, waar in samenwerking met buurgemeenten, scholen en jongerenwerk aan gewerkt zal worden. Daarnaast is een belangrijke ontwikkeling dat we het initiatief en de verantwoordelijkheid voor activiteiten neerleggen bij de dorpen en de jongeren zelf, waarbij het jongerenwerk een belangrijke spilfunctie heeft.</p> <p>Overige programmaonderdelen</p> <ul style="list-style-type: none">• (Algemene) Muzikale vorming;• Deelname aan cultuurpact;• Peuterspeelzaalwerk.

SPEERPUNTEN:

Jongeren aan zet

Wij willen bereiken:	
A.	Jeugd betrekken bij het beleid. Jongeren laten meedenken over het jeugdbeleid door jaarlijkse jeugdgemeenteraad i.s.m. basisscholen. Jaarlijks jeugddebat voortgezet onderwijs zoals bij raadsverkiezing 2010.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Vervolg geven aan de Kindergemeenteraad. Initiatief daartoe ligt bij de raad zelf.
A2.	Organiseren jeugddebat. Initiatief daartoe ligt bij de raad zelf.
A3.	De jongerenwebsite Jongin actiever inzetten om jongeren te bereiken, te laten participeren en het aanbod kenbaarder te maken. O.a. door middel van een pilot met buurgemeenten.
A4.	Jongeren worden via jongerenwerk, jeugdverenigingen en dorpsstafels betrokken bij het organiseren van activiteiten.
A5.	Kinderen en jongeren worden actief betrokken en gevraagd mee te denken over de inrichting van speelplaatsen en jongerenontmoetingsplekken.

Gezondheid en beweging

Wij willen bereiken:	
A.	Investeren in gezondheid door bewegen en voorlichting. Investeren in bewegen draagt bij aan de volksgezondheid. Voorlichting over gezondheid. Sport is een belangrijk sociaal bindmiddel.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Samenwerking zoeken tussen de professionals van de GSF en Mozaïek. Sportbuurtwerk en jongerenwerk proberen elkaar te versterken en van elkaar kennis gebruik te maken indien dit mogelijk is, zoals bijv. bij SportZbeats of het organiseren van sportieve activiteiten bij jeugdsozen of groepen hangjongeren.
A2.	Samenwerken met de sportverenigingen bij het opzetten van activiteiten. Activiteiten na schooltijd worden geprobeerd in samenwerking met verenigingen op te zetten, zoals tijdens de Nationale Sportweek, het promoten van de Sport- en Beweegwijzer of de naschoolse activiteiten van de combinatiefunctionaris.
A3.	Het sportaanbod laagdrempelig houden door bijv. het uitbrengen van de Sport- en Beweegwijzer, waardoor iedereen op de hoogte is van het sport- en beweegaanbod, het Jeugdsportfonds waardoor jeugd met beperkte middelen toch lid kunnen worden van een sportvereniging en het promoten van sport(verenigingen) tijdens de Nationale Sportweek.

Dorpshuisvoorziening

Wij willen bereiken:	
A.	Een dorpshuisvoorziening levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in de dorpen. In iedere kern een dorpshuisfaciliteit, die voldoet aan de huidige behoeften.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De ontwikkelingen in de verschillende kernen actief volgen en op het juiste moment aansluiting zoeken bij en participeren in actuele projecten.
A2.	Ontwikkelen van een voorzieningenladder voor de hele gemeente, waarbij de dorpshuizen een belangrijke rol spelen.
A3.	De uitkomsten van de pilot 'Huis van de Buurt' (Elim in Ochten) gebruiken om zowel in Kesteren en Dodewaard samen met de dorpshuizen te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het ook daar te implementeren.

Subsidiebeleid

Wij willen bereiken:	
A.	Subsidiemogelijkheid voor activiteiten die voor iedereen toegankelijk zijn. Bevorderen van activiteiten voor welzijn, sport en cultuur.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Mede op basis van de Visie op lokaal sociaal beleid en de evaluatie van het subsidiebeleid zal in 2012 worden gestart met de vormgeving van het nieuw subsidiebeleid. Besluitvorming daarover is in 2013 voorzien.

WAT MAG HET KOSTEN?

P6 Programma:		Welzijn en Cultuur				
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	3.267	3.142	2.904	2.867	2.846	2.832
Baten	-397	-362	-362	-362	-362	-362
Geraamd resultaat bestaand beleid	2.870	2.780	2.542	2.505	2.484	2.470
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			-49	-48	-48	-52
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			-49	-48	-48	-52
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten						
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota						
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	2.870	2.780	2.493	2.457	2.436	2.418

NIEUW BELEID

Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000

Programma 6		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Sport en Bewegen in de Buurt (buurtsportcoaches).						
Meer sport- en beweegaanbod te organiseren waarbij een combinatie gemaakt wordt tussen sport- en beweegaanbieders én een andere sector zoals kinderopvang, gezondheid, onderwijs, cultuur en welzijn. Onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de impuls brede scholen, sport en cultuur (combinatiefunctionarissen) ook in 2013 voortgezet kan worden en wellicht omgevormd kan worden naar Sport en Bewegen in de Buurt (sportbuurtcoaches) waardoor er wellicht meer bereikt kan worden.						
	€	PM	PM	PM	PM	N/V
Kinderopvang.						
Harmonisatie van de Kinderopvang. De gevolgen voor het peuterspeelzaalwerk zijn marginaal. Het peuterspeelzaalwerk blijft bestaan, maar wordt ondergebracht bij de kinderopvang. Volgens de huidige inzichten en plannen/ideeën heeft dit gevolgen voor de huisvesting.						
	€	-49	-48	-48	-48	V
Overige kleine verschillen.						
	€	0	0	0	-4	V
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota						
	€	-49	-48	-48	-52	V

NIEUW ONTWIKKELINGEN

Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000

Programma 6		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Geen	€					
	€					
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota						
	€	0	0	0	0	

INVESTERINGEN:

P6 Programma:		Welzijn en Cultuur	
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedragen
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000
Lopend	Renovatie voetbalvelden	2009	314
Bestaand	Vervangen bus ouderenvervoer	2013	45
Bestaand	Vervangen bus ouderenvervoer	2014	45
Totaal Investeringsbedragen			404

PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	Het verstrekken van bijstand en maatschappelijke diensten, het op weg helpen van inwoners naar werk, het bestrijden van armoede, de inburgering van nieuw- en oudkomers en het ontwikkelen c.q. uitvoeren van lokaal zorgbeleid.
Relevante beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010); • Visie Lokaal Sociaal Beleid 2012-2020 (raadsbesluit 12 april 2012) • Samenwerkingsovereenkomst Neder-Betuwe/Tiel m.b.t. werk en re-integratie (raadsbesluit 22 september 2005) en schuldhulpverlening (raadsbesluit 17 december 2009); • Handreiking bijzondere bijstand en voorzieningen voor minima 2012 • Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Verordening en Besluit Wmo; • Budgetovereenkomst Algemeen Maatschappelijk Werk 2012-2015; • Nota welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening inclusief beleidsregels; (raadsbesluit 22 september 2005, raadsbesluit 20 december 2007) en evaluatienotitie (raadsbesluit 26 mei 2011); • Taakstelling huisvesting vergunninghouders, afspraken met Stichting Woningbeheer Betuwe; • Uitvoeringsplan Lokaal gezondheidsbeleid (raadsbesluit 12 april 2012) • Gemeenschappelijke Regeling GGD Rivierenland.
Ontwikkelingen	<p>RIW (Regionale Infrastructuur Werk) Op basis van een eerste onderzoek heeft de Programmaraad Participerend in april 2012 de intentie uitgesproken om te komen tot één RIW. De verdere uitwerking daarvan wordt in de tweede helft van 2012 opgepakt. Naar verwachting zal daarover in 2013 nadere besluitvorming plaatsvinden. Daarnaast bezien de betrokken gemeenten op dit moment ook de mogelijkheden om te komen tot een gezamenlijke klant- en werkgeversbenadering. Ook de onderlinge afstemming van beleid is opgenomen als actiepunt.</p> <p>Transities AWBZ, WWnV en Jeugdzorg Met de val het kabinet Rutte in 2012 zijn de geplande transitie's zowel qua tijd alsook qua inhoud volledig onzeker geworden. Eerst na de vorming van een nieuw kabinet zal duidelijkheid ontstaan over wat doorgaat, in welk tempo en met welke budgetten. De algemene verwachting is dat er in elk geval een overheveling van taken van rijk en provincie naar de gemeente zal plaatsvinden. Daar bereiden we ons onverminderd op voor. Het vraagt namelijk ook een omslag in denken over de rol van de gemeente, samenwerking met maatschappelijke partners, verantwoordelijkheid en initiatieven van burgers. Op basis van Visie op lokaal sociaal beleid zorgen we er voor dat we als gemeentelijke organisatie zowel organisatorisch als beleidsmatig voorbereid en klaar zijn voor de transitie's. In aansluiting daarop wordt gewerkt aan een uitwerkingsplan om te komen tot één loket voor zorg, welzijn, werk en wonen. In dat loket kunnen alle inwoners terecht voor informatie op die terreinen en waar nodig voor een doorverwijzing. Essentieel daarbij is dat ook de maatschappelijke partners daarin een rol gaan spelen.</p> <p>Uitvoering sociale wetgeving De uitvoering van de Wet werk en bijstand (WWB) en aanverwante regelingen is uitbesteed aan de gemeente Tiel. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de wijze van uitvoering en verantwoording. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de Participatieladder. De Participatieladder is een meetinstrument waarmee je kunt vaststellen in hoeverre een inwoner, bijvoorbeeld een WWB'er, meedoet in de samenleving. De ladder is onderverdeeld in zes treden: van sociaal geïsoleerd tot werkend zonder ondersteuning. Door dit twee keer te meten (bijvoorbeeld voor en na inzet van een voorziening uit het Participatiebudget) wordt zichtbaar of de mate van participatie is verhoogd. Daarmee worden de resultaten van het participatiebeleid transparant.</p>

	<p>Wet werken naar vermogen (Wwnv) Het kabinet vindt dat teveel mensen die wel kunnen werken, nu langs de kant staan. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen via werk in hun eigen onderhoud kunnen voorzien, voert het kabinet de Wet Werken naar vermogen (Wwnv) in. Mensen die kunnen werken en die nu nog een beroep zouden doen op de Sociale werkvoorziening (Wsw) en Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten (Wajong), vallen onder de Wwnv. De invoeringsdatum is nog niet bekend. De planning van de rijksoverheid is 1 januari 2013. De plannen voor de invoering van de Wet werken naar vermogen zijn, door de val van het kabinet, niet doorgegaan. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel controversieel verklaard. Uiteraard blijft de gedachte achter deze wet, namelijk het zoveel mogelijk mensen laten participeren in de maatschappij, onze aandacht houden.</p> <p>Volksgezondheid De gemeente geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid met als onderdelen collectieve preventie, infectiebestrijding en jeugdgezondheidszorg. De speerpunten zijn terugdringen van gebruik genotsmiddelen, overgewicht, roken, depressieverschijnselen en de sociaal economische gezondheidsverschillen. De GGD is in veel gevallen de belangrijkste partner van de gemeente om uitvoering te geven aan die speerpunten.</p> <p>Versterken rol Adviespunt Het blijvend verder verbeteren van het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers en het versterken van vrijwillige inzet is de komende jaren van groot belang om de gevolgen van landelijk beleid en ontwikkelingen als extra moralisering en vergrijzing op te vangen. Het Adviespunt Neder-Betuwe speelt hierin een cruciale rol en is de spil in het netwerk van mantelzorg, vrijwilligerswerk, maatschappelijke stages en sociale activering van mensen die al dan niet tijdelijk aan de kant staan. Door het versterken en erkennen van deze spilfunctie van het Adviespunt, versterken we de informele zorg. (zie ook Lokaal Sociaal Beleid)</p> <p>Overige programmaonderdelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen maatschappelijk werk; • Schoolmaatschappelijk werk; • Ouderenzorg (w.o. prestatieafspraken met Stichting Welzijn Senioren); • Zorg voor vluchtelingen (taakstelling m.b.t. huisvesting vergunninghouders).
--	--

SPEERPUNTEN:

Centrum voor Jeugd en Gezin

	Wij willen bereiken:
A.	Integrale ondersteuning bij opvoedende en vormende taken. Het CJG adviseert en begeleidt ouders en opvoeders/begeleiders bij opvoedkundige en vormende taken, signaleert vroegtijdig welke kinderen risico's lopen in hun ontwikkeling en bevordert de gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Het verder (door)ontwikkelen van het CJG. Dit gebeurt o.a. door nog meer aan te sluiten bij vindplaatsen, het versterken van de civil society, het stimuleren van de eigen kracht van mensen en het verstevigen van de samenwerking tussen de deelnemers.
A2.	Grote delen (zo niet bijna alles) op het gebied van Jeugdzorg komen over van de rijksoverheid en provincie naar de gemeente. We willen op basis van de CJG-gedachte de hele keten van Jeugdzorg sluitend maken. Daarvoor zullen we regionaal met alle betrokken partijen samenwerken om te zorgen voor een "warme overdracht" en antwoorden formuleren op de nieuwe situatie.

Actief beleid op Sociaal Economische (gezondheids) verschillen (voorheen armoedebeleid)

	Wij willen bereiken:
A.	Het terugdringen en voorkomen van het aantal mensen met een laag inkomen, de bijkomende problematiek en het sociaal isolement.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	In het eerste kwartaal van 2013 zal een plan van aanpak worden aangeboden. In dat plan wordt opgenomen op welke wijze het integrale beleid vorm wordt gegeven en welke instrumenten de komende jaren kunnen of zullen worden ingezet. Daarnaast zal voor 2013 een aantal concrete actiepunten worden geformuleerd.
A2.	Daarnaast gaan we de dienstverlening zo dicht mogelijk bij de inwoner te organiseren. Concreet wordt dit in het voorjaar 2013 opgepakt.
A3.	Uitvoering geven aan de beleidsnota "Handreiking bijzondere bijstand en voorzieningen"
A4.	Het inrichten van de dienstverlening rondom de schuldhulpverlening.
A5.	Oppakken van communicatie door het opstellen van een communicatieplan gericht op preventie.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

	Wij willen bereiken:
A.	De gemeente zorgt voor voldoende compenserend aanbod aan voorzieningen, dat alle inwoners in staat stelt zelfstandig deel te nemen aan de maatschappij. Compenserend aanbod van voorzieningen om zelfstandig te kunnen leven.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Op basis van het nieuwe Wmo beleidsplan (2013–2016) en de dan actuele wetgeving, de Wmo verordening en het Wmo besluit aanpassen.
A2.	Deels regionaal maar ook lokaal verder voorbereiden op de komst van dagbesteding en begeleiding vanuit de AWBZ naar de Wmo.
A3.	Onder leiding van de lokale projectgroep Transities een scenario uitwerken om invulling te geven aan de Visie op lokaal sociaal beleid: één loket, werken in de buurt/dorp en versterken van het adviespunt.
A4.	De uitkomsten van de pilot 'Huis van de buurt' in Ochten gebruiken om ook in de dorpen Dodewaard en Kesteren hiermee aan de slag te gaan.

Vrijwilligerssteunpunt stageplan

	Wij willen bereiken:
A.	Oprichten en in stand houden van een steunpunt voor vrijwilligers. Optimaal steun verlenen aan vrijwilligers(organisaties), mantelzorgers enz. Adequaar aanbod van maatschappelijke en beroepsopleidingsstages.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Versterken van de rol van de adviespunt (zie onder ontwikkelingen)
A2.	Faciliteren en ondersteunen van (vrijwilligers)organisaties, mantelzorgers, scholen en leerlingen
A3.	In stand houden van vacaturebank.
A4.	Via communicatie het bestaan van het adviespunt extra onder de aandacht brengen.

Dagbesteding

	Wij willen bereiken:
A.	Dagopvang voor vervallen AWBZ-dagopvang. Alternatief voor AWBZ-dagopvang.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Met de pilot 'Huis van de buurt' wordt een concreet lokaal plan van aanpak en uitvoeringsplan gemaakt om samen slim voorzieningen, accommodaties en activiteiten te delen en te combineren. Doel is om inwoners zelf de regie te geven over het organiseren van activiteiten maar ook om bestaande en nieuwe vormen van dagbesteding te continueren en te ontwikkelen.
A2.	Door samenwerking binnen de regio een visie en strategie ontwikkelen om concrete antwoorden te formuleren op de komst van begeleiding en dagbesteding vanuit de AWBZ naar de Wmo.

Werk

	Wij willen bereiken:
A.	Werk voor mensen met arbeidsbeperking. Meer werkplekken voor mensen met arbeidsbeperking.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Bij het Ondernemersplatform zal gevraagd worden om werkplekken beschikbaar te stellen voor mensen met een beperking, mede in relatie tot de invoering van de Wet Werken naar vermogen.
A2.	Projectmatige aanpak en maatwerk bieden bij ondersteuning en plaatsing van werkzoekenden. Wij doen dit vanuit een regionaal perspectief in samenwerking met diverse partners (Beursplein Rivierenland, UWV werkbedrijf, ondernemers, opleidingsinstituten, Lander, etc.) op basis van ketenbenadering.
A3.	Met de regio een regionale infrastructuur werk ontwikkelen om de uitvoering van het stelsel werken naar vermogen adequaat uit te voeren.
A4.	Aanpassen van het re-integratiebeleid binnen het kader van het participatiebudget (werk en bijstand, inburgering en educatie), in relatie tot het verminderen van de beschikbare financiële middelen.

Verslavingszorg

	Wij willen bereiken:
A.	Actief beleid voor terugdringen van verslaving. Terugdringen van (de nadelige gevolgen van) verslaving en bevorderen van de gezondheid.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Voortzetting van het project Alcohol matiging, waarin o.a. opgenomen voorlichting aan het Basis- en Voortgezet Onderwijs.
A2.	Inzet van de straathoekwerker.

WAT MAG HET KOSTEN?

P7 Programma: Zorg, Werk en Inkomen						
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
<u>Bestaand Beleid</u>						
Lasten	10.993	11.354	10.921	10.877	10.878	10.878
Baten	-5.972	-5.498	-5.279	-5.279	-5.279	-5.279
Geraamd resultaat bestaand beleid	5.021	5.856	5.642	5.598	5.599	5.598
<u>Nieuw Beleid</u>						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			15	79	161	217
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			15	79	161	217
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten			229	165	83	27
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			229	165	83	27
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	5.021	5.856	5.886	5.842	5.843	5.842

NIEUW BELEID						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 7		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
<u>Transitie AWBZ – extramurale begeleiding naar de Wmo.</u>						
Op basis van een heldere visie en een gedragen beleidskader de AWBZ begeleiding op een gekantelde wijze in de Wmo integreren. Daarnaast willen we vanuit die integrale visie de verbinding zoeken tussen de AWBZ, Jeugdzorg en WwnV.	€	PM	PM	PM	PM	N/V
<u>Invoering Wet werken naar vermogen.</u>						
Bevorderen participatie van inwoners die nu langs de kant staan. Bevorderen arbeidsdeelname inwoners met een beperking.	€	0	64	146	202	N
<u>Transitie Jeugdzorg.</u>						
Aan alle jongeren in de gemeente Neder-Betuwe van voor de geboorte tot en met de leeftijd 23 jaar een goede en stevige basis en ondersteuning bieden ten behoeve van hun ontwikkeling, zowel thuis, op school als in hun vrije tijd.	€	PM	PM	PM	PM	N/V
Overige kleine verschillen.	€	15	15	15	15	N
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota	€	15	79	161	217	N

NIEUW ONTWIKKELINGEN						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 7		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Wijzigingen in de invoering van de Wet werken naar vermogen. De geplande verlaging van de rijkssubsidie is van de baan. De rijkssubsidie per plek voor sociale werkvoorziening (SW-plek) blijft gelijk op het niveau van 2012. Dit heeft tot gevolg dat wij het geplande gemis aan inkomsten bij de sociale werkplaats (Lander) niet meer behoeven te vergoeden. Het in deze kadernota opgenomen extra last onder nieuw beleid wordt hiermee ingetrokken.	€	0	-64	-146	-202	V
Bijstelling budgetten BUIG Tot op heden zijn de BUIG budgetten steeds incidenteel bijgesteld. Dit betekent dat het verwachte BUIG tekort voor het jaar 2013 en verder, door het hoog aantal bijstandsgerechtigden, niet is opgenomen in de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016. Voorgesteld wordt om de bedragen op basis van 2012 meerjarig door te trekken naar het jaar 2013 en verder, aangezien niet de verwachting bestaat dat het aantal uitkeringsgerechtigden de komende tijd zal afnemen. Dit betekent vanaf 2013 een stijging van de uitkeringslasten van € 587.000 per jaar. Daar staat tegenover een stijging van de doeluitkering € 280.500. Vooralsnog wordt uitgegaan van de aanspraak op een jaarlijkse IAU van € 106.500 (niveau 2012). Per saldo is sprake van een tekort ten bedrage van € 200.000 per jaar vanaf 2013 (€ 587.000 - € 280.500 - € 106.500). Als gevolg van de aanzienlijke stijging van de uitkeringslasten zijn ook de uitvoeringskosten (Werk en Inkomen Tiel) gestegen. Het betreft een bedrag van € 60.000 per jaar vanaf 2012. In totaliteit is er sprake van een tekort op de BUIG budgetten van € 260.000 per jaar vanaf 2013 (€ 200.000 + € 60.000).	€	260	260	260	260	N
Overige kleine verschillen.	€	-31	-31	-31	-31	V
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota	€	229	165	83	27	N

Bijstelling budget WMO/CJG (volgens junicirculaire 2012) en motie Straathoekwerker *

INVESTERINGEN:

P7	Programma:	Zorg, Werk en Inkomen	
	Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investeringsbedragen
	Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000
	Geen		
	Totaal investeringsbedragen		

PROGRAMMA 8: BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO)

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek,
Wethouders J.W. Keuken, J.M. Schuurman, wethouder V.M. van Neerbos

ALGEMEEN:

Programma-inhoud	Beleid en uitvoering van milieuzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en begraafplaatsen.
Relevante beleidsruimte en kaders	<ul style="list-style-type: none">• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma (raadsbesluit 7 oktober 2010);• Bestemmingsplannen• Diverse beleidsnotities op het gebied van RO (zoals beleidsnota inwoning, beleidsnota vrijkomende agrarische bebouwing)• Woningbouwprogramma• Woonvisie• Nota grondbeleid• Nota Wonen-Welzijn-Zorg• Welstandsnota• Bouwverordening• Handhavingprogramma Omgevingsrecht• Algemene Plaatselijke Verordening• Milieu-uitvoeringsprogramma• Waterplan gemeente Neder-Betuwe• Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)• Nota Duurzaamheid
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none">• In 2009 heeft het college de intentie uitgesproken om mee te gaan in de Gelderse ontwikkeling rond de vorming van Uitvoeringsdiensten op het gebied van vergunningverlening en handhaving van milieu. Inmiddels is besloten om per 1 januari 2013 alle vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken op het gebied van de Wet Milieubeheer over te dragen aan de Omgevingsdienst Rivierenland.• In 2013 het gemeentelijk Waterplan en het GRP gelijktijdig actualiseren zodat de uitvoeringstaken beter op elkaar afsluiten. Uitgangspunt is dat wij in 2015 voldoen aan het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).• In 2013 de Welstandsnota evalueren.• Monitoren op verhuisbewegingen.

SPEERPUNTEN:

Betere verdeling woonruimte

	Wij willen bereiken:
A.	Woningbouw aansluitend op het woonwensenonderzoek en bevolkingsontwikkeling. Voldoende geschikte woningen verspreid over de dorpen.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	De gemeente stuurt aan de hand van het kwalitatief woningbouwprogramma uit hoofdstuk 4 van de Woonvisie 2011-2016 op directe nieuwbouw voor starters en (jonge) gezinnen.
A2.	Van het nieuwbouwprogramma 30% gericht inzetten op de realisatie van geschikte woningen voor senioren aansluitend bij het kwalitatief woningbouwprogramma uit hoofdstuk 4.
A3.	Handhaven van de kwaliteitseisen uitgedrukt in ster-gradaties bij nieuwbouw van appartementen en grondgebonden woningen.
A4.	Na vaststellen van het strategisch voorraadbeleid van SWB concrete afspraken maken over de vernieuwing, aanpassing en waar nodig herstructurering binnen de sociale huurwoningvoorraad van Neder-Betuwe.
A5.	Onderzoek doen naar de werking van huidige toewijzingssysteem en bekijken waar dit aan passing behoort.
A6.	Uitvoering geven aan de woningbouwprojecten Triangel, Herenland, Casterhoven, Oranjehof, De Leede, Broedershof en IJzendoorn-west om tegemoet te komen aan de woningbehoefte.

Woon-zorgvoorzieningen

	Wij willen bereiken:
A.	Woon-zorgvoorzieningen: WoZoCo's in de grote en alternatieve voorzieningen in de kleinere dorpen. Ouderen kunnen zo lang mogelijk in eigen dorp blijven wonen.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	De gemeente geeft uitvoering aan haar beleid op het terrein van wonen-zorg-welzijn zoals dit in de nota "Wonen met zorg, zorgeloos wonen" is opgenomen.
A2.	In Opheusden wordt een WoZoCo opgeleverd, in Kesteren zal dit in 2013 worden gerealiseerd. De overige kernen zullen worden onderzocht in het kader van de nieuwe nota "Wonen met zorg, zorgeloos wonen".
A3.	Met het welzijnswerk prestatieafspraken maken over de wijze waarop zij senioren kunnen faciliteren met diensten op het gebied van zorg, welzijn en gemak.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVNG)

	Wij willen bereiken:
A.	De gemeente gaat deelnemen in dit fonds. Starters op de woningmarkt, die net niet genoeg hypotheek kunnen krijgen, op gang helpen.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Een onderzoek naar de mogelijkheden om als gemeente deel te nemen aan SVNG heeft plaatsgevonden. De financiële positie van de gemeente laat op dit moment niet toe om hier verder uitvoering aan te geven.

Bescherming landschapskwaliteiten

	Wij willen bereiken:
A.	Op het gebied van landschapskwaliteit staan centraal: duurzaamheid, maatschappelijke functie, veiligheid en betrokkenheid van agrariërs en bewoners van het buitengebied. Het open karakter van het buitengebied bewaren.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Participeren in en stimuleren van projecten van derden ten behoeve de uitvoering van het LOP.
A2.	Het betrekken van maatschappelijke instanties (agrarisch natuurvereniging, Wildbeheer Nederland, dorpsstafel, historische kring e.d.) bij de uitvoering van het LOP.
A3.	Aanwezige landschappelijke kwaliteiten vastleggen en beschermen in bestemmingsplannen voor het buitengebied. (cultuurhistorische waarden kaart).

Begraafplaatsen

	Wij willen bereiken:
A.	Uitbreiding ruimte op begraafplaatsen. Stimuleren van gebruik van graven van familieleden. Voldoende mogelijkheid voor begraven op korte en middellange termijn.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma begraafplaatsen.

Agrarische bedrijven

	Wij willen bereiken:
A.	In regionaal verband is beleid ontwikkeld rond agrarische bedrijfsgebouwen. Diverse knelpunten hebben een oplossing nodig. Evaluatie en oplossen van knelpunten bij de uitvoering van beleid.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	In regionaal verband vinger aan de pols houden m.b.t. evaluatie van het beleid. In individuele gevallen overleg met de provincie.
A2.	In het bestemmingsplan buitengebied vindt een juridische doorvertaling plaats van het beleid uit de Structuurvisie Neder-Betuwe 2010-2020 en het provinciale beleid betreffende intensieve veehouderijen.

Duurzaamheid

	Wij willen bereiken:
A.	Stimuleren milieubewust gedrag. Samen met inwoners, milieuorganisaties en bedrijven een actief milieu en energiebeleid voeren.
	Wat gaan we ervoor doen?
A1.	Communiceren over duurzaamheid en energie met burgers, scholen en milieuorganisaties.
A2.	Samen met provincie en Regio draaien van projecten t.a.v. energie, o.a. gericht op bedrijven.
A3.	Verdere jaarlijkse activiteiten uit het vierjarige uitvoeringsprogramma van de nota duurzaamheid (2010-2014).
A4.	Zonne-energie verder onder aandacht brengen van inwoners en bedrijven en andere maatschappelijke objecten.

WAT MAG HET KOSTEN?

P8 Programma:		Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)				
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	16.759	17.664	13.195	14.110	11.140	12.524
Baten	-13.772	-13.073	-9.884	-10.939	-7.937	-10.357
Geraamd resultaat bestaand beleid	2.987	4.590	3.311	3.171	3.203	2.167
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten			202	199	196	156
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			202	199	196	156
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten			24	24	24	24
Baten			-46	-46	-102	-68
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			-22	-22	-78	-44
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	2.987	4.590	3.491	3.348	3.321	2.278

NIEUW BELEID						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 8		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Aanpak Illegale bewoning.						
Het tegengaan van permanente bewoning van recreatiewoningen. Het opzetten en uitvoeren van een controleprogramma om permanente bewoning van recreatiewoningen tegen te gaan.	€	25	25	25	0	N
Invoering Regionale omgevingsdienst.						
De uitvoering van onze milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving per 1-1-2013 bij de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) onderbrengen en daarmee voldoen aan onze wettelijke plicht.	€	177	174	171	168	N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	-12	V
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota	€	202	199	196	156	N

NIEUW ONTWIKKELINGEN						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Programma 8		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Hogere beschikking uit de voorziening riolering i.v.m. hogere BTW op investeringen op het gebied van riolering Wij hebben de financiële kaders voor het gemeentelijk rioleringsplan tegen het licht gehouden. Hieruit blijkt dat de beschikking over de voorziening Riolering moet worden bijgesteld. De compensabele BTW op rioleringswerkzaamheden is hoger dan nu wordt gesteld. Om uitvoering te kunnen geven aan het btw compensatie fonds (BCF) heeft er in het verleden een verlaging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds plaatsgevonden. Om dit nadelig effect te compenseren moet er een beschikking plaatsvinden uit de voorziening Riolering te grote van de te betalen BTW. In onze begroting en meerjarenraming hebben wij rekening gehouden met een BTW component op riolering van € 60.000. Conform het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) bedraagt het BTW component op rioleringen jaarlijks € 130.000. Wij stellen dan ook voor om € 70.000 meer te beschikken uit de voorziening riolering.	€	-70	-70	-70	-70	V
Hogere beschikking uit de voorziening riolering i.v.m. hogere kapitaallasten op investeringen op het gebied van riolering Wij hebben de financiële kaders voor het gemeentelijk rioleringsplan tegen het licht gehouden. Hieruit blijkt dat de beschikking over de voorziening Riolering moet worden bijgesteld. Conform het gemeentelijk rioleringsplan worden er investeringen gedaan ten behoeven van de riolering. De kapitaallasten van op investeringen moeten ten laste worden gebracht van de voorziening riolering. Wij stellen voor om de hoogte van de kapitaallasten die betrekking hebben op riolering in evenwicht te brengen met de beschikking over de voorziening riolering.		-76	-76	-132	-98	V
Lagere leges bestemmingsplannen voor derden Bij de kadernota 2009 is als bezuinigingsmaatregel opgenomen om de tarieven voor leges bestemmingsplannen te verhogen om zo meer in de pas te lopen met de toen geldende commerciële tarieven met als ingangsdatum 2012. Door de financieel/economische crisis waar wij nu in verkeren is er sprake van dalende tarieven maar ook van dalen het aantal verzoeken om bestemmingsplanwijzingen door derden. Wij stellen u voor om het budget "" leges bestemmings- plannen voor derden"" structureel te verlagen met € 100.000		100	100	100	100	N
Overige kleine verschillen.	€	24	24	24	24	N
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota	€	-22	-22	-78	-44	V

INVESTERINGEN:

P8 Programma: Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investeringsbedragen
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000
Lopend	Wateroverlast de Heuning & Panhuis*	2011	80
Lopend	Rioolerv Molenhof/Achterdorp/Hoofdsstraat*	2011	250
Lopend	Rioolerv Beukenlaan*	2012	130
Lopend	Aanleggen waterbuffers*	2012	165
Lopend	Aankoop gronden Dekker IJendoorn	2012	500
Bestaand	Aanleggen waterbuffers*	2013	165
Bestaand	Afkoppelen Oranjebuurt 2e fase*	2013	312
Bestaand	Rioolerv Smachtkamp*	2013	700
Bestaand	Rioolerv Spechtstraat*	2015	850
Bestaand	Rioolerv Kievitstraat*	2017	680
	* Onderdeel van het GRP		
Totaal investeringsbedragen			3.832

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

ALGEMEEN:

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de algemene dekkingsmiddelen niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht.

De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de lasten met betrekking tot de heffingen gebonden is aan de opbrengsten (bijvoorbeeld rioolopbrengsten, marktgeden en leges).

OVERZICHT VAN DEKKINGSMIDDELEN

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen						
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	42	45	44	44	43	43
Baten	-23.056	-24.524	-24.533	-24.691	-24.367	-24.327
Geraamd resultaat bestaand beleid	-23.014	-24.479	-24.489	-24.647	-24.323	-24.284
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten						
Baten			-268	-361	-439	-541
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota			-268	-361	-439	-541
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten						
Baten			-3	349	275	-327
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota			-3	349	275	-327
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	-23.014	-24.479	-24.759	-24.660	-24.487	-25.152

NIEUW BELEID

Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Bijstelling algemene uitkering uit het gemeentefonds op basis van bestaand beleid.						
Het bereiken van een beter meerjarig structureel evenwicht in baten en lasten. Het bijstellen van een aantal maatstaven binnen de algemene uitkering op basis van verwachte ontwikkelingen.	€	-268	-361	-439	-541	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota	€	-268	-361	-439	-541	V

NIEUW ONTWIKKELINGEN						
Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000						
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig
Algemene uitkering uit het gemeentefonds junicirculaire 2012 Het resultaat van de ontwikkelingen in de junicirculaire 2012 hebben in totaliteit geleid tot een toename van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.	€	542	462	389	-213	N/V
Extra opbrengst Onroerende Zaak Belastingen door aanpassingen in de aangeleverde WOZ-waarden. Hogere opbrengst Onroerende Zaak Belastingen van € 91.000 door toename van de totale WOZ-Waarden die voorheen geblokkeerd waren.	€	-91	-91	-91	-91	V
Inzet eenmalige middelelen. voor 2013 zetten wij een eenmalig bedrag van € 431.000 in als algemeen dekkingsmiddel. Het betreft hier eenmalige middelen die wij van derden ontvangen hebben en waar geen terugbetalingverplichting meer op rust of middelen die gevormd zijn ter dekking van lopende risico's welke niet meer of in zeer beperkte mate nog aanwezig zijn.	€	-431	0	0	0	V
Overige kleine verschillen.	€	-23	-23	-23	-23	V
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota	€	-3	348	275	-327	N/V

SPECIFICATIE VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Specificatie algemene Dekkingsmiddelen						
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bestaand Beleid						
€ 1.000						
Vaste lasten politiegebouw en diensten voor derden	42	45	44	44	43	43
	42	45	44	44	43	43
Baten						
Verhuur (openbare dienst bestemd) en diensten voor derden	-74	-63	-63	-63	-63	-63
	-74	-63	-63	-63	-63	-63
Saldo Financieringsfunctie						
Rente uitkering Vitens	-42	-37	-37	-37	-37	-37
Interne financiering		-1.179	-1.207	-1.094	-1.111	-1.071
	-42	-1.215	-1.243	-1.131	-1.147	-1.108
Saldo Beleggingen en Deelnemingen						
Dividenduitkeringen BNG	-40	-21	-41	-41	-41	-41
	-40	-21	-41	-41	-41	-41
Algemene Uitkering						
Algemene uitkering gemeentefonds	-18.650	-18.559	-18.344	-18.615	-18.274	-18.274
	-18.650	-18.559	-18.344	-18.615	-18.274	-18.274
Lokale heffingen (besteding niet gebonden)						
OZB eigenaar woningen	-2.741	-2.971	-3.146	-3.146	-3.146	-3.146
OZB eigenaar niet-woningen	-818	-907	-907	-907	-907	-907
OZB gebruikers niet-woningen	-518	-578	-578	-578	-578	-578
Toeristenbelasting	-55	-90	-90	-90	-90	-90
Hondenbelasting	-118	-120	-120	-120	-120	-120
	-4.250	-4.667	-4.842	-4.842	-4.842	-4.842
Saldo compensabele btw en uitkering uit het BTW compensatiefonds						
compensabele BTW compensatiefonds	2.344	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
uitkering uit BTW compensatiefonds voor eigen rekening	-2.344	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300
Totalen algemene dekkingsmiddelen bestaand beleid	-23.014	-24.479	-24.489	-24.647	-24.323	-24.284
Nieuw beleid conform kadernota						
Lasten						
Baten			-268	-361	-439	-541
Saldo			-268	-361	-439	-541
Nieuwe ontwikkelingen na kadernota						
Lasten						
Baten			-3	349	275	-327
Saldo			-3	349	275	-327
Totalen algemene dekkingsmiddelen	-23.014	-24.479	-24.760	-24.660	-24.487	-25.152

OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES

ALGEMEEN:

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de mutaties in reserves niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht. U ziet hier wat er wordt toegevoegd aan het vermogen van de gemeente (lasten) maar ook wat dat wordt onttrokken aan het vermogen van de gemeente (baten)
De lasten en baten uit deze mutaties in reserves zijn niet meegenomen bij de diverse programma's.

OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES:

Overzicht van Mutaties in reserves						
	rekening 2011	begroting 2012	begroting 2013	Meerjarenraming		
				2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000						
Bestaand Beleid						
Lasten	2.747	12.228	796	1.294	533	1.533
Baten	-3.741	-13.726	-851	-747	-737	-797
Geraamd resultaat bestaand beleid	-994	-1.498	-55	547	-205	735
Nieuw Beleid						
Nieuw Beleid conform kadernota						
Lasten						1.800
Baten				-375		-1.695
Geraamd resultaat nieuw beleid conform kadernota				-375		105
Nieuw beleid na kadernota						
Lasten						
Baten						
Geraamd resultaat nieuw beleid na kadernota						
Geraamd resultaat bestaand en nieuw beleid	-994	-1.498	-55	172	-205	840

NIEUW BELEID

Toelichting opgenomen nieuwe beleid conform kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000

Overzicht mutaties in reserves						
	2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig	
Verlagen bestemmingsreserve Nieuwbouw gemeentehuis.						
Verminderen bestemmingsreserve en deze vrijkomende middelen inzetten ter verbetering van ons weerstandsvermogen.	€ 0	0	0	-1.800	V	
Per 2016 de bestemmingsreserve nieuwbouw gemeentehuis verlagen met € 1,8 miljoen en dit bedrag toevoegen aan de algemene reserve.	€ 0	0	0	1.800	N	
Deze verschuiving van vermogen heeft tot gevolg dat er jaarlijks minder onttrokken wordt aan de bestemmingsreserve vernieuwbouw gemeentehuis wat vanaf 2016 een structureel nadelig effect tot gevolg heeft van € 105.000 op onze financiële positie.	€ 0	0	0	105	N	
Bijdrage uit algemene reserve voor gronden voor verbindingsweg Dodewaard.						
Het leveren van gronden voor de verbindingsweg Dodewaard. Uiterlijk per 2014 een maximale bijdrage van de gemeente aan de aan te leggen verbindingsweg bestaande uit 375.000 euro aan gronden te dekken vanuit de algemene reserves.	€ 0	-375	0	0	V	
Overige kleine verschillen.	€ 0	0	0	0		
Totaal opgenomen nieuw beleid conform kadernota	€ 0	-375	0	105	N/V	

NIEUW ONTWIKKELINGEN

Toelichting opgenomen nieuwe beleid na kadernota 2013-2016 afgerond op € 1.000

Overzicht mutaties in reserves						
	2013	2014	2015	2016	V=Voordelig N=Nadelig	
Geen	€					
Totaal opgenomen nieuw beleid na kadernota	€	0	0	0		

SPECIFICATIE VAN DE STAND EN HET VERLOOP VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

DE STAND EN HET VERLOOP VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN																	
	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2013)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerdingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2014)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerdingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2015)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerdingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2016)	Vermeerdering door rente	Overige vermeerdingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2017)
RESERVES																	
Algemene reserve	4.187.613	0	50.000	1.000.000	3.237.613	0	50.000	375.000	2.912.613	0	50.000	0	2.962.613	0	1.850.000	0	4.812.613
Bestemmingsreserves	4.763.943	0	290.000	140.000	4.913.943	0	0	0	4.913.943	0	0	0	4.913.943	0	0	0	4.913.943
Bestemmingsreserves waar invest. tegenover staan	10.383.502	307.508	0	682.785	10.008.225	290.620	800.000	720.183	10.378.663	307.290	0	710.581	9.975.371	289.142	1.000.000	2.345.079	8.919.434
Totaal bestemmingsreserves	15.147.446	307.508	290.000	822.785	14.922.169	290.620	800.000	720.183	15.292.606	307.290	0	710.581	14.889.316	289.142	1.000.000	2.345.079	13.833.377
TOTAAL RESERVES	19.335.058	307.508	340.000	1.822.785	18.159.782	290.620	850.000	1.095.183	18.205.219	307.290	50.000	710.581	17.851.928	289.142	2.850.000	2.345.079	18.645.990
VOORZIENINGEN																	
Totaal Voorzieningen voor verpl./verlezen,risico's	801.497	0	871.853	1.287.208	386.142	0	871.853	763.054	494.941	0	871.853	746.767	620.027	0	871.853	913.435	578.445
Totaal Egalisatievoorzieningen	3.995.943	0	572.535	1.457.044	3.111.434	0	730.535	966.044	2.875.925	0	557.535	1.161.244	2.272.216	0	557.535	768.144	2.061.607
TOTAAL VOORZIENINGEN	4.797.440	0	1.444.388	2.744.252	3.497.576	0	1.602.388	1.729.098	3.370.866	0	1.429.388	1.908.011	2.892.243	0	1.429.388	1.681.579	2.640.052
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	24.132.498	307.508	1.784.388	4.567.037	21.657.357	290.620	2.452.388	2.824.281	21.576.084	307.290	1.479.388	2.618.592	20.744.170	289.142	4.279.388	4.026.658	21.286.041

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming
2014-2016***

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

Conform artikel 10 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bevat de paragraaf "Lokale heffingen" de volgende zaken:

- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen.
- Een aanduiding van de lokale lastendruk.
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een negental verschillende belastingen/heffingen, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.
- De opbrengst van leges en rechten niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie.

Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

1. Onroerende-zaakbelasting

De OZB is veruit de voornaamste gemeentelijke belasting: namelijk een eigenarenbelasting bij woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting bij niet-woningen. De onroerende-zaakbelasting is een algemene belasting en de opbrengst komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. De grondslag voor de berekening van de onroerende-zaakbelasting in 2013 is de WOZ-waarde per prijspeildatum 1-1-2012.

Een beleidskader bij het bepalen van de opbrengst OZB is dat de totale opbrengst OZB gelijk moet blijven en alleen mag toenemen met het inflatiepercentage. Een ander beleidskader bij het bepalen van de opbrengst OZB is dat stijgingen of dalingen van de WOZ-waarden geen invloed mogen hebben op de hoogte van de totale opbrengst OZB. Met andere woorden stijgen de WOZ-waarden dan dalen de OZB percentages, dalen de WOZ-waarden dan stijgen de OZB percentages.

Het hierboven beschreven beleidskader geeft aan dat de totale opbrengst OZB gelijk moet blijven en alleen mag toenemen met het inflatiepercentage. Echter over de periode 2010 tot en met 2013 heeft u besloten dat de opbrengst OZB jaarlijks extra stijgt met 5%. De junicirculaire 2012 geeft aan dat voor 2013 sprake zal zijn van een inflatiepercentage van 1,5. Aangevuld met de extra stijging van 5% betekent dit voor het jaar 2013 een totale stijging van de OZB opbrengst van 6,5%.

De waarderingskamer, die controleert of de gemeente de Wet WOZ goed uitvoert, adviseert voor het belastingjaar 2013 rekening te houden met een waardedaling van 3% voor de woningen en 2,5% voor de niet woningen. Eind 2012, als de herwaarderingsronde voor waardepeildatum 1 januari 2012 is afgesloten, zullen wij u bij het vaststellen van de verordening onroerende-zaakbelastingen 2013 informeren over de uitkomsten van de waardeontwikkeling voor waardepeildatum 1 januari 2012 (voor belastingjaar 2013).

Begroting: Heffingsjaar:	2012-2015 2012	2013-2016 2013	2013-2016 2014	2013-2016 2015	2013-2016 2016
WOZ waarde (x1000)					
taxatiewaarde woningen	1.991.055	1.931.323	1.931.323	1.931.323	1.931.323
taxatiewaarde niet-woningen	441.549	430.510	430.510	430.510	430.510
	2.432.604	2.361.833	2.361.833	2.361.833	2.361.833
Totale heffing OZB					
Eigenaars woningen	-3.004.502	-3.199.795	-3.199.795	-3.199.795	-3.199.795
Eigenaars niet-woningen	-919.747	-979.530	-979.530	-979.530	-979.530
Gebruikers niet-woningen	-602.069	-641.203	-641.203	-641.203	-641.203
Totale heffing OZB	-4.526.318	-4.820.528	-4.820.528	-4.820.528	-4.820.528

Om zo veel mogelijk aansluiting te houden met de gegevens die zijn opgenomen in het overzicht algemene dekkingsmiddelen is in de bovenstaande gegevens uitgegaan van bestaand beleid en is geen rekening gehouden met areaal uitbreiding zoals beschreven in de kadernota 2013-2016. Ten opzichte van de kadernota 2013-2016 laat bovenstaand overzicht een structurele meeropbrengst OZB zien van afgerond € 91.000 vanaf 2013. De reden hiervan is een toename van de totale WOZ-waarden

2. Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in campings, hotels, pensions e.d., tegen vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn opgenomen. Deze belasting kan worden geheven als een bijdrage in de kosten van de voorzieningen die de gemeente heeft getroffen. Deze kosten kunnen dus worden verhaald op de toerist. De toeristenbelasting wordt geheven naar het daadwerkelijk aantal overnachtingen. In een nachtverblijfsregister worden deze overnachtingen vastgelegd. Op verzoek van de belastingplichtige kan de forfaitaire heffingsmaatstaf worden toegepast.

Toeristenbelasting	2012	2013	2014	2015	2016
Forfaitaire tariefstelling per overnachting	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Opbrengst toeristenbelasting	90.309	90.309	90.309	90.309	90.309

3. Hondenbelasting

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van honden binnen de gemeente. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat binnen de gemeente wordt gehouden. De tarieven worden jaarlijks trendmatig verhoogd op grond van een inflatiecorrectie. Voor de jaren 2013 tot en met 2016 is rekening gehouden met een verwachte opbrengst hondenbelasting van afgerond € 120.000.

4. Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' wordt een recht geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel.

Rioolheffing	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal rioolaansluitingen	8.437	8.437	8.437	8.437	8.437
Tarief	198,83	198,83	198,83	198,83	198,83
Opbrengst rioolheffing	1.677.529	1.677.529	1.677.529	1.677.529	1.677.529

5. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente Neder-Betuwe feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan als gevolg van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. De heffing wordt per perceel geheven.

De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, het vaststellen van de tarieven en het innen van de heffing wordt geheel uitgevoerd op regionaal niveau (AVRI/BSR)

Afvalstoffenheffing	2010	2011	2012	2013
Geen containers (minimumtarief)	243,00	210,00	175,00	De tarieven voor het jaar 2013 worden eind 2012 vastgesteld
1 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	243,00	210,00	175,00	
1 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	280,00	250,00	215,00	
2 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	294,60	280,00	215,00	
2 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	331,60	290,00	255,00	
1 x 140 liter groen, 2 x 240 liter grijs	368,60	315,00	280,00	
1 x 240 liter groen, 2 x 240 liter grijs	420,20	345,00	vervallen	

6. Lijkbezorgingrechten

Op basis van een verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaatsen. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Conform de door u vastgestelde nota begraafplaatsenbeleid 2012-2015 is het dekkingspercentage voor 2013 90% en vanaf 2014 100%.

7. Marktgeden

Onder de naam 'marktgeden' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktgeldverordening, daaronder begrepen de diensten welke in verband hiermee door de gemeente worden verleend. Het recht wordt geheven van degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

8. Brandweerrechten

Onder de naam 'brandweerrechten' worden rechten geheven voor het gebruik in overeenstemming met de bestemming van voor de openbare dienst bestemde bezittingen van de gemeentelijke brandweer of van voor de voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeentelijke brandweer in beheer of in onderhoud zijn. Ook worden rechten geheven over sommige door de gemeentelijke brandweer verstrekte diensten.

9. Leges

Onder de naam 'leges' wordt een groot aantal verschillende rechten geheven ter zake van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. De rechten worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Tarieven

Voor door of vanwege de gemeente te verrichten of verrichte diensten, van hem die daartoe strekkende aanvraag heeft ingediend, wordt een betaling gevorderd in overeenstemming met de "Tariefsverordening bedrijfsmatig verstrekte diensten".

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Bij de kwijtschelding van heffingen wordt in Neder-Betuwe de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt het Rijksbeleid gevolgd. Dit betekent concreet dat kwijtschelding wordt verleend voor de hondenbelasting (alleen 1^e hond), de rioolheffing en de onroerende-zaakbelastingen. Voor overige heffingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend. Sinds 1-4-2011 hebben gemeenten ook de mogelijkheid kwijtschelding aan ondernemers te verlenen. Daarnaast kan per 1-1-2012 rekening worden gehouden met de kosten van kinderopvang en een nieuwe norm voor 65-plussers. Het aantal verzoeken wordt voor 2013 geraamd op 10 en de uitvoeringskosten worden geraamd op € 1.000.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Belastingdruk per huishouden (bewoner/eigenaar)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2012	€ 377	€ 215	€ 199	€ 791
Gemeente Neder-Betuwe 2013	€ 402	€ 215	€ 199	€ 816
Vershil 2012/2013	6,5%	0%	0%	3%

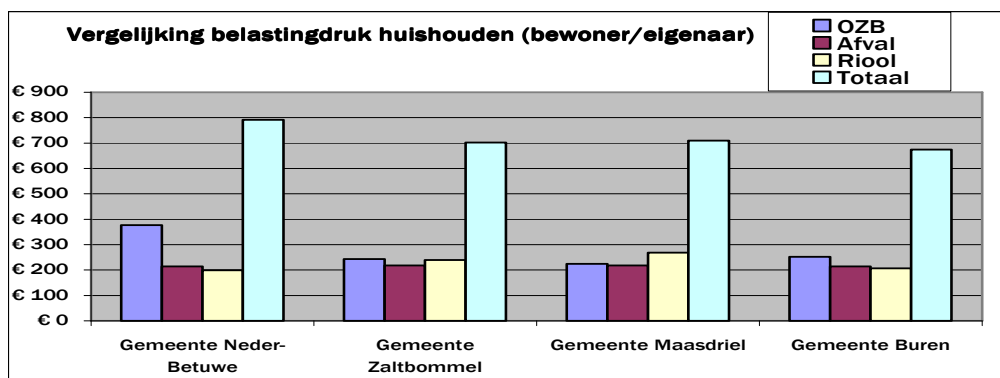
Belastingdruk per huishouden (bewoner/huurder)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2012	€ 0	€ 215	€ 0	€ 215
Gemeente Neder-Betuwe 2013	€ 0	€ 215	€ 0	€ 215
Vershil 2012/2013		0%		0%

Uitgangspunten:

- Waarde van de woning is voor 2012 € 250.000 en voor 2013 € 242.500. Hier is rekening gehouden met een daling van 3,0%. Voor 2013 is rekening gehouden met een percentagestijging OZB van 1,5 % conform inflatiepercentage 2013. Hier bovenop komt de extra jaarlijkse stijging OZB van 5% zoals bij de begroting 2010 al is vastgesteld.
- Omdat de tarieven afvalstoffenheffing voor 2013 nog niet bekend zijn is voor 2013 voorlopig het tarief van 2012 gehanteerd.

Vergelijking belastingdruk huishouden 2012 (bewoner/eigenaar)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe	€ 377	€ 215	€ 199	€ 791
Gemeente Zaltbommel	€ 244	€ 218	€ 240	€ 702
Gemeente Maasdriel	€ 224	€ 218	€ 268	€ 710
Gemeente Buren	€ 252	€ 215	€ 207	€ 674

Bron: Coelo

Uitgangspunt:

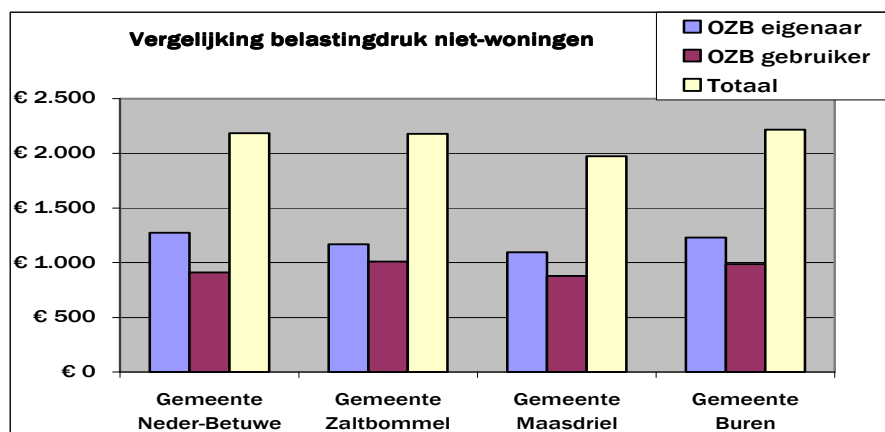
- Waarde van de woning voor 2012 is € 250.000.

Belastingdruk per niet-woningen			
	OZB eigenaar	OZB gebruiker	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2012	€ 1.275	€ 911	€ 2.185
Gemeente Neder-Betuwe 2013	€ 1.357	€ 970	€ 2.328
Verschil 2011/2012	6,5%	6,5%	6,5%

Uitgangspunten:

- In het overzicht is uitsluitend rekening gehouden met de ZB;
- Waarde van de niet-woningen is voor 2012 € 612.000 en voor 2013 € 596.700 (daling van 2,5%). Voor 2013 is rekening gehouden met een percentagestijging van 1,5%. Hier bovenop komt de extra jaarlijkse stijging OZB van 5% zoals bij de begroting 2010 al is vastgesteld.

Vergelijking belastingdruk niet-woningen 2012			
	OZB eigenaar	OZB gebruiker	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe	€ 1.275	€ 911	€ 2.186
Gemeente Zaltbommel	€ 1.168	€ 1.011	€ 2.179
Gemeente Maasdriel	€ 1.094	€ 878	€ 1.972
Gemeente Buren	€ 1.229	€ 988	€ 2.217

Uitgangspunten:

- In het overzicht is uitsluitend rekening gehouden met de ozb;
- Waarde van de niet-woning is voor 2012 € 612.000.

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Hieronder volgt een geactualiseerd overzicht van de weerstandscapaciteit en het weerstandsratio.

Berekening weerstandsvermogen en weerstandsratio						
Weerstandsvermogen	Stand per 1-1-2012	Stand per 1-1-2013	Stand per 1-1-2014	Stand per 1-1-2015	Stand per 1-1-2016	Stand per 1-1-2017
Reserves:						
Algemene reserve *	-3.245.000	-4.187.000	-3.237.000	-2.912.000	-2.962.000	-4.812.000
Reserve grondexploitaties **	-513.000	-3.033.000	-3.033.000	-3.033.000	-3.033.000	-3.033.000
Subtotaal – Reserves	-3.758.000	-7.220.000	-6.270.000	-5.945.000	-5.995.000	-7.845.000
Heffingen:						
OZB x)	0	0	0	0	0	0
Leges en andere heffingen x)	0	0	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien						
Onvoorzien algemeen (2e bestuursrapportage 2012)	0	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
Saldo onvoorzien	0	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
Stand financiële positie						
Begroting 2012 en mjr 2013-2015	-332.000	-359.000	-615.000	-503.000	-558.000	-558.000
Totaal vastgestelde begrotingswijzigingen	110.000	86.000	-96.000	-97.000	-97.000	-97.000
1e bestuursrapportage 2012	-440.000	-239.000	-231.000	-268.000	-282.000	-282.000
Kadernota 2013-2016	0	-84.000	179.000	167.000	288.000	288.000
Nieuwe ontwikkelingen na kadernota	0	151.000	392.000	180.000	-448.000	-448.000
2e bestuursrapportage 2012	613.000	111.000	14.000	24.000	24.000	24.000
Stand financiële positie	-49.000	-446.000	-357.000	-497.000	-1.073.000	-1.073.000
Totale weerstandsvermogen	-3.807.000	-7.752.000	-6.713.000	-6.528.000	-7.154.000	-9.004.000

Financiële risico's	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal conform paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen	12.841.300	12.921.300	13.071.300	13.071.300	13.171.300	13.171.300
Totale weerstandsvermogen	-3.807.000	-7.752.000	-6.713.000	-6.528.000	-7.154.000	-9.004.000
Saldo weerstandsvermogen minus risico's	9.034.300	5.169.300	6.358.300	6.543.300	6.017.300	4.167.300
Ratio weerstandsvermogen	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	0,7
	Ruim onvoldoende	Onvoldoende	Ruim Onvoldoende	Ruim Onvoldoende	Onvoldoende	Matig

Toelichting stand en verloop algemene reserve.*

De algemene reserve heeft per 01-01-2012 een stand van € 3.245.000.

De algemene reserve heeft bij de begroting 2013 een stand van € 4.187.000. Deze stand is ontstaan door:

- ⊕ Stand algemene reserve per 01-01-2012 € 3.245.000.
- ⊕ Toename algemene reserve met € 1.135.000 door resultaatbestemming jaarstukken 2011,
- ⊕ Toename algemene reserve met € 4.557.000 door vrijval diverse bestemmingsreserves,
- ⊕ Toename algemene reserve met € 50.000 door verwachte onderuitputting op kapitaallasten (jaarlijks effect)
- ⊕ Verlaging algemene reserve met € 1.800.000 door toevoeging aan de reserve grondexploitatie
- ⊕ Verlaging algemene reserve met € 3.000.000 door toevoeging aan de bestemmingsreserve nieuwbouw/verbouw gemeentehuis

In 2013 daalt de algemene reserve met € 1.000.000 betreffende afkoop Dekker IJendoorn.

In 2014 daalt de algemene reserve met € 375.000 betreffende bijdrage in de aanleg rondweg Dodewaard

Toelichting stand en verloop reserve grondexploitatie.**

De reserve grondexploitatie heeft per 01-01-2012 een stand van € 1.368.000. Van dit bedrag zijn twee bedragen gereserveerd voor nog te maken kosten. € 600.000 is gereserveerd voor de winkelconcentratie Ochten en € 255.000 is gereserveerd voor de winkelconcentratie Kesteren. Worden deze twee bedragen in mindering gebracht op de stand per 31-12-2011 dan blijft er een bedrag van € 513.000 over ter dekking van de risico's.

De reserve grondexploitatie heeft bij de begroting 2013 een stand van € 3.033.000. Deze stand is ontstaan door:

- ⊕ Stand reserve grondexploitatie per 01-01-2012 € 513.000.
- ⊕ Toename reserve grondexploitatie met € 520.000 door resultaatbestemming jaarstukken 2011,
- ⊕ Toename reserve grondexploitatie met € 200.000 door vrijval/verlagen voorziening onderhoud gebouwen,
- ⊕ Toename reserve grondexploitatie met € 1.800.000 door verlaging algemene reserve

Waarderingstabel

Hierna staat de waarderingstabel welke is opgesteld door de universiteit van Twente en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement, die in meerdere gemeenten gebruikt wordt:

Ratio weerstandsvermogen

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

In dit geactualiseerde overzicht zijn de risico's gelijk of groter dan € 100.000 benoemd. Risico's per post kleiner dan € 100.000 zijn verantwoord onder overige risico's < € 100.000.

Overzicht van risico's gelijk of groter dan € 100.000	Begroting 2012	Begroting 2013	Verschil	Meerjarig
Grondexploitaties:				
1. Algemene risico's grondexploitaties	1.500.000	1.750.000	250.000	1.750.000
Specifieke risico's grondexploitaties:				
2. Casterhoven	7.000.000	7.000.000	0	7.000.000
3. Herenland	850.000	850.000	0	850.000
4. Walenhoekseweg	245.000	0	-245.000	0
5. Exploitatieovereenkomsten met derden	125.000	125.000	0	125.000
6. Strategische gronden	1.392.000	842.000	-550.000	842.000
7. Financiering Verbouw-Nieuwbouw gemeentehuis vanaf 2016	0	0	0	100.000
Overige risico's				
8. Bodemsanering overdracht woonwagencentra	200.000	200.000	0	200.000
9. Personeel en Organisatie (bedrijfsvoering)	800.000	650.000	-150.000	800.000
10. Openeindregelingen	300.000	500.000	200.000	500.000
11. Ontwikkelingen gemeentefonds	200.000	200.000	0	200.000
12. Overige risico's < € 100.000 (decentralisatie nieuwe overheidstaken; verbonden partijen; renteontwikkelingen; archief; bijstand- en bestrijdingskosten; leges inkomsten)	229.300	229.300	0	229.300
Totaal risico's	12.841.300	12.346.300	-495.000	12.596.300

Toelichting risico's:

Grondexploitaties:

1. Algemene risico's grondexploitaties:

Grondexploitaties kennen algemene en specifieke risico's. De algemene risico's bestaan onder andere uit rentestijgingen, stijging van het inflatiecijfer, aanbestedingsrisico's, marktontwikkelingen en vertragingen in de planvorming of in de gronduitgifte.

Voor de dekking van algemene, niet gespecificeerde risico's die met de huidige exploitaties gelopen wordt is een risico inschatting opgenomen van € 1,75 miljoen.

Deze risico inschatting is gebaseerd op 10% de stand van de boekwaarden per 1 januari 2012 van de in exploitatie genomen gronden (IEGG) (€ 8.280.118), de exploitatie overeenkomsten (EO) (€ 19.742) en de nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG) (€ 9.164.528).

Voor een verdere specificatie van de boekwaarden verwijzen wij u naar het overzicht "een actuele prognose van de verwachte resultaten diverse grondcomplexen" zoals opgenomen is in Paragraaf 6 "grondbeleid".

Specifieke risico's grondexploitaties:

2. Casterhoven

In 2009 is door Ernst & Young een risicoanalyse voor het project Casterhoven opgesteld. Volgens dit rapport zou een risico inschatting van € 5 miljoen voldoende zijn. Doordat de marktinschatting somberder is geworden is de risico inschatting met € 2 miljoen verhoogd.

3. Herenland

De grondexploitatie van fase 5 is herzien. Uitgangspunt is niet langer het zelf ontwikkelen van de grond maar de verkoop van de gronden aan een projectontwikkelaar. De projectontwikkelaar zal de gronden voor eigen rekening en risico bouw- en woonrijp maken wat leidt tot een afname van het risico. Toch wordt voor Herenland een hoger risicobedrag opgenomen omdat er rekening mee moet worden gehouden dat gronden die niet ontwikkeld kunnen worden i.v.m. een spuitzone afgewaardeerd moeten worden naar landbouwgrond.

4. Walenhoekseweg

De ontwikkelingen van de Walenhoekseweg zijn in een zodanig gevorderd stadium dat het risicobedrag teruggebracht kan worden naar nihil.

5. Exploitatieovereenkomsten met derden:

Het betreft hier de projecten Boveneindsestraat, Broedershof, IJzendoorn-West en Lingedael waarvoor een risicobedrag is opgenomen.

Bij de opgenomen risicobepaling voor exploitatieovereenkomsten met derden is rekening gehouden met de mogelijkheid dat een exploitatieovereenkomst met derden niet tot stand komt of niet kan worden afgesloten.

Een specificatie is als volgt:

• Boveneindsestraat in Kesteren	€ 90.000
• Broedershof in Echteld	€ 20.000
• IJzendoorn-West in IJzendoorn	€ 10.000
• Lingedael in Kesteren	€ 5.000
• Totaal	€ 125.000

6. Strategische gronden

Een risico inschatting is opgenomen voor de nog niet in exploitatie genomen gronden in Herenland-west in Opheusden, Bonegraaf-Oost in Dodewaard, Fructus in Dodewaard en Oranjehof in Ochten.

Bij de opgenomen risicobepaling voor strategische gronden is rekening gehouden met een mogelijke afwaardering van de gronden naar landbouwwaarden:

Een specificatie is als volgt:

• Herenland-west in Opheusden	€ 443.000
• Bonegraaf-Oost in Dodewaard	€ 269.000
• Fructus in Dodewaard	€ 80.000
• Oranjehof in Ochten	€ 50.000
• Totaal	€ 842.000

7. Financiering nieuwbouw/verbouw gemeentehuis.

Bij de dekking van de lasten voor de nieuwbouw/verbouw van het gemeentehuis is rekening gehouden met een opbrengst van € 1,8 miljoen voor 01-01-2016. Tot en met 2015 is de financieringsdekking gerealiseerd. In de risicoparagraaf wordt vanaf 2016 rekening gehouden met een risico van € 100.000.

Overige Risico's:

8. Bodemsanering, overdracht c.q. groot onderhoud woonwagencentra

Met ingang van 1 november 2007 heeft de gemeente Neder-Betuwe een aantal woonwagencentra overgedragen aan de woningcorporatie SWB. Uit uitgevoerde bodemonderzoeken blijkt dat op minimaal twee woonwagencentra sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging waarvoor de gemeente ook in de toekomst verantwoordelijk blijft. Ter dekking van mogelijke saneringskosten is hiervoor een risicobedrag opgenomen van € 200.000.

9. Personeel en Organisatie (bedrijfsvoering).

Het betreft hier specifieke risico's zoals wachtgeld, ontslag/WW-uitkering, pensioen, juridische bijstand, arbo en tijdkritisch noodzakelijke onverwachte kosten om de bedrijfsvoering minimaal te laten functioneren. Voor een goede bedrijfsvoering zijn personeel met kennis en kunde, infrastructuur, structuur, informatie en beheersinstrumenten nodig. Door een toenemende complexiteit en noodzakelijke kennis en vaardigheden neemt de afhankelijkheid en daardoor de kwetsbaarheid aanzienlijk toe (onjuist menselijk handelen, brand, hardwarestoringen/servercrash, virussen, hackers enz.). Gaan er zaken fout in de bedrijfsvoering, dan komt het realiseren van de doelstellingen in gevaar. Tevens kan dit tot financiële, juridische en politiek-bestuurlijke risico's leiden.

Door u is een bestemmingsreserve gevormd van € 500.000 ter dekking van frictiekosten personeel. Hierdoor daalt het risico op Personeel en Organisatie in 2013 eenmalig met € 150.000. Omdat deze bestemmingsreserve maar eenmalig ingezet kan worden neemt het risico in 2014 weer toe met € 150.000.

19. Opneindregelingen.

Het betreft de opneindregelingen Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet werk en bijstand (Wwb) en het leerlingenvervoer.

Dit risico is aangepast omdat wij het risico dat wij als gemeente lopen bij de WSW bedrijven (Presikhaaf en Lander) aan dit onderwerp hebben toegevoegd. De risicoreservering is toegenomen met € 200.000 (van € 300.000 naar € 500.000.)

11. Ontwikkelingen Gemeentefonds

De laatste jaren ervaren we dat de uitkeringen uit het gemeentefonds niet volledig voorspelbaar zijn. Om fluctuaties in de uitkering te kunnen opvangen is een risico bedrag van € 200.000 opgenomen.

12. Overige Risico's

Het betreft hier in financieel opzicht kleinere risico's die bij elkaar opgeteld toch nog een substantieel risico vormen.

PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

Door de Wet dualisering gemeentebestuur en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de begrotingen en jaarrekeningen belangrijk veranderd. Artikel 12 van het BBV geeft aan, dat voor het onderhoud van kapitaalgoederen wordt aangegeven het beleidskader, de daar uit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begrotingen. Het gaat hierbij tenminste om de volgende groepen kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud van kapitaalgoederen vergt een substantieel deel van de begroting, zodat deze paragraaf belangrijk is voor de beoordeling van de financiële positie. Uiteraard is het aangeven van het gewenste onderhoudsniveau van groot belang.

De nota activabeleid voor onze gemeente is per 1 januari 2010 geactualiseerd en is er op gericht om eenheid te verkrijgen in de waardering, administratieve verantwoording en afschrijving van de geactiveerde uitgaven.

De belangrijkste afspraken die zijn gemaakt in de nota activabeleid zijn:

- Alleen *nieuwe* investeringen met een economisch nut te activeren.
- Het grensbedrag op € 25.000 vast te stellen voor investeringen met economisch nut.
- Geen bestemmingsreserve meer hanteren voor nieuwe investeringen en de kapitaallasten ten laste laten komen van de exploitatie.
- Vervangingsinvesteringen en investeringen als gevolg van nieuw beleid dienen middels de investeringsstaat bij de kadernota kenbaar te worden gemaakt. Na accordering van de Raad worden de lasten opgenomen in de begroting.
- Een investeringenkrediet dat na 2 jaar niet (volledig) is benut aframen. Een investeringskrediet kan alleen langer "open" blijven indien de noodzaak daartoe voldoende is beargumenteerd.

Wegenbeheerplan

Actualisatie van het plan:

Het operationele plan voor de jaren 2011-2015 is door de raad in 2011 vastgesteld.

Financiële consequenties

De huidige bijdrage is voldoende om de wegen op het gewenste niveau te onderhouden.

	2011	2012	2013	2014	2015
Regulier groot onderhoud	1.313.400	648.400	642.000	557.300	541.000
Gecombineerd klein onderhoud onvoorzien (ad hoc reparaties)	67.400	67.400	67.400	67.400	67.400
Totale uitgaven	25.800	25.800	25.800	25.800	25.800
Stand voorziening voorgaand jaar	1.406.600	741.600	735.200	650.500	634.200
Klein onderhoud via exploitatiebudgetten	1.021.900	229.600	287.300	311.400	420.200
Toevoeging voorziening	67.400	67.400	67.400	67.400	67.400
Stand voorziening	546.900	731.900	691.900	691.900	691.900
Stand voorziening	229.600	287.300	311.400	420.200	545.300

De voorziening Wegenbeheer is een soort spaarpot om het groot onderhoud in de toekomst te kunnen blijven uitvoeren en te betalen. In de jaren 2016 en 2017 staan grote investeringen gepland op het gebied van groot onderhoud waardoor de voorziening fors zal dalen. Dit als conform het door u vastgesteld Wegenbeheerplan.

Gemeentelijk Riolerings Plan

Actualisatie van het plan:

Het Gemeentelijke Rioleringsplan is in 2009 geactualiseerd. In 2013 zal het GRP voor een nieuwe periode van vijf jaar worden geactualiseerd.

Financiële consequenties

Het GRP geeft per jaar gespecificeerd aan welke investeringen zullen plaats vinden, zodat de kapitaallasten hiervan berekend kunnen worden. Voorts worden de jaarlijkse exploitatiekosten berekend. De sluitposten zijn de rioolrechten en de toevoegingen of beschikkingen over de voorziening riolering. De rioolrechten moeten in principe 100% kostendekkend zijn, doch om dit te bereiken worden verhogingen geleidelijk doorgevoerd. Een complicerende factor hierbij is de verfijningsuitkering rioleringen, die de gemeente nog een jaar als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zal ontvangen. Deze uitkering wordt voor de rioolrechten als een baat meegenomen. Na afloop van de uitkering, zal het rioolrecht alleen toereikend moeten zijn, al dan niet in combinatie met de voorziening.

Investeringsplan GRP

Investeringsplan GRP		Bedrag
Investeringen	2013	1.177.250
Investeringen	2014	0
Investeringen	2015	850.000
Totaal		2.027.250

In het jaar 2013 staat een investering van ruim een miljoen euro gepland. Het betreft hier onder andere investeringen voor afkoppelprojecten in Opheusden (€ 700.000) en Dodewaard (€ 300.000).

De investering van € 300.000, - zal in combinatie met de woningbouwstichting worden uitgevoerd (afkoppelen hemelwater Oranjebuurt). De verwachting is dat de werkzaamheden zullen doorschuiven naar 2016.

Waterplan

Beleidskader

Het gemeentelijk takenpakket voor het onderhoud van het water op ons grondgebied is zeer beperkt. De Rijn en de Waal vallen onder het beheer van Rijkswaterstaat. Het Waterschap Rivierenland is belast met het onderhoud van de Linge, de belangrijkste watergangen (A-watergangen) in het buitengebied en de waterpartijen binnen de bebouwde kom. De gemeente blijft belast met het onderhoud van de geheel of deels in eigen bezit zijnde watergangen (B- en C-watergangen), doch de hierbij behorende werkzaamheden zijn voor het grootste gedeelte opgenomen in het groenbeheerplan. Het waterplan is gebaseerd op het Europese, landelijke, regionale en lokale beleid op het gebied van water en bevat inspanningsverplichtingen (bv. het oplossen van knelpunten en het aanbrengen van verbeteringen), van zowel waterschap als gemeente, op het gebied van waterbeheer. Het doel van het waterplan is een duurzaam en goed functionerend watersysteem (kwaliteit/kwantiteit) dat aan de wettelijke kaders voldoet.

Actualisatie van het plan:

In samenwerking met het Waterschap Rivierenland is het Waterplan voor de gemeente Neder-Betuwe opgesteld en vastgesteld. In 2012 zou het plan worden geactualiseerd. Echter in 2013 wordt ook de actualisatie van het GRP opgestart. De kosten voor uitvoering van maatregelen uit het Waterplan wordt voor een groot deel gedekt uit het (verbreed) GRP. Door de actualisatie van deze plannen samen te laten lopen, kunnen we de 2 plannen beter op elkaar afstemmen (bijvoorbeeld een eenduidig maatregelenplan). Daarnaast zijn rond het einde van dit jaar de nieuwe BRP's (basis rioleringsplan) klaar. Het ligt voor de hand om bij de herziening van de doorrekeningen in het Waterplan de nieuwste gegevens te gebruiken. Om deze redenen is ervoor gekozen het actualiseren van het waterplan door te schuiven naar 2013.

Financiële consequenties

Daarnaast is voor de planperiode (2008-2012) via het (verbreed) GRP een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld. Deze gelden zijn ondermeer ingezet voor het opzetten van een grondwatermeetnet, het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek voor waterberging en het verrichten van onderzoek naar de gevolgen van riooloverstorten voor de waterkwaliteit van het ontvangende watersysteem. De uitkomsten van deze onderzoeken worden opgenomen in het nieuwe waterplan.

Vanuit dit Waterplan wordt momenteel, in samenwerking met het Waterschap, vooral gewerkt aan waterbergingsprojecten:

1. Het zoeken naar een mogelijke locatie voor waterberging in Ochten en de mogelijkheid om in dit gebied grond aan te kopen;
2. Het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek voor de realisatie van waterbuffers in IJzendoorn en Echteld. Hierin wordt onderzocht of waterberging op de betreffende locatie haalbaar (zowel praktisch als financieel) is.

Groenbeheerplan

Actualisatie van het plan:

Het beheer van het groen is in 2002 vastgelegd in het Groenbeheerplan. Dit plan wordt in 2012 geactualiseerd. Het beleid is vertaald naar diverse uitvoeringsplannen. Met de actualisatie in 2012 is de verwachting dat er geen grote (financiële) verschuivingen plaatsvinden.

Met ingang van 2013 wordt een voorziening gevormd van waaruit de lasten bekostigd worden/

Financiële consequenties

Het groenbeheerplan is in diverse onderdelen gesplitst, waarvoor bestekken zijn opgesteld en offertes gevraagd zijn bij diverse ondernemingen. Aan de hand van de ingekomen cijfers zijn ramingen (inclusief bijstellingen uit kadernota) opgesteld voor de begroting 2013. Het totaalbedrag beloopt € 871.000 en de specificatie hiervan luidt:

Bestek	Begroting	Ingangsdatum nieuw bestek
Heesters	270.000	Jaarlijks
Gazons maaien	77.500	2012
Bomen	89.500	2014
Begraafplaatsen	210.000	2013 met daarna de optie om jaarlijks te verlengen tot 2016
Onkruidbestrijding	58.000	Eigenbeheer
Bermen en sloten	166.000	2013

Gebouwenbeheerplan

Beleidskader

Het beleidskader is vastgelegd in de meerjaren onderhoud beheerplannen gebouwen voor de jaren 2012-2031 die op 15 december 2011 door de raad zijn vastgesteld.

Financiële consequenties

Voor 2013 gaan we aan onderhoudstaken doen:

Openbare gebouwen

Kerktorens IJzendoorn en Echteld:

Sporthallen De Biezenwei, De Eng en De Leede:

Politiekantoor Kesteren:

Voegwerk, daken, bereikbaarheid en luid- en uurwerken

Beweegbare binnenwand, terreinwerkzaamheden,

Dakbedekking en schilderwerk

Dakbedekking

terreinwerkzaamheden, dakbedekking en herstel ramen

Kerktorens

In 2013 worden de kerktorens van Echteld en IJzendoorn gerenoveerd. Het groot onderhoud van deze torens wordt in één keer aanbesteed. In 2014 zijn de kerktorens van Opheusden en Kesteren aan de beurt. Eén en ander conform het opgestelde en goedgekeurde PIP (periodiek Instandhouding Plan).

Basisscholen:

In 2013 wordt conform het beheerplan voor een bedrag van € 28.000 onderhoud gepleegd aan de basisscholen. Het betreft hier terreinwerkzaamheden, dakbedekking en herstel ramen.

In 2015 wordt € 20.000 minder onttrokken aan de voorziening onderhoud huisvesting basisscholen dan in het beheerplan 2012-2031 is aangegeven. Een verschuiving in de onderhouds activiteiten van de Eben Haëzerschool in Opheusden, uitvoering vervanging kozijnen geheel in 2012, veroorzaakt deze wijziging. De wijziging heeft geen negatieve effecten op de stand van de voorziening, het saldo blijft positief.

Financiële consequenties

Beheerplan onderhoud openbare gebouwen					
Totaal					
	2013	2014	2015	2016	2017
openbare gebouwen	137.500	189.500	269.000	210.000	167.064
kerktorens	225.500	234.500	20.000	0	10.478
Totaal	363.000	424.000	289.000	210.000	177.542
Dekking van de lasten vinden plaats via de voorziening onderhoud openbare gebouwen					

Beheerplan onderhoud basisscholen					
Totaal					
	2013	2014	2015	2016	2017
basisscholen	28.000	37.000	292.000	73.000	136.000
Dekking van de lasten vinden plaats via de voorziening onderhoud huisvesting basisscholen					

Begraafplaatsen beheerplan.

Beleidskader

Het beleidskader is vastgelegd in de nota actualisatie begraafplaatsenbeleid gemeente Neder-Betuwe 2012-2015 dat op 26 januari 2012 door de raad is vastgesteld.

Financiële consequenties

In het uitvoeringsprogramma en kostenbegroting (bijlage 2.1 van de nota) is in het kostenoverzicht weergegeven welke activiteiten en wanneer uitgevoerd gaan worden.

VERLOOP EGALISATIEVOORZIENING	2012	2013	2014	2015	2016-2020	2021-2030
Stand 01-01	€ 1.108.000	€ 633.600	€ 389.200	€ 368.300	€ 328.400	€ 283.900
Bestedingen	€ 493.700	€ 263.700	€ 40.200	€ 59.200	€ 141.000	€ 476.000
Storting	€ 19.300	€ 19.300	€ 19.300	€ 19.300	€ 96.500	€ 193.000
Ultimo jaar	€ 633.600	€ 389.200	€ 368.300	€ 328.400	€ 283.900	€ 900

Beheerplan openbare verlichting

Actualisatie van het plan:

Het Openbare Verlichtingplan is in 2009 vastgesteld. In 2018 wordt gestart met de actualisatie. Ingangsdatum is 2019.

Financiële consequenties

Om de kosten voor de openbare verlichting zoveel mogelijk te beperken liggen er kansen op het gebied van beperking van het energieverbruik. De technieken voor energie besparende lampen is volop in ontwikkeling. Indien zich hier kansen voordoen zullen wij overwegen over te stappen naar nieuwe technologieën. Voor alsnog is uit het onderzoeken gebleken dat het omslagpunt van deze investeringen ongunstig is.

Verkeersveiligheidsplan

Beleidskader

Uitgangspunt is het Neder-Betuwse Verkeer- en Vervoerplan (NBVVP) dat op 15 december 2011 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het plan heeft betrekking op de verkeerscirculatie, de verkeersveiligheid, het openbaar vervoer, de fiets en de kwaliteit van de leefomgeving. De oplossingsrichtingen/maatregelen in dit NBVVP zijn opgenomen in een uitvoeringsprogramma. Het gaat dan om de maatregelen die in de periode 2011 tot en met 2020 zijn gepland.

Financiële consequenties

De uitvoering van maatregelen wordt gedekt uit de voorziening verkeer en vervoer en een bedrag dat jaarlijks in de begroting beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het beleid. De hoogte van dit bedrag is € 32.000. Dit is overigens niet toereikend voor alle genoemde maatregelen: een aantal maatregelen is als PM-post in het uitvoeringsprogramma opgenomen.

Materieel buitendienst

Beleidskader

Het bedrijfszeker hebben en houden van het technisch materiaal van de buitendienst en gebouwenbeheer. Dit betreft ondermeer: auto's, aanhangwagens, motorzagen, containers, enz. Het materieel investeringsplan buitendienst geeft per jaar de vervangingskosten aan.

Financiële consequenties

De investeringen kunt u terugzien in het investeringsschema van Programma 3 Openbare ruimte.

Materieel Gladheidbestrijding

Beleidskader

Het bedrijfszeker hebben en houden van strooiers en sneeuwplougen. Het materieel investeringsplan gladheidbestrijding geeft per jaar de vervangingskosten aan.

Financiële consequenties

De investeringen kunt u terugzien in het investeringsschema van Programma 3 Openbare ruimte.

PARAGRAAF 4: FINANCIERING

Algemeen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in artikel 13 het volgende vermeld "De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille". Deze paragraaf wordt ook wel treasuryparagraaf genoemd.

In de toelichting op artikel 13 BBV komt de Wet financiering decentrale overheden (Fido) aan de orde.

Voor de financiering vormt de Wet Fido het wettelijk kader. De wet is gesteld in termen van de financieringsfunctie (treasury) van de decentrale overheden.

De intentie van de Wet Fido is het beheersen van risico's, het bevorderen van de kredietwaardigheid van decentrale overheden en het bereiken van transparantie ten aanzien van het treasurybeleid van die decentrale overheden.

Dit uit zich in een aantal bepalingen, te weten:

- Het verplicht stellen van de vervaardiging van een treasurystatuut en het opnemen van een paragraaf financiering in de programmabegroting en in het jaarverslag van de programmaverantwoording. Deze verplichtingen komen overigens niet rechtstreeks voort uit de Wet Fido maar uit artikel 212 van de Gemeentewet en de artikelen 9, 13, 26 van het BBV.
- Het stellen van de kwalitatieve voorwaarde dat het opnemen en uitzetten van gelden en verlenen van garanties alleen in het kader van het publieke belang mag plaatsvinden.
- Het stellen van de kwantitatieve voorwaarde in de zin dat uitzetten van overtollige gelden en het aangaan van derivaten een prudent karakter moet hebben.
- Het stellen van kwantitatieve begrenzingen aan het maximale renterisico dat een decentrale overheid in enig jaar mag lopen in het kader van de financiering door middel van korte schulden (bekend als kasgeldlimiet) en lange schulden (bekend als renterisiconorm).

Het doel van deze paragraaf, voor u als gemeenteraad, is om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van het voorgenomen beleid uit de verschillende beleidsvelden in die zin dat de treasuryfunctie de financiering van het beleid omvat en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Een van de belangrijkste onderdelen van de treasuryfunctie is het beheersen van de financiële risico's die gepaard gaan met de financiële geldstromen, vermogenswaarden en posities.

De paragraaf financiering in de begroting gaat in op de geprognosticeerde beleidsplannen. Aan het einde van het begrotingsjaar wordt in het jaarverslag teruggeblikt en aangegeven in hoeverre de voorgenomen plannen zijn gerealiseerd.

Het door de Wet Fido voorgeschreven treasurystatuut is eind 2009 geactualiseerd en met ingangsdatum 1-1-2010 vastgesteld.

Gesteld kan worden dat:

- Onze gemeente de financieringsfunctie uitsluitend voor de publieke taak gebruikt.
- Onze huisbankier is de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, waarmee een rekening-courantverhouding is afgesloten met automatische afoming binnen bepaalde grenzen van de saldi naar daggeden ter beperking/verbetering van de rentelasten/rentebaten.
- Het beheer prudent is en dat aan kasgeldlimiet en renterisiconorm voldaan wordt.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is gericht op het minimaliseren van de gemeentelijke rentelasten op lange termijn. Voorwaarde hierbij is dat de renterisico's en de overige financieringsrisico's beheersbaar blijven. Treasury is belast met het verzekeren van een duurzame toegang van de gemeente tot de financiële markten en voor de permanente beschikbaarheid van bancaire diensten tegen minimale kosten. Tot de treasuryfunctie behoren de taakvelden financiering, rentemanagement, portefeuillebeheer, saldo-beheer, geldstroombeheer, betalingsverkeer, werkkapitaalbeheer en het onderhouden van bankrelaties.

Externe ontwikkelingen

De nationale en internationale economische ontwikkelingen van de laatste tijd hebben op het treasurygebeuren een stempel gedrukt. Dit is duidelijk zichtbaar aan de aandelenkoersen en de rentestanden, zowel op de geldmarkt als op de kapitaalmarkt. Een voorspelling voor de toekomstige ontwikkeling is nauwelijks te geven. Na de problemen bij private financiële instellingen, dreigt de financiële crisis nu een volgende fase in te gaan, waarbij potentiële wanbetaling door overheden de financiële stabiliteit in gevaar brengt.

Rentevisie

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in artikel 13 voorgeschreven dat deze paragraaf in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille moet bevatten.

De rentevisie van de gemeente Neder-Betuwe wordt voornamelijk ingegeven door de kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast doen wij geen risicovolle beleggingen.

Op basis van de gewogen gemiddelde rentepercentage van de in ons bezit zijnde langlopende geldleningen kunnen wij de renteomslag op 4,5% aanhouden.

Rentebeheer

Renterisico financiering kort

Het risico van de korte financiering wordt belichaamd in het kasgeldlimiet. Hiertoe behoren alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet (8,5%) wordt in de Wet Fido bepaald op basis van het totaal van de gemeentelijke begroting. Voor 2012 bedraagt het begrotingstotaal van de gemeente Neder-Betuwe € 50,4 miljoen. Per kwartaal wordt de ontwikkeling van de vlottende middelen in relatie tot de toegestane kasgeldlimiet intern getoetst. Jaarlijks wordt een opgave aan de Provincie Gelderland verstrekt.

Berekening kasgeldlimiet

Jaar:	Percentage:	Totaal lasten begroting	Kasgeldlimiet
2013	8,5%	42.146.000	3.582.410
2014	8,5%	43.918.000	3.733.030
2015	8,5%	39.445.000	3.352.825
2016	8,5%	43.492.000	3.696.820

In het geval de kasgeldlimiet zou worden overschreden dient de overschrijding te worden omgezet van schuld in rekening-courant naar langlopende schuld. Dit kan door het aantrekken van een geldlening met een looptijd langer dan één jaar. Het streven van de gemeente Neder-Betuwe is er op gericht om, binnen de kasgeldlimiet, een deel van de financieringsbehoefte te dekken door zoveel mogelijk gebruik te maken van de ruimte binnen het verstrekte rekening-courantkrediet, groot € 3,8 miljoen van de huisbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten.

Renterisico financiering lang

Het renterisico op de lange financiering wordt begrensd door de renterisiconorm. Als lange financiering wordt volgens de Wet Fido aangemerkt, alle financieringsvormen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar.

De renterisiconorm wordt evenals de kasgeldlimiet berekend over het begrotingstotaal. Als norm wordt in de Wet 20% van het begrotingstotaal met een minimum van € 2,5 miljoen aangehouden. Dit houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal lasten. Uit onderstaand overzicht blijkt wat de gemeente de komende jaren mag aflossen aan vaste geldleningen binnen de gestelde normen.

Jaar:	Percentage:	Totaal lasten begroting	Renterisiconorm
2013	20%	42.146.000	8.429.200
2014	20%	43.918.000	8.783.600
2015	20%	39.445.000	7.889.000
2016	20%	43.492.000	8.698.400

Uit de navolgende tabel blijkt dat de gemeente ruimschoots binnen de gestelde normen blijft wat betreft de aflossingen van de vaste geldleningen.

Ontwikkeling portefeuille opgenomen leningen

In het onderstaande overzicht is de verwachte ontwikkelingen in de portefeuille opgenomen leningen zichtbaar gemaakt.

Informatie portefeuille opgenomen leningen					
	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal	24	24	21	20	20
Oorspronkelijk bedrag	59.898.309	59.898.309	52.083.188	50.283.188	50.283.188
Nieuwe leningen	0	0	0	0	0
Vervallen leningen	0	7.815.121	1.800.000	0	8.429.408
Stand per 1-1-	40.044.368	34.767.074	29.489.326	25.533.010	21.756.694
Stand per 31-12-	34.767.074	29.489.326	25.533.010	21.756.694	17.980.378
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)	2.495.763	2.480.152	2.480.152	2.514.159	2.514.159
Gemiddelde grootte 1-1-	1.668.515	1.448.628	1.404.254	1.276.651	1.087.835
Gemiddelde grootte 31-12-	1.448.628	1.404.254	1.276.651	1.087.835	1.123.774
Aflossingen regulier	5.277.294	5.277.748	3.956.316	3.776.316	3.776.316
Aflossingen vervoegd	0	0	0	0	0
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 1-1-	4,59	4,59	4,61	4,63	4,63
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 31-12-	4,59	4,84	4,63	4,63	5,78
Gemiddeld rentepercentage gewogen 1-1-	4,11	4,13	4,17	4,22	4,28
Gemiddeld rentepercentage gewogen 31-12-	4,13	4,17	4,22	4,28	4,38

Ontwikkeling portefeuille uitgezette leningen

In het onderstaande overzicht is de verwachte ontwikkelingen in de portefeuille uitgezette leningen zichtbaar gemaakt.

Informatie portefeuille uitgezette leningen					
	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal	9	9	9	9	9
Oorspronkelijk bedrag	1.668.855	1.668.855	1.668.855	1.668.855	1.668.855
Nieuwe leningen	0	0	0	0	0
Stand per 1-1-	985.516	892.125	798.734	705.343	611.952
Stand per 31-12-	892.125	798.734	705.343	611.952	518.562
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)	185.428	185.428	185.428	185.428	185.428
Gemiddelde grootte 1-1-	109.502	99.125	88.748	78.371	67.995
Gemiddelde grootte 31-12-	99.125	88.748	78.371	67.995	57.618
Aflossingen regulier	93.391	93.391	93.391	93.391	93.391
Aflossingen vervoegd	0	0	0	0	0

De uitgezette leningen hebben betrekking op de achtergestelde lening Vitens en renteloze leningen die de gemeente heeft verstrekt aan plaatselijke verenigingen. Het risico hierop is beperkt. Vaak is er sprake van een subsidieband met de gemeente, zodat verrekening kan plaatsvinden.

Geprognosticeerde rentebaten en rentelasten

De rentebaten en rentelasten kunnen ondermeer als volgt worden gespecificeerd:

Verwachte rentebaten en lasten		2013	2014	2015	2016
Te betalen rente	schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Te betalen rente	kort lopende geldleningen	973.119	1.163.459	1.159.540	1.470.047
Te betalen rente	langlopende geldleningen	1.344.517	1.147.691	1.000.852	856.546
Te betalen rente	interne financiering	1.085.962	983.240	996.457	959.021
Te ontvangen rente	tegoeden rekening-courant	0	0	0	0
totaal te betalen en ontvangen rente		3.403.598	3.294.390	3.156.849	3.285.614
Te betalen kosten	i.v.m. financiering	5.902	5.902	5.902	5.902
Totaal te betalen rente en kosten		3.409.500	3.300.292	3.162.751	3.291.516
Totaal afschrijvingen		1.993.931	2.068.823	1.930.987	1.767.880
Totaal door te berekenen rente en afschrijvingen en kosten		5.403.431	5.369.115	5.093.738	5.059.396
Door berekende kapitaallasten		-5.593.832	-5.509.787	-5.214.862	-4.994.270
Verwacht rente resultaat		-190.401	-140.672	-121.124	65.126

In de begroting wordt rekening gehouden met een rentepercentage van 4,5%. Voor wat betreft de financiering van het nieuwe beleid zijn de verwachte rente voor kort financieren en lang financieren getotaliseerd en opgenomen onder te betalen rente kort lopende geldleningen. Blijkt volgens de gestelde normen dat er consolidatie van leningen plaats moet vinden dan vindt er verschuiving plaats van te betalen rente kortlopende geldleningen naar te betalen rente langlopende geldleningen. Verantwoording over de consolidatie van geldleningen vindt plaats in een bestuursrapportage.

Gemeentefinanciering

Liquiditeitsplanning

Het opstellen van een liquiditeitsplanning heeft de volgende doelstellingen:

- Vaststellen van de financieringsbehoefte om vervolgens de benodigde gelden te kunnen aantrekken tegen zo laag mogelijke kosten, gegeven het risicoprofiel zoals omschreven in het treasury statuut.
- Toetsen van de vlottende schuldpositie aan de kasgeldlimiet.

Beleid gemeentefinanciering

Ten aanzien van de beleidskaders op dit onderdeel zijn enkele uitgangspunten van belang:

- Het rentepercentage voor de door te berekenen kapitaallasten, interne financiering en toevoegingen aan bestemmingsreserves is gesteld op 4,5%.
- Financiering met het huidige goedkope kort geld (< 1 jaar) tot maximaal de kasgeldlimiet van de wet Fido.
- Financiering met lang geld (> 1 jaar) boven de kasgeldlimiet van de wet Fido, waarbij rekening moet worden gehouden met de lopende investeringskredieten, herfinanciering van aflossingen op leningen, de berekende financieringstekorten.
- Bij de berekening van de financieringstekorten en de daaruit voortvloeiende rentelasten is uitgegaan van de gegevens op 30 juni 2012, zijnde voor lang geld 4,5 % (20 jaar) en voor kort geld 2,5 %.
- Bij het aantrekken van nieuwe leningen rekening houden met de gevolgen voor de renterisiconorm, zoals looptijd, vervroegde aflossingsmogelijkheden, boeten en rentevoetherzieningen.

Het geprognosticeerde financieringstekort/overschot

Jaar:	Financieringstekort:	Financieringsoverschot:
2013	16.075.000	0
2014	20.187.000	0
2015	20.361.000	0
2016	22.975.000	0

Op grond van de ontwikkeling van de financieringsbehoefte voor de komende begrotingsjaren, de huidige liquiditeitspositie en ervaringen met betrekking tot het realiseren van geprognosticeerd nieuw beleid wordt ingeschat dat in 2013 tot en met 2016 voor de financiering een beroep op de kapitaalmarkt moet worden gedaan. Dit betreft echter een momentopname ten tijde van het opmaken van de begroting. Hierbij is rekening gehouden met de boekwaarden van de activa, de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) en de vaste opgenomen geldleningen gedurende het begrotingsjaar 2012 en de meerjarenraming. Mocht het toch nodig zijn om additionele financieringsmiddelen aan te trekken dan zullen allereerst de mogelijkheden van de geldmarkt (rekening-courant krediet en daggeldleningen) worden benut. Door de oplopende financieringstekorten moet er volgens de prognoses de volgende langlopende geldleningen worden afgesloten in 2013 voor € 12,5 miljoen, in 2014 voor € 4 miljoen, in 2014 voor € 0,5 miljoen en in 2016 voor € 2,5 miljoen. Een toename van het vreemde vermogen resulteert in een toename van de te betalen rente. Deze rente moet wel gedekt worden uit de lopende exploitatie. Met de hogere rentelasten is rekening gehouden in de begroting 2013 en de meerjarenraming 2014-2016. De overige financieringstekorten zullen gefinancierd worden met kortgeld (kasgeldleningen).

Er is sprake van een oplopend structureel financieringstekort tot € 20 miljoen. Dit structurele financieringstekort wordt veroorzaakt door de financiering van onze grondexploitaties en aflossing van vaste geldleningen.

Verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen

Het totale vermogen van onze gemeente is opgebouwd uit ca. 26% eigen vermogen en 74% vreemd vermogen. De percentages voor eigen vermogen en vreemd vermogen verbeteren in de toekomst licht. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds de aflossingen en herfinanciering van leningen en anderzijds een afname van onze vaste activa door het realiseren van minimale vervangingsinvesteringen.

Jaar:	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Totaal Vermogen	Percentage Eigen vermogen	Percentage Vreemd vermogen
2013	19.335.000	55.640.000	74.975.000	26%	74%
2014	18.160.000	53.368.000	71.528.000	25%	75%
2015	18.580.000	49.459.000	68.039.000	27%	73%
2016	18.227.000	47.819.000	66.046.000	28%	72%

Relatiebeheer

Voor het reguliere betalingsverkeer maakt de gemeente hoofdzakelijk gebruik van de NV Bank Nederlandse Gemeenten. Daarvoor is een overeenkomst van financiële dienstverlening afgesloten. In deze overeenkomst is een kredietlimiet bepaald. Tot deze limiet kan gemeente tegen een gunstig rentepercentage daggeld opnemen of uitzetten. Voor het aantrekken of uitzetten wordt een call-geldpercentage berekend, verhoogd c.q. verlaagd met 0,125%. Naast de NV Bank Nederlandse Gemeenten heeft de gemeente rekeningen bij de plaatselijke Rabobank voor onder meer legesopbrengsten.

PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Door het deelnemen in deze verbonden partijen wil de gemeente een publiek belang dienen, maar door deelname in een derde rechtspersoon moeten ook de belangen van die verbonden partij zelf worden gediend.

Financieel belang

Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (artikel 1 BBV). Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij: de gemeente behoudt juridische verhaalsmogelijkheden als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat hier om overdrachten (subsidies).

Bestuurlijk belang

Een bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie: als de burgemeester, de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente, namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van zo'n recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen.

Verskillende juridische rechtsvormen van verbonden partijen

Een belangrijk onderscheid is het verschil tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publieke Private Samenwerkingsverbanden (PPS - constructies). Hieronder wordt in het kort op de juridische verschillen ingegaan.

Publiekrechtelijk

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om gemeenschappelijke regelingen. Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het vaak om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat (voor sommige taken is door de wetgever verplichte samenwerking opgelegd, denk hierbij bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio). De gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is de 'zwaarste' en meest voorkomende vorm: deze regeling heeft – als enige – rechtspersoonlijkheid en een algemeen bestuur (vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten), dat het dagelijks bestuur controleert. Gemeenten kunnen aan dit openbaar lichaam in principe alle gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen. In een gemeenschappelijke regeling kunnen gemeenten veel bestuurlijke en beleidsmatige invloed aanwenden met de mogelijkheid van sturing aan de voorkant. Daarnaast is het een goede vorm om op voet van evenredigheid en gelijkwaardigheid samen te werken met publieke partijen voor een publiek belang. Het risicoprofiel van een gemeenschappelijke regeling is hoog vanwege de financiële aansprakelijkheid. De participerende gemeenten zijn volledig financieel aansprakelijk. Bovendien is de bekostiging van de jaarlijkse activiteiten een verplichte uitgave.

Privaatrechtelijk

Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om stichtingen en vennootschappen. Een stichting heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding en kent een ideëel of sociaal doel, waarbij alleen aan dat doel kan worden uitgekeerd. Stichtingen kennen geen controlerend mechanisme, tenzij dat in de statuten is geregeld. Het risicoprofiel loopt van laag tot gemiddeld. De gemeente is alleen financieel aansprakelijk voor de verstrekte middelen. Alhoewel de stichting formeel zelf verantwoordelijk is voor exploitatierisico's wordt vaak bij de gemeente aangeklopt als dit risico zich voordoet of als er sprake is van onvoorziene uitgaven. Bestuurders zijn slechts aansprakelijk als er sprake is van wanbeleid.

Een vennootschap heeft een raad van bestuur en, afhankelijk van wat daarover in de statuten is bepaald of van de omvang van de vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders. Gemeenten maken vaak gebruik van vennootschappen bij nutsvoorzieningen, havenactiviteiten, cultuur en economie. De belangrijkste reden om samen te werken met dit type verbonden partij zijn de financiële voordelen door winstdeling en dividend. Het risicoprofiel van een vennootschap ligt vaak hoger dan dat van een stichting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aard van de activiteiten, de omvang en de autonome positie die een vennootschap vaak inneemt. Toch kan het risicoprofiel als gemiddeld worden benoemd, vanwege het feit dat de gemeente alleen risico loopt over het ingebrachte geld.

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Het Publieke Private Samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij, omdat naast de overheid ook private partijen deelnemen. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in lokale gebiedsontwikkeling. Deze samenwerkingsvorm komt in verschillende variaties voor. Het risicoprofiel is op financieel gebied hoog te noemen. Bij een PPS constructie loopt de gemeente risico. Hiertegenover staat dat er forse exploitatiewinsten zijn waarin de gemeente kan meedelen. De wetgever heeft een voorkeur voor publiekrechtelijke boven privaatrechtelijke participaties. Gedachte hierachter is dat in een publiekrechtelijke participatie de openbaarheid en de controle beter zijn gewaarborgd dan in een privaatrechtelijke participatie.

Risico's

Risico's van een verbonden partij kunnen worden samengevat in een tweetal dimensies: financiële en bestuurlijke risico's. Naast de aard en omvang van de activiteiten wordt het risicoprofiel ook beïnvloed door de juridische vorm, structuur en organisatie van een verbonden partij. De belangrijkste soorten verbonden partijen inclusief de mate van bijbehorende risico's zijn hieronder weergegeven:

Belangrijkste soorten verbonden partijen	Rechtsvorm	Risico (Financieel/bestuurlijk)
Stichting	Privaatrechtelijk	Laag
Vennootschap (BV,NV)	Privaatrechtelijk	Middel
Gemeenschappelijke regeling	Publiekrechtelijk	Hoog
Publiek Private Samenwerking (PPS)	Privaatrechtelijk	Hoog

De risico's van gemeenschappelijke regelingen en PPS-constructies zijn relatief hoger. Bij de gemeenschappelijke regelingen vanwege het feit dat de aangesloten gemeenten volledig financieel aansprakelijk zijn en bij de PPS-constructies vanwege de samenwerking met een private partij met eigen (winst)-doelstellingen.

Overzicht verbonden partijen

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat de verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten / het budgettaire beslag / en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Wijzigingen die hebben plaatsgevonden m.b.t. onze verbonden partijen voor de begroting 2013:

- Regio Arnhem in Liquidatie: deze partij is reeds in 2009 komen te vervallen en de laatste financiële zaken zijn in 2012 afgewikkeld. Zodoende is deze partij verwijderd uit deze paragraaf.
- Omgevingsdienst Rivierenland (ODR): dit is per 1-1-2013 een nieuwe gemeenschappelijke regeling (raadsbesluit 5-7-2012) en zodoende toegevoegd in deze paragraaf.

Hieronder is weergegeven een overzicht van rechtspersonen waarin de gemeente Neder-Betuwe participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Nummer	Naam partij (soort verbonden partij)	Relatie programma
1	Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
2	Regionaal archief Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
3	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare orde en veiligheid
4	Industrieschap Medel (Gemeenschappelijke regeling)	Economie
5	Waterbedrijf Vitens N.V. Vennootschap	Economie
6	Lander, werk & integratie (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
7	Presikhaaf (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
8	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (Vennootschap)	Algemene inkomsten en uitgaven
9	Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) (Gemeenschappelijke regeling)	Bouwen en Milieu
10	Casterhoven (Publiek Private Samenwerking)	Bouwen en Milieu
11	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare Ruimte

1. Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester

Dagelijks bestuur : Geen

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstellingen

Regio Rivierenland is een samenwerkingsverband van 10 gemeenten tussen de grote rivieren: de Betuwe en Bommelerwaard en een stukje van het Land van Maas en Waal. Het wordt gevormd door de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.

De Regio ondersteunt de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht, behartigt de (gezamenlijke) belangen van de gemeenten en voert gemeenschappelijke taken uit, waarbij sprake is van flexibele dienstverlening op maat. In een werkgebied met bijna 250.000 inwoners is hiermee efficiencywinst en voordeel te behalen.

Regio Rivierenland telt bijna 300 medewerkers. Het is een organisatie met een moderne, zakelijke bedrijfsvoering gericht op resultaat.

Er zijn drie uitvoerende dienstonderdelen: Afvalverwijdering Rivierenland, Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Rivierenland en Contractgestuurde dienstverlening.

Financieel belang

De bijdragen van de aangesloten gemeenten zijn grotendeels gebaseerd op het inwoneraantal. Voor de bijdrage is het uitgangspunt de inwoneraantallen per 1 januari van het voorgaande jaar. Regionaal bedraagt het aantal inwoners in het werkgebied per 1 januari 2012 235.996, waarvan in Neder-Betuwe 22.603. In 2013 betreft het totaal van de gemeentelijke bijdragen € 7.309.880, waarvan het deel voor Neder-Betuwe € 757.949 betreft. Dit bedrag is exclusief de dienstverleningsovereenkomsten. Voor Neder-Betuwe betreft het totaal aan dienstverleningsovereenkomsten voor 2013 een bedrag van € 184.599 (leerplicht, milieu advisering en toezicht, sociale recherche en inkoopbureau).

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	4.427.000	3.714.263
Vreemd vermogen	<u>31.588.000</u>	<u>31.554.898</u>
Totaal	36.015.000	35.269.161

Exploitatieresultaat 2011: € 379.000

Ontwikkelingen

Regiocontract 2012-2015

Met ingang van 1 januari 2012 is het nieuwe Regiocontract Regio Rivierenland (RRR) van start gegaan. Het RRR is de opvolger van wat in de wandelgangen ook wel het RSP werd genoemd en loopt tot en met 2015.

In het Regiocontract Regio Rivierenland voeren 45 projectleiders 65 projecten in Rivierenland uit voor een totaalbudget van 17 miljoen euro. De projecten worden in onderling wisselende samenwerking tussen de deelnemende gemeenten uitgevoerd. Het RRR omvat 5 deelprogramma's, te weten: Welvarend, Participerend, Zelfredzaam, Aantrekkelijk en Bereikbaar. Via deze deelprogramma's worden een groot aantal doelstellingen en ambities gerealiseerd door te uitvoeren van projecten en andere activiteiten. Het RRR is ondertekend door de provincie Gelderland en de 10 gemeenten in de regio. De financiering van het RRR vindt plaats vanuit de deelnemende gemeenten, de provincie Gelderland, het bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties. Er zijn vijf programmaraden waarin de gemeenten de opgaven (inclusief projecten), doelen en ambities voor deze bestuursperiode hebben geformuleerd.

Welvarend

Binnen het programma Welvarend gaat het om de sociaal-economische ontwikkeling van Rivierenland. Er liggen economische kansen voor Rivierenland vanwege de strategische ligging aan water, wegen en spoor. Ook de toeristisch recreatieve sector biedt veel nog veel ontwikkelmogelijkheden. De programmaraad Welvarend van Regio Rivierenland heeft besloten een bedrag van € 600.000,- uit te trekken om de realisatie van het Geoexperiencecenter van Geofort mogelijk te maken. Dit experiencecenter moet een belangrijke publiekstrekker voor de regio worden. Op 25 juni 2012 heeft de Programmaraad Welvarend Rivierenland het Businessplan Logistieke Hotspot aangenomen. Het Businessplan is een dynamisch document, waarin beschreven wordt hoe de doorontwikkeling van Rivierenland tot logistieke hotspot plaats kan vinden. Al eerder werd ingestemd met de conclusies van het Masterplan Logistieke Hotspot.

Participerend

In dit programma staat het regionaal arbeidsmarktbeleid centraal. Vanaf 2005 is het regionaal arbeidsmarktbeleid in Rivierenland vooral bekend door de brede samenwerking in het POA RAAK. Het Rivierenlands platform onderwijs en arbeidsmarkt, waarin de regiogemeenten, VNO-NCW, ROC Rivor, Lander en het UWV Werkbedrijf participeren. Nieuwe wetgeving en bezuinigingen versterken de behoefte aan samenwerking. De werkloosheid op korte termijn versus de verwachte tekorten aan geschikt personeel op lange termijn, vragen nog sterker dan voorheen om een regionale aanpak en een mix van instrumenten. In de programmaraad vergadering Participerend van 31 mei 2012 is het eindrapport de aanpak van "Kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt in Rivierenland" gepresenteerd. De programmaraad en POA RAAK spraken hun waardering hiervoor uit. POA RAAK en de programmaraad Participerend willen zich de komende jaren extra blijven inspannen door maatregelen te treffen en mede financiering te zoeken waarmee een drietal groepen "kwetsbare jongeren" ondersteuning kan worden geboden om een plekje op de arbeidsmarkt te veroveren. De programmaraad heeft wethouder Van Neerbos aangewezen om voor deze doelgroep als bestuurlijk ambassadeur op te treden en zal als regionaal bestuurlijke gesprekspartner optreden voor het regionaal netwerk "kwetsbare jongeren". De provincie blijft regionaal arbeidsmarktbeleid de komende jaren ondersteunen. Er is voor POA RAAK 4 jaar budget beschikbaar met complimenten voor de Rivierenlandse aanpak van de verbetering aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt. De majeure opdracht binnen het programma Participerend was en is een plan op te leveren voor de verbetering van de infrastructuur, waardoor de stelselwijziging en de bezuinigingen van het rijk het hoofd geboden kunnen worden. Op 26 april jl. hebben de meeste colleges van de Rivierenlandse gemeenten de intentie uitgesproken mee te werken aan de ontwikkeling van één regionale organisatie voor de uitvoering van de Wwnv en de WSW. Deze organisatie wordt gevormd door het bijeenbrengen van de huidige organisaties voor de uitvoering van Werk en Inkomen en het regionaal SW-bedrijf Lander. Door de val van het Kabinet is de invoering van de nieuwe wetgeving vertraagd en zijn er mogelijk nog aanpassingen te verwachten.

Zelfredzaam

In dit programma is de centrale opgave daarbij om het eigen probleemoplossend vermogen van de samenleving te vergroten. Dit wordt ook 'de kanteling' genoemd. Daarbinnen versterkt het programma de thema's rondom jeugd, volksgezondheid en Wmo en de samenhang daartussen. De programmaraad Zelfredzaam is opdrachtgever voor de collectieve dienstverlening van de GGD. De rijksoverheid hevelt vanaf 2015 alle vormen van jeugdzorg over naar gemeenten. De Rivierenlandse gemeenten willen de ondersteuning en hulp aan jongeren vanaf dat moment anders gaan organiseren. Daar is ook een ander overleg en vergaderstructuur voor nodig. Ruim 40 regiobestuurders, beleidsambtenaren en uitvoerders werkten op 19 april 2012 aan een doorbraak. Naar verwachting wordt de nieuwe structuur medio zomer ingevoerd.

Aantrekkelijk

Rivierenland is landschappelijk een unieke regio. Het behouden en versterken van deze kwaliteiten staat centraal in dit programma. Het gaat om wonen, landschap, natuur en milieu. Voor deze thema's is afstemming tussen gemeenten vaak noodzakelijk en levert betere resultaten op. De Programmaraad is opdrachtgever voor de collectieve dienstverlening van AVRI. Op 24 april 2012 heeft de provincie een eerste regiobijeenkomst structuurvisie georganiseerd. De provincie zal in april en mei vergelijkbare bijeenkomsten organiseren in de overige Gelderse regio's. De uitwerking in een nieuwe structuurvisie zal voor Regio Rivierenland met name gaan spelen in het komende najaar. Tijdens deze bijeenkomst heeft de provincie uiteengezet op welke wijze zij deze structuurvisie wil vormgeven en hoe zij in dit traject de regio, regiogemeenten en regionale organisaties wil betrekken. De provincie wil graag gaan co creëren met de regio. Dat wil zeggen niet top-down vanuit de provincie bepalen wat de opgaven en maatregelen zijn, maar ze samen met de regio, regiogemeenten en regionale organisaties verkennen. In de bijeenkomst zijn de belangrijkste opgaven verkend die in de structuurvisie moeten worden meegenomen. De provincie zette op basis van bestaande provinciale en regionale beleidsstukken -zoals het regiocontract 2012-2015, de regioverkenningen en de regionale visie-, vier voorlopige hoofdthema's uiteen:

1. Versterken van de regionale economie
2. Kwaliteit Rivierenland
3. Participatie
4. Steden en dorpen en platteland

Bereikbaar

Dit programma richt zich op een goede in- en externe bereikbaarheid van het gebied. Belangrijk hierbij is de gezamenlijke belangenbehartiging en prioritering van budgetten om investeringen in weg, water en spoor te realiseren. De lobby vanuit Rivierenland voor een rechtstreekse treinverbinding Tiel – Arnhem lijkt succes te hebben. Het ministerie, provincie Gelderland, Stadsregio Arnhem Nijmegen en Prorail hebben nieuwe afspraken gemaakt over het spoortraject Elst – Arnhem en zetten in op een volwaardig derde perronspoor in Elst. Dit betekent dat de treinen door kunnen rijden in Elst en niet hoeven te keren. De meest robuuste oplossing (een vierde spoor) is met 60 miljoen euro te duur bevonden. De Rijnbrug tussen Rhenen en Kesteren krijgt een derde rijstrook om de doorstroming over de brug en de N233 te verbeteren. Er wordt onderzocht of dit een vaste derde rijstrook wordt of een tidal flow. Een tidal flow is een ‘tijdelijke wisselstrook’: afhankelijk van de verkeersdruk kan de rijrichting van deze extra strook gewisseld worden. De extra rijstrook is een eerste stap in een plan dat op de lange termijn de bereikbaarheid van de regio's Foodvalley en Rivierenland moet verbeteren. Dit hebben de provincies Utrecht en Gelderland, Rijkswaterstaat, de regio's Food Valley en Rivierenland en de gemeentes Buren, Neder-Betuwe, Veenendaal, Wageningen, Ede en Rhenen samen besloten. De provincies Utrecht en Gelderland hebben toegezegd bij te dragen in de kosten. Samen met de gemeentes zal worden gekeken naar aanvullende financieringsmogelijkheden. Ziekenhuis Rivierenland (De grootste werkgever van Regio Rivierenland) heeft nu ook het mobiliteitsconvenant ‘slim vooruit in Rivierenland’ ondertekend. Doel van het convenant is om samen met werkgevers en overheden te komen tot concrete afspraken om de bereikbaarheid (en daarmee ook de leefbaarheid) van Regio Rivierenland op peil te houden en waar mogelijk structureel te verbeteren en het gebruik van OV te stimuleren. Andere werkgevers die al eerder getekend hebben zijn King Nederland, Gemeente Tiel, Regio Rivierenland, Easybike, Gemeente Geldermalsen, Gemeente Culemborg, Schouten & Nelissen, Bedrijvenkring Bommelerwaard, Qurius, Gemeente Zaltbommel. Werkgevers die momenteel overwegen te ondertekenen zijn Gemeente West maas/Waal, Gemeente Neder Betuwe, Waterschap Rivierenland, AVRI, OCT.

Contractgestuurde dienstverlening

Gemeenten doen op een aantal terreinen een beroep op Regio Rivierenland, die hiermee voor hen een specialistische functie vervult. Het uitgangspunt voor de inzet bij gemeenten is de inhoudelijke kennis van de materie en professionaliteit op het onderwerp. De gemeenten beslissen zelf van welke diensten zij gebruik willen maken en in welke mate. De contractgestuurde dienstverlening heeft betrekking op de volgende onderwerpen:

Inkoopbureau: Het Inkoopbureau adviseert over inkopen en aanbesteden (beleid, proces en functie). Het organiseren, begeleiden en uitvoeren van inkopen en aanbestedingen behoort tot de vaste werkzaamheden. Ook derden kunnen gebruik maken van deze dienstverlening. De aanbesteding WMO hulp bij het huishouden voor de regio gemeenten wordt innovatief opgepakt. Bestuurlijk aanbesteden is een nieuwe vorm van aanbesteden waarin de relatie tussen de gemeenten en de zorgverleners centraal staat.

Leerplicht: Het team Leerplicht beheert voor de deelnemende gemeenten de gezamenlijke leerplichtadministratie. Ook de uitvoering van de leerplicht inclusief het opmaken van processen-verbaal behoort voor tot het takenpakket. De gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Neder-Betuwe, Neerijnen, West Maas & Waal en Zaltbommel zijn met ingang van 2011 gestart met samenwerking op het gebied van leerplicht. Vanuit het kantoor van Regio Rivierenland in Tiel voeren zij een gezamenlijke leerplichtadministratie. Daarnaast gaan Buren, Geldermalsen, Neder-Betuwe, Neerijnen, West Maas & Waal en Zaltbommel nog verder in de samenwerking: zij organiseren ook de uitvoering van de leerplicht vanuit de regio. Bovendien worden leerplichtambtenaren met een boa-bevoegdheid (buitengewoon opsporingsambtenaar) voor het opmaken van processen-verbaal ingehuurd bij gemeenten die niet deelnemen in de samenwerking. De verdeling van taken is zodanig dat elke gemeente in principe hun eigen leerplichtambtenaar heeft en daarnaast is vervanging voor elkaar afgesproken.

RMC: Het RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters) heeft als taak voor de deelnemende gemeenten jongeren tussen de 18 en 23 jaar in beeld te krijgen die voortijdig stoppen met school en geen startkwalificatie hebben. Het team RMC biedt hulp om een passende opleiding te vinden. De intensievere aanpak van voortijdig schoolverlaten werpt zijn vruchten af. Het aantal leerlingen dat per jaar zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat is landelijk in tien jaar tijd bijna gehalveerd. Het kabinet wil het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters de komende jaren terugdringen tot maximaal 25.000 in 2016. In de regio Rivierenland is op 22 maart jongstleden hiertoe een convenant ondertekend.

Milieu: Het team Milieu beheerst vele specialismen op de verschillende vakgebieden van de totale leefomgeving (bodem, lucht, water, geluid). Ook het totale pakket van vergunningverlening, toezicht en handhaving van bedrijven kan hier ondergebracht worden. Ook is het team milieu actief op het gebied van samenwerking.

Team milieu in 2013 naar Omgevingsdienst Rivierenland: Als gevolg van enkele grote rampen is er al verschillende jaren een verhoogde aandacht voor de kwaliteit van de handhaving van milieuwet- en regelgeving. De handhaving, die nu nog te veel versnipperd is en steeds complexer wordt, moet geprofessionaliseerd worden door bundeling van capaciteit, deskundigheid en beschikbare financiën. Hiertoe worden landelijk regionale uitvoeringsdiensten opgericht. In Rivierenland is dit de aanleiding geweest om met elkaar een intensief proces te starten om tot een omgevingsdienst te komen die naast de uitvoering van alle taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieuwetgeving ook taken op het gebied van bouwen en ruimtelijke ordening zal uitvoeren. Hierdoor kan de ODR invulling geven aan alle taken die zich binnen het omgevingsrecht voordoen. Op dit moment wordt onder leiding van de kwartiermaker vorm gegeven aan de inrichting van de ODR.

Sociale Recherche: Het team Sociale recherche vormt een belangrijke schakel in de handavingsketen van de sociale zekerheid. Naast opsporing van fraude op verzoek van de deelnemende gemeenten is het team ook in te zetten bij fraudepreventie. Het team Sociale recherche bestaat uit vijf ervaren en goed opgeleide sociaal rechercheurs die allemaal buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) zijn. De zesde medewerker verzorgt de administratieve ondersteuning. Verder is het team uitgerust met een uitgebreid scala aan technische hulpmiddelen.

Onderzoek naar de overhead van start

Het Algemeen bestuur van de Regio heeft Hans Beenakker (burgemeester van Tiel) en Kees Zondag (wethouder van Zaltbommel) gevraagd om in regionaal verband de problematiek van de groter wordende leegstand in gemeentehuizen in kaart te brengen en oplossingen te verkennen. Het is de bedoeling om de eerste resultaten van de inventarisatie in september beschikbaar te hebben. Gemeenten krijgen in toenemende mate te maken met de overgang van personeel naar nieuwe organisaties. Het vertrek van medewerkers naar de nieuwe Omgevingsdienst Rivierenland is hier een sprekend voorbeeld van. Dit betekent dat in de afzonderlijke gemeenten ruimten leeg komen en dat voor minder mensen in de gemeentehuizen ondersteuning nodig is vanuit bijvoorbeeld personeelszaken, facilitaire zaken etc. Hierdoor ontstaat een negatieve ontwikkeling op het gebied van materiële en personele overhead. Het is niet eenvoudig voor individuele gemeenten om de problematiek rondom deze overhead op te lossen. In het najaar zullen de resultaten van dit onderzoek op de regionale bestuurlijke agenda komen.

2. Regionaal Archief Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester en 1 raadslid

Dagelijks bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) is het historisch informatie- en documentatiecentrum voor de gemeenten Tiel, Buren, Culemborg, Geldermalsen, Neerijnen en Neder-Betuwe. Het doel is het gemeenschappelijk beheren van de archiefbewaarpplaats (en) van de deelnemers en van de naar die archiefbewaarpplaats(en) overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar die archiefbewaarpplaats (en) overgebrachte archiefbescheiden. Tevens worden diensten verleend aan het publiek alsmede aan de deelnemers.

Financieel belang

De kosten van het Regionaal Archief Rivierenland worden grotendeels gedragen door bijdragen van de deelnemende gemeenten en bijdragen van Waterschap Rivierenland. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2013 betreft de gemeentelijke bijdrage voor Neder-Betuwe € 241.133. Hierbij is de volledige last van de nieuwbouw regionaal archief verwerkt in de gemeentelijke bijdrage.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	1.145.724	1.177.706
Vreemd vermogen	<u>10.255.991</u>	<u>10.195.475</u>
Totaal	11.401.715	11.373.181

Exploitatieresultaat 2011: € 554.278

Ontwikkelingen

Vanwege het structurele ruimtegebrek van het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) is in 2010 na een lange voorbereiding begonnen met de nieuwbouw voor het RAR samen met de Christelijke Woningbouwcorporatie Tiel. De feestelijke oplevering heeft plaatsgevonden mei 2012. Vanwege deze nieuwbouw is in de begroting van Neder-Betuwe rekening gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage tot een bedrag van € 255.000 voor 2012 en daarna aflopend naar € 240.000 per jaar.

Door toetreding van de gemeente Geldermalsen en Neerijnen tot de gemeenschappelijke regeling zullen de exploitatielasten per gemeente verminderen. Deze vermindering houdt in dat het bedrag per inwoner geleidelijk lager wordt en voor alle zes de deelnemende gemeenten gelijk zijn. Deze vermindering is meegenomen in bovenstaande gemeentelijke bijdrage van € 240.000 per jaar (bijdrage per inwoner van € 10,75).

3. Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats

Nijmegen

Doelstelling

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De VRGZ zorgt voor een veilige regio, waarin rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden worden en de inwoners kunnen rekenen op snelle en goede geneeskundige hulpverlening en brandweezorg. Dit doet zij samen met de 18 gemeenten in Gelderland-Zuid, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid werkt in het voorkomen van en voorbereiden op crisissituaties veel samen met externe partners zoals de politie, Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland, Defensie, de provincie Gelderland en de GGD'en in de regio.

Het samenwerkingsverband behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid door uitvoering te geven aan:

- het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerd en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden ter zake van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en alles wat daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van ongevallen en rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- het doelmatig organiseren, coördineren en (laten) uitvoeren van het vervoer van zieken en ongevals slachtoffers, de registratie daarvan en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevals slachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg;
- het voorbereiden en bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde geneeskundige hulpverlening bij rampen;
- het inventariseren en analyseren ten behoeve van de deelnemende gemeenten van gemeentegrensoverschrijdende risico's op het gebied van de fysieke veiligheid;
- het adviseren van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid.

De sector GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio)

Is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en coördineert de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises. De GHOR is verantwoordelijk voor drie processen binnen de rampenbestrijding en crisisbeheersing:

- Spoedeisende medische hulpverlening (SMH)
- Preventieve openbare gezondheidszorg (POG)
- Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen (PSHOR)

Sector Brandweer

De sector Brandweer is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en ondersteunt de clusters bij hun taken.

Sector Gemeenschappelijke Meldkamer

De sector Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Ambulance, brandweer en politie zitten fysiek bijeen en nemen de meldingen aan die via 112 binnenkomen.

Sector Veiligheidsbureau

In het Veiligheidsbureau werken medewerkers van brandweer, GHOR, gemeenten, politie, defensie, de provincie en het waterschap Rivierenland samen aan het ontwikkelen, organiseren, borgen en coördineren van multidisciplinaire plannen en processen die nodig zijn voor een professionele rampenbestrijdings- en crisisbeheersingsorganisatie.

Sector Regionale Ambulancevoorziening

De sector Regionale Ambulancevoorziening (RAV) is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. De RAV bestaat uit een ambulancedienst en een meldkamer ambulancezorg (MKA). De kosten van de ambulancevoorziening worden volledig gedragen door de zorgverzekeraars.

Financieel belang

De kosten van de Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid worden gedragen door hoofdzakelijk bijdragen van het Rijk, bijdragen van Provincie, bijdragen van zorgverzekeraars en bijdragen van gemeenten. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2012 betreft het totaal van de gemeentelijke bijdrage van de Veiligheidsregio € 3.888.201, waarvan het deel van Neder-Betuwe € 164.758 betreft. Ten tijde van opstellen van deze paragraaf was de begroting 2013 van de Veiligheidsregio, waarin de regionalisering van de brandweer is uitgewerkt, nog niet voorhanden. Vandaar dat hier nog de begrotingcijfers 2012 staan vermeld.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	7.672.000	5.076.000
Vreemd vermogen	<u>8.174.000</u>	<u>9.478.000</u>
Totaal	15.846.000	14.554.000

Exploitatieresultaat 2011: € 2.556.000

Ontwikkelingen

Dijkdoorbraak en Overstromingen

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid maakt bekend dat zij over wil gaan tot vaststelling van het herziene rampbestrijdingsplan "Rampbestrijdingsplan Dijkdoorbraak en Overstroming, Dijkkringen in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid".

In een rampbestrijdingsplan worden scenario's uitgewerkt waarvan de plaats, aard en omvang van de ramp of crisis van tevoren zijn voorzien. Aan de hand van deze scenario's worden in een rampbestrijdingsplan de voorbereiding hierop en de betreffende procedures beschreven.

Het betreft een herziening van vier intergemeentelijke rampbestrijdingsplannen overstroming en dijkdoorbraak. Deze vier intergemeentelijke rampbestrijdingsplannen zijn herzien en samengevoegd tot één regionaal rampbestrijdingsplan Dijkdoorbraak en Overstromingen.

Regionalisering brandweer

Het project Samen Sterker! (regionalisering van de brandweer) is begin mei een nieuwe fase ingegaan. In de realisatiefase ligt de nadruk op de bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Hiervoor zijn implementatieteams in het leven geroepen op de terreinen Personeel, Facilitair, ICT en Financiën

Op 28 juni 2012 heeft het algemeen bestuur een besluit genomen over o.a. de gemeenschappelijke regeling, de financiële bijdrage en de dienstverleningsovereenkomsten. Projectorganisatie Samen Sterker! Heeft op 1 juni de ontvechtingcijfers gepresenteerd aan de gemeentesecretarissen van de achttien gemeenten in Gelderland-Zuid. Tijdens dit overleg kwamen onder meer de 'plussen en minnen' rondom de inrichting van de bedrijfsvoering in de VRGZ kwamen aan bod.

Kosten ICT

De inrichting van een nieuw ICTlandschap in de VRGZ speelt een belangrijke rol. En dat kost (veel) geld.

De VRGZ heeft de gemeentesecretarissen gevraagd om de ICT-omgeving voor de clusters tijdelijk in de lucht te houden totdat de VRGZ de migratie in 2013 heeft afgerond.

AC

De afgelopen weken stonden in het teken van de werving van de Algemeen Commandanten (AC'en) voor de stafsectie Bevolkingszorg in het regionaal crisisplan (RCP).

Nieuwe voorzitter

Op 21 mei 2012 is Hubert Bruls tijdens een bijzondere raadsvergadering beëdigd en geïnstalleerd als burgemeester van Nijmegen. Hij is tevens de nieuwe voorzitter van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Samenwerking

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de drinkwaterbedrijven Vitens en Dunea. Vitens is de producent en leverancier van drinkwater in de regio. Dunea heeft twee waterzuiveringsinstallaties in Brakel, gemeente Zaltbommel. In het convenant en de bijbehorende actielijst zijn door de Veiligheidsregio en de drinkwaterbedrijven onder meer afspraken gemaakt:

- over de wijze waarop de betrokken crisisfunctionarissen met elkaar samenwerken;
- die in het regionale crisisplan van de veiligheidsregio moeten worden opgenomen, bijvoorbeeld over risico- en crisiscommunicatie en distributie nooddrinkwater;
- die de sectoren in hun continuïteitsplannen of crisisplannen moeten opnemen;
- over de wijze waarop de gezamenlijke afspraken worden beoefend;
- over alarmering, opschaling, inzet en afschaling.

Crisiscommunicatie

In mei organiseerde Veiligheidsregio Gelderland-Zuid de jaarlijkse bijeenkomst over crisiscommunicatie voor de communicatieadviseurs van de achttien gemeenten in de regio. De dag werd dit keer gehouden in Echteld. Actuele regionale en landelijke ontwikkelingen kwamen aan bod, zoals NL-Alert.

4. Industrieschap Medel

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester, 1 wethouder en 2 raadsleden

Dagelijks bestuur : Burgemeester en 1 wethouder

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Het industrieschap Medel heeft als doel de economische ontwikkelingen in de regio en onze gemeente te bevorderen middels het ontwikkelen en exploiteren van het bedrijventerrein Medel. Deze ontwikkeling wordt vormgegeven in gezamenlijkheid met de gemeente Tiel binnen de gemeenschappelijke regeling 'Industrieschap Medel' middels het participeren, voorbereiden en ondersteunen in het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het Industrieschap, alsmede toetsen en beoordelen van ontwikkelingen die ons grondgebied raken.

Financieel belang

De gemeenten Tiel en Neder-Betuwe participeren in principe op gelijke basis. Indien door het Algemeen bestuur van industrieschap Medel een batig of een nadelig saldo over enig jaar ten goede aan, dan wel ten laste van de deelnemers wordt gebracht, dan geschiedt dit voor gelijke delen.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	2.580.072	2.580.072
Vreemd vermogen	<u>28.463.448</u>	<u>27.879.283</u>
Totaal	31.043.520	30.459.355

Exploitatieresultaat 2011: € 0

Ontwikkelingen

Jaarlijks vindt actualisatie van de grondexploitatie van Industrieschap Medel plaats. De grondexploitatie wordt jaarlijks na vaststelling door het Algemeen Bestuur aan de raad aangeboden om gevoelens kenbaar te maken. In 2011 is door het Algemeen Bestuur besloten de looptijd van de ontwikkeling van Medel te verlengen met vijf jaar naar 2018. Deze verlening van de looptijd met vijf jaar is in de huidige economische tijden realistisch te noemen.

Aan de exploitatie van een dergelijk groot bedrijvenpark zijn over het algemeen risico's verbonden. Deze risico's zijn voornamelijk afhankelijk van de afzetsnelheid, grondprijzen, fasering van de uitgaven en eventuele kostprijsstijgingen en/of rentestijgingen. Een positieve cashflow wordt verwacht vanaf 2016.

Daarnaast zal het al dan niet doorgaan van Medel 2 invloed hebben op het financiële resultaat van Medel. In 2011 is onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van Medel 2, waarbij de risico's van deze ontwikkeling in beeld zijn gebracht. Ten aanzien van een aantal van deze risico's vindt aanvullend onderzoek plaats. Het ligt in de lijn der verwachting dat de uitkomsten van deze aanvullende onderzoeken (archeologie, grenscorrectie en inrichting projectorganisatie) medio 2012 voor handen zijn. Daarnaast loopt een studie naar verdere optimalisatie van Medel 1, waarbij wordt gezocht naar een betere aansluiting van de beschikbare kavels aan de marktvraag. Wanneer alle onderzoeksresultaten ontvangen zijn zal het college met een voorstel voor Medel 2 komen.

5. Waterbedrijf Vitens N.V.

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Als aandeelhouder

Vestigingsplaats

Velp

Doelstelling

De klanten (o.a. inwoners van Neder-Betuwe) voorzien van kwalitatief goed drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.

Financieel belang

De gemeente Neder-Betuwe bezit, na omzetting van de preferente aandelen in een achtergestelde lening, 16.023 (0,319%) gewone aandelen van € 1 nominaal.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	ntb	359,0
Vreemd vermogen	ntb	<u>1.322,6</u>
Totaal	ntb	1.681,6

Exploitatieresultaat 2011: € ntb

(bedragen in miljoenen euro's)

Jaarverslag 2011 nog niet gepubliceerd op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

Kraanwater wordt vanaf 2013 gelijkgesteld aan energieproducten als kolen, aardgas en rode diesel. Een beoogde afschaffing van de Belasting op Leidingwater is daarmee van de baan en als gevolg daarvan ook de forse tariefdaling van de drinkwaterrekening van de consument.

Het demissionaire Kabinet zegde in het Belastingplan 2012 toe de Belasting op Leidingwater (BoL) per 1 januari 2013 te laten vervallen. Vitens berekende dat de afschaffing van de BoL de klant een lagere waterrekening van 12 procent oplevert. Op een gemiddelde waterrekening betekent dit een bedrag van ongeveer 19 euro per jaar.

In het Lenteakkoord heeft de Belasting op Leidingwater in het kader van vergroening van het belastingstelsel echter stand gehouden. De bedoeling van de belastingmaatregel is om milieubelastende activiteiten of producten zwaarder te belasten. Daarmee wordt drinkwater veel zwaarder belast dan andere consumptiegoederen waarvoor het BTW-tarief op 6% gehandhaafd blijft. Het besluit levert de staatskas 170 miljoen euro op.

6. Lander, werk & integratie

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : 1 Wethouder, 1 raadslid en 1 burgerraadslid

Dagelijks bestuur : 1 Wethouder

Vestigingsplaats

Geldermalsen

Doelstelling

Lander behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening en langdurig werklozen met een forse afstand tot de arbeidsmarkt.

Financieel belang

De totale gemeentelijke bijdrage 2013 van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Lander, werk & integratie is nihil. De "bijdrage" bestaat momenteel uit de inkoop van de verschillende re-integratietrajecten die ten laste komen van het Participatiebudget (werkdeel WWB).

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	10.342.050	11.450.017
Vreemd vermogen	7.283.282	8.240.417
Totaal	17.625.332	19.690.434

Exploitatieresultaat 2011: € 1.107.966 -

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2008 is de rol van de gemeenten door een wetswijziging in de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) fors versterkt. Gemeenten ontvangen de budgetten, in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij de werkvoorzieningschappen de budgetten ontvingen, en storten deze door naar Lander. Tevens zijn afspraken gemaakt over invloed van gemeenten op beleid en uitvoering en de daarbij behorende verantwoording van prestaties en resultaten. Ook het beheer van de wachtlijsten, invoering van cliëntenparticipatie en persoonsgebonden budgetten worden in samenwerking met gemeenten en Lander ingevuld. Verder staan er vergaande veranderingen aan te komen zoals de Wet Werken naar vermogen waarbij de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en de Wet arbeidsongeschiktheid jonggehandicapten (Wajong) worden samengevoegd. Dit uiteraard met een nog nader vast te stellen (efficiency)korting. Na afketsen van het bestuursakkoord is de onduidelijkheid hieromtrent alleen maar toegenomen.

De eerder genoemde ontwikkelingen richting de Wet werken naar vermogen, waarin ook de Wet sociale werkvoorziening (WSW) in opgenomen zou worden, is door de val van het kabinet van de baan.

Twee directe gevolgen hiervan zijn:

1. de tweede kortingsslag op de WSW rijkssubsidie. Gepland voor het jaar 2013 (van de huidige € 25.758 naar € 24,700) gaat niet door.
2. de uitkering uit het herstructureringsfonds van in totaal € 400 miljoen over de jaren 2012-2018 gaat niet door.

Lander zal in het najaar een nieuwe begroting opstellen. Door het wegvallen van de uitkering uit het herstructureringsfonds zal op het vrije vermogen ingeteerd gaan worden. Gemeenten hoeven voor 2013 geen aanvullende financiële bijdrage te leveren.

Omdat de Wet Werken naar Vermogen is uitgesteld komt ook het herstructureringsfonds niet tot uitkering. Dit houdt in dat de al gemaakte kosten voor het invoeren van de nieuwe wet, waar een vergoeden tegenover stond vanuit het herstructureringsfonds nu voor rekening komen van Presikhaaf zelf.

Omdat wij garant staan voor deze gemeenschappelijke regeling moeten wij bijdragen in het tekort van deze gemeenschappelijke regeling. De hogere bijdrage voor 2012 zal in de 2^e bestuursrapportage 2012 worden verwerkt. Voor 2013 is een risicoreservering opgenomen van € 200.000 (Presikhaaf en Lander samen) in afwachting hoe het in de toekomst verder zal gaan met de Wet werken naar Vermogen

7. Presikhaaf

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.

Vestigingsplaats

Arnhem

Doelstelling

Presikhaaf behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening.

Financieel belang

De totale gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Presikhaaf bedraagt ongeveer € 19.000 op jaarbasis zolang de zittende WSW-werknemers in dienst blijven van Presikhaaf. Voor de gemeente Neder-Betuwe zal de gemeentelijke bijdrage alleen maar naar beneden bijgesteld worden vanwege de "uitsterfconstructie".

Echter vanwege de in eerste instantie opgelegde korting op de rijkssubsidie voor sociale voorzieningen (SW-plek) was in tegenstelling tot bovenstaande een extra verzoek tot financiële bijdrage te verwachten van Presikhaaf. Deze extra financiële bijdrage is vooralsnog van de baan doordat de verlaging van de rijkssubsidie van € 25.800 naar € 22.050 van de baan is. In hoeverre deze korting na de 2^e Kamerverkiezingen alsnog (in andere vorm) terugkomen is vooralsnog niet te voorspellen.

Omdat de Wet Werken naar Vermogen is uitgesteld komt ook het herstructureringsfonds niet tot uitkering. Dit houdt in dat de al gemaakte kosten voor het invoeren van de nieuwe wet, waar een vergoeden tegenover stond vanuit het herstructureringsfonds nu voor rekening komen van Presikhaaf zelf.

Omdat wij garant staan voor deze gemeenschappelijke regeling moeten wij bijdragen in het tekort van deze gemeenschappelijke regeling. De hogere bijdrage voor 2012 zal in de 2^e bestuursrapportage 2012 worden verwerkt. Voor 2013 is een risicoreservering opgenomen van € 200.000 (Presikhaaf en Lander samen) in afwachting hoe het in de toekomst verder zal gaan met de Wet werken naar Vermogen.

Ontwikkelingen

Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van. Wethouder V.M. van Neerbos is voornemens om zitting te nemen in het bestuur.

8. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Als aandeelhouder

Vestigingsplaats

Den Haag

Doelstelling

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Financieel belang

Neder-Betuwe heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht van 18.246 aandelen van € 2,50. Dit aandelenbezit heeft een duurzaam karakter.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	1.897	2.259
Vreemd vermogen	<u>134.563</u>	<u>116.274</u>
Totaal	136.460	118.533

Exploitatieresultaat 2011: € 256

(bedragen in miljoenen euro's)

Ontwikkelingen

De nieuwe langlopende kredietverlening zal naar verwachting licht lager uit gaan komen in vergelijking met voorgaande jaren. Hoewel de huidige lage rentetarieven aantrekkelijk zijn om toekomstige financiering naar voren te halen, zullen de sombere vooruitzichten voor de belangrijkste klantengroepen naast de vele onzekerheden een drukkend effect hebben op de nieuwe langlopende kredietverlening.

De langlopende fundingbehoefte van BNG blijft naar verwachting op hetzelfde niveau. De bank wil haar goede liquiditeitsprofiel handhaven door het aantrekken van funding met relatief lange looptijden. De ontwikkelingen op de internationale kapitaalmarkten zijn echter zorgwekkend.

De ontwikkeling van het te verwachten nettoresultaat zal sterk afhankelijk zijn van de wijze waarop de Europese schuldencrisis wordt opgelost.

9. Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : N.t.b.

Dagelijks bestuur : N.t.b.

Vestigingsplaats

N.t.b.

Doelstelling

Rijk, provincie en gemeenten willen de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu verbeteren. Zij hebben afgesproken uitvoeringsorganisaties op te richten die taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving gaan uitvoeren.

In november 2009 hebben alle Gelderse colleges van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten van de provincie Gelderland de 'Intentieverklaring inzake de uitvoeringsorganisatie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving op basis van de Gelderse Maat' getekend, waarbij zij hebben verklaard dat zij bereid zijn om samen met de provincie Gelderland op regionaal niveau zeven openbare lichamen te vormen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Deze intentieverklaring heeft tot gevolg dat de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) eigendom is van de tien gemeenten binnen de regio Rivierenland en de provincie Gelderland. De ODR voert voor de gemeente Neder-Betuwe alle vergunningverlenings-, toezicht en handhavingstaken op het gebied van de Wet Milieubeheer uit.

In 2011 en 2012 is hard gewerkt aan het opstellen en laten vaststellen van een Bedrijfsplan van de nieuwe organisatie die vanaf 1 januari 2013 in bedrijf moet zijn. Bij opstellen van deze tekst is het verder uitwerken, besluiten nemen over en/of implementeren van dit Bedrijfsplan in volle gang waardoor de informatie in deze paragraaf vooralsnog redelijk beperkt is.

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente Neder-Betuwe voor het uitvoeren van alle vergunningverleningstaken, toezicht en handhavingstaken op het gebied van de Wet Milieubeheer bedraagt in 2013:

Projectkosten: € 18.523

Bijdrage uitvoering taken: € 431.550

Financiële gegevens verbonden partij

N.t.b. bij vaststellen openingsbalans

Ontwikkelingen

Op dit moment niet van toepassing.

10. Casterhoven (CV)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Aandeelhouder (BV): Burgemeester
Commandiet (CV) : Wethouder financiën

Vestigingsplaats

Geffen

Doelstelling

De opgerichte vennootschap Casterhoven (Gemeente Neder-Betuwe / Bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV / Van Grootheest Projekten BV) heeft ten doel: het risicodragend uitvoeren van de grondexploitatie voor het plangebied Kesteren-Zuid, door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijpmaken van gronden, het realiseren van binnenwijkse voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen (waaronder begrepen: appartementsrechten) en andere bebouwing, overdracht van binnenwijkse voorzieningen aan de gemeente en dergelijke, en voorts al degene wat tot het voorgaande kan dienen, zulks in de meest ruime zin.

Financieel belang

De 3 partijen (gemeente Neder-Betuwe, bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV en Van Grootheest Projekten BV) participeren op gelijke basis. De winsten of verliezen worden derhalve ook gelijkmatig over de 3 partijen verdeelt.

Om de totale financieringsbehoefte van Casterhoven zekerheid te geven heeft de gemeente Neder-Betuwe een garantiestelling afgegeven tot maximaal € 22 miljoen.

Tevens is tijdelijk (voor de duur van een jaar) een lening verstrekt aan Casterhoven van € 1,5 miljoen. Eendere van deze lening (€ 500.00) komt voor rekening van de gemeente. De rentelast zal verwerkt worden in de 2^e bestuursrapportage 2012.

Per 31 december 2011 heeft er binnen de CV Casterhoven voor € 15.786.525,- miljoen aan investeringen plaatsgevonden exclusief rentekosten van € 2.680.966). De totale investeringskosten bedragen samen € 18.467.491.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	2.742.692 -/-	2.038.547 -/-
Vreemd vermogen	<u>18.521.957</u>	<u>16.800.454</u>
Totaal	15.779.265	14.761.907

Exploitatieresultaat 2011: € 704.145 -/-

Ontwikkelingen

Het project Casterhoven kent na het aantrekken van een financiering haar eigen financiële afwikkeling. Deze is vastgelegd in de grondexploitatie. Het uiteindelijke resultaat zal conform financiële verhouding over partijen worden verdeeld.

De marktpartijen en de gemeente hebben begin juli 2012 overeenstemming bereikt over de grondwaarde over de eerste 24 projectgebonden woningen in het project.

Voor het overige heeft de raad het bestemmingplan voor de 1^e fase vastgesteld. Er zijn geen beroepschriften ingediend tegen het bestemmingsplan.

Er is verder een start gemaakt met het bouwrijp maken van de 1^e fase.

Daar partijen overeenstemming hebben bereikt over de grondwaarde, het bestemmingsplan is vastgesteld, de benodigde gronden zijn verworven, kan het project nu in verkoop gaan.

11. Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : 1 Wethouder

Dagelijks bestuur : 1 Wethouder

Vestigingsplaats

Kerk-Avezaath

Doelstelling

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied, zulks met bestemming van het landschappelijk karakter. Middels aandeelhouderschap in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied (met handelsnaam Uit@waarde) wordt getracht deze doelstelling te realiseren. Voor alle duidelijkheid, het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is voor de gemeente Neder-Betuwe de verbonden partij en niet de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De B.V. recreatiemaatschappij is een verbonden partij voor het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.

Financieel belang

De provincie en gemeenten hebben in het kader van de verzelfstandiging die in 1999 heeft plaatsgevonden (ontstaan B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied met handelsnaam Uit@waarde) hun bijdragen in de exploitatietekorten afgekocht met als uitgangspunt dat de nieuwe organisatie zichzelf moet bedruipen. De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2008 voor de laatste maal een afkoopsom betaald (€ 158.000) aan recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en levert vanaf 2009 geen financiële bijdrage meer.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	6.853	6.853
Totaal	6.853	6.853

Exploitatieresultaat 2011: € 0

Ontwikkelingen

In de jaarrekening van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal zijn uitsluitend nog de waarde van de deelnemingen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied en Avezaath B.V. verantwoord. Alle operationele activiteiten met financiële consequenties worden door de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied uitgevoerd zodat er in de administratie van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal geen mutaties meer plaatsvinden.

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Neder-Betuwe heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse woningbouwprogramma's en gebiedsontwikkelingen. Het gaat dan om het verwerven van grond, het (tijdig) inzetten van grondbeleidsinstrumenten, het opstellen en beheersen van grondexploitaties, kostenverhaal en grondprijnsbeleid. Het gemeentelijk grondbeleid omvat tevens de strategische visie en doelstellingen op het gebied van grondzaken en met name gebiedsontwikkeling. Het grondbeleid is geen doel op zich maar dienstbaar aan de gemeentelijke doelstellingen. Het wordt ingezet om doelstellingen van de andere beleidsaspecten binnen de gemeente mede mogelijk te maken. Denk hierbij aan ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, economie, verkeer en vervoer, sport en recreatie e.d. Het grondbeleid heeft een grote impact op ons financieel resultaat. Maximale aandacht zal besteed worden aan het beperken van de financiële risico's bij de uitvoering van vastgestelde plannen.

De paragraaf grondbeleid bestaat uit de onderdelen:

- Beleid;
- Wettelijke instrumenten;
- Financiële positie (incl. eventuele winstneming);
- Beleidsuitgangspunten reserves;

Beleid

In 2011 is de nota grondbeleid 2011-2015 door de raad vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders van het grondbeleid opgenomen voor de periode 2011-2015. Mede als gevolg van de huidige financiële en economische crisis staat de gemeente voor belangrijke uitdagingen. Middels de in deze nota uiteengezette beleidskaders, wordt getracht een positieve bijdrage te leveren aan een financieel gezonde gemeente in de toekomst.

Van belang zijn in dit kader onder meer de volgende beleidsmatige uitgangspunten binnen de gemeente Neder-Betuwe:

1. Het grondbeleid van de gemeente is dienend aan de ruimtelijke ontwikkeling en besluitvorming;
2. De gemeente wil een regierol blijven vervullen bij de (ruimtelijke) ontwikkelingen;
3. Het toekomstig grondbeleid mag de vermogenspositie van de gemeente niet verder nadelig beïnvloeden;
4. De gemeente hanteert een afwegingskader voor haar grondbeleidstrategie waarbij de vermogenspositie van de gemeente, de mate van regie die de gemeente wenst te voeren, grondposities, beïnvloedbaarheid van de huidige plannen en een risicoafweging bepalen op welke wijze deelname aan ruimtelijke ontwikkelingen zal plaatsvinden;
5. In tegenstelling tot het verleden zal actief grondbeleid niet langer het beleidsuitgangspunt zijn maar facilitair grondbeleid;
6. Actief grondbeleid zal mogelijk blijven indien sprake is van een duidelijk positief grondexploitatie resultaat, een laag risicoprofiel en voldoende weerstandsvermogen.
7. Bij de vaststelling van de grondbeleidstrategie hanteert de gemeente het afwegingskader en de beslismodellen voor samenwerkingsvormen uit de 'Reiswijzer Gebiedsontwikkeling 2009' van het Rijk.
8. Bij een lopende grondexploitatie waarbij een negatief resultaat verwacht wordt, wordt dit resultaat binnen de grondexploitatie opgevangen. Het verwachte nadeel wordt als negatief resultaat in de boekwaarde verwerkt en ten laste van de algemene reserve van het Grondbedrijf gebracht;
9. Conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) moet winst worden genomen indien gerealiseerd. In de praktijk is dit voor zover de boekwaarde van een complex negatief is en voor dat deel dat de negatieve boekwaarde hoger is dan de nog te maken kosten;
10. Een complex (grondexploitatie) wordt afgesloten wanneer alle werkzaamheden in uitvoering zijn voltooid.

Grondprijnsbeleid

Ten behoeve van de uitvoering van de actieve grondexploitaties hanteert de gemeente voor de bepaling van grondwaarden en uitgifteprijzen, de residuele grondwaardeberekening. Dat wil zeggen dat er marktconforme grondprijzen voor woningbouw en bedrijfsgrond worden gehanteerd.

Afstoten vastgoed

Bij de gemeente is het afstoten van onroerende zaken aan de orde als dat onroerend goed de relevante functie voor de gemeente heeft verloren en bovendien niet via functiewijziging en/of herstructurering op andere wijze ten nutte van de gemeente ingezet kan worden.

Restgroen

Openbaar groen dat geen essentiële groenwaarde (meer) heeft voor de (woon)omgeving wordt in de regel "op verzoek" verkocht. Voor restgroen wordt een tevoren vastgestelde prijs gehanteerd.

Financiële positie

Grondexploitaties geven een prognose van het eindresultaat. Het resultaat wordt beïnvloed door allerlei factoren, zoals onder ander de rente, inflatiecijfers of vertraging in de planvorming. De huidige kredietcrisis heeft een belangrijke negatieve invloed op de financiële resultaten van de diverse projecten. De gronduitgiftes blijven nu achter door de afnemende vraag op de woning- en bedrijvenmarkt. In de opgenomen tabellen (zie volgende pagina) is de actualisatie per 1-1-2012 van de grondexploitaties, exploitatieovereenkomsten en nieggs (niet in exploitatie genomen gronden) weergegeven conform jaarrekening 2011. De volgende actualisatie zal plaatsvinden in de jaarrekening 2012.

Het project Casterhoven is in dit overzicht niet meegenomen. Over deze projecten wordt afzonderlijk gerapporteerd.

Beleidsuitgangspunten omtrent de reserve grondexploitatie versus de risico's

Op basis van het door de gemeente ingevoerde risicomangement middels haar Nota Risicomangement en weerstandsvermogen 2007, geldt voor de gebiedsontwikkelingen dat:

- Van iedere (beoogde) gebiedsontwikkeling marktconforme grondexploitaties worden berekend.
- Alle grondexploitaties zijn voorzien van een gedegen risicoprofiel (gekwantificeerd in geld).
- Er een afdoende "Voorziening" is getroffen om als zich in de toekomst toch risico's voltrekken zoals deze uit actualisatie van de diverse exploitatie bekend zijn, opgevangen kunnen worden zonder het weerstandsvermogen van de gemeente aan te tasten.
- Er tenminste 1 x per jaar een meerjarenperspectief grondexploitaties aan de raad wordt voorgelegd waarin alle geactualiseerde planresultaten van de grondexploitaties zijn verwerkt.
- Zo nodig tussentijds via een kredietwijziging (aanvullende nieuwe bepaling van de Commissie BBV) de raad gevraagd zal worden tot aanpassing van de betreffende grondexploitatie en de gevolgen daarvan naar reserve en weerstandsvermogen van de gemeente te doen verwerken.

De reserve grondexploitatie dient een zodanige omvang te hebben dat deze alle claims en risico's uit de grondexploitatie kan dekken, zolang dit nog niet gerealiseerd is, zal dit de komende jaren aangevuld moeten worden (bron nota grondbeleid 2011-2015).

Wettelijke instrumenten

De gemeente beschikt over een drietal wettelijke instrumenten voor het voeren van haar grondbeleid:

- Wro afdeling 6.4 (grondexploitatiewet).
- Ontheingingswet.
- Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg).

Wro artikel 6 (grondexploitatiewet).

Op grond van de grondexploitatiewet heeft de gemeente een instrument in handen waarbij zij haar kostenverhaal kan verzekeren door middel van privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke overeenkomst. De grondslag hiervoor is het exploitatieplan. Met het privaatrechtelijk spoor (de anterieure overeenkomst) heeft de gemeente de maximale onderhandelingsvrijheid. Bij kostenverhaal middels het publiekrechtelijk spoor is de gemeente gebonden aan de regels van het exploitatieplan en is zij daarmee beperkt in haar handelen. De gemeente streeft naar een kostenverhaal op basis van anterieure overeenkomst. Als basis voor deze onderhandelingen dienen de richtlijnen die gelden voor het exploitatieplan. Meestal wil de gemeente haar plankosten (apparaatskosten) verhalen. Voor de bepaling van de hoogte van de gemeentelijke plankosten heeft het ministerie van VROM voor de plankosten scan gekozen omdat deze objectief is, rechtszekerheid aan de eigenaren biedt en in geval van een procedure het aantal mogelijke geschilpunten bij een eventuele beroepsprocedure bij een exploitatieplan vermindert. De plankosten scan is nog niet officieel in werking getreden. De huidige plankosten scan wordt al wel door veel gemeenten gehanteerd. Vanaf medio 2010 hanteert de gemeente voor elke ontwikkeling waarbij sprake is van kostenverhaal voor de bepaling van de hoogte van het verhaalbare bedrag aan plankosten de plankosten scan.

Ontheingingswet

De gemeente tracht altijd eerst via minnelijke weg tot verwerving te komen en pas nadat gebleken is dat dit niet mogelijk is binnen redelijke termijn, wordt het instrument van ontheinging ingezet teneinde daarmee de uitvoering van ruimtelijk beleid en/of de aanleg van infrastructuur te verzekeren.

Wet Voorkeursrecht gemeente (Wvg)

Indien de gemeente een voorkeursrecht zou vestigen verzekert de gemeente zich het recht (niet de plicht) om bij voorrang de door de eigenaar die wil vervreemden, de aangeboden grond te verwerven.

Een actuele prognose van de verwachte resultaten diverse grondcomplexen (winst, verlies, risico's en investeringskredieten):

Overzicht van alle in exploitatie genomen gronden (IEGG):												
	Exploitatie	Boekwaarden				verwacht resultaat op contante waarden		Opgenomen als risico Begroting 2013	Investerings krediet Beschikbaar gesteld	Jaar Afsluiting	m2	Boek waarde Per m2
		Ultimo 1-1-2012	Nog te maken lasten	Nog te realiseren baten	Totaal EW - = Winst + = verlies	Verlies Jaarstukken 2011 CW	Winst Jaarstukken 2011 CW					
0	Herenland Opheusden	4.229.225	1.348.075	-5.858.773	-281.473	0	-220.541	850.000	0	2016		
1	De Bonegraaf-Noord Dodewaard	-134.656	145.583	0	10.927	10.406	0	0	0	2012		
5	De Leede Kesteren	366.261	174.600	-213.000	327.861	297.379	0	0	0	2013		
6	Tolsestraat Opheusden	41.377	381.893	-878.490	-455.220	0	-374.511	0	0	2015		
11	Bonegraaf-West Dodewaard	2.687.135	727.023	-4.020.220	-606.062	0	-452.252	0	0	2017		
90	Walenhoekseweg	1.090.776	1.046.599	-2.826.735	-689.360	0	-514.412	0	1.074.000	2017		
		8.280.118	3.823.773	-13.797.218	-1.693.327	307.785	-1.561.716	850.000	1.074.000			
Overzicht van alle projecten waarvoor een exploitatieovereenkomst is afgesloten (EO):												
8	Nachtegaallaan Dodewaard	-45.742	53.695	0	7.953	6.871		0	150.000	2014		
17	Wegwijzer Kesteren	51.789	42.008	-465.120	-371.323	0	-320.788	0	115.000	2014		
50	Triangel Ochten	43.400	162.086	0	205.486	161.003		0	335.000	2016		
53	Boveneindsestraat	129.675	16.702	0	146.377	145.973		90.000	107.000	2015		
58	Dorpsplein Dodewaard	-400.713	496.958	0	96.245	84.269		0	511.000	2012		
63	Broedershof Echteld	64.859	5.050	0	69.909	69.788		20.000	59.000	2012		
64	Winkelconcentratie Kesteren	0	0	0	0	0		0	600.000	2011		
65	Ijzendoorn West	62.076	84.167	-87.765	58.478	43.784		10.000	108.000	2016		
67	WoZoCo Opheusden	-67.773	46.082	0	-21.691	0	-17.845	0	123.000	2015		
68	Veilingterrein Kesteren	155.929	74.059	-185.000	44.988	37.012		0	383.000	2015		
70	Waalfront Ochten	13.891	28.646	0	42.537	41.648		0	48.000	2012		
91	Lingedael Kesteren	12.351	25.502	-40.000	-2.147	0	-2.045	5.000	30.000	2012		
	Totaal	19.742	1.034.955	-777.885	276.812	590.348	-340.678	125.000	2.569.000			
Overzicht van Nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIegg) en strategische gronden:												
	Herenland West	1.625.148	0	0	1.625.148	1.000.000	0	443.000	272.000		36.505	17
	Medel 1a	59.748	0	0	59.748	0	0	0	0		nmb	
	Medel 2	5.539.905	0	0	5.539.905	0	0	0	0		161.701	34
	Agro Business Centre Opheusden	284.000	0	0	284.000	0	0	0	740.000		56.710	5
	Bonegraaf-Oost Dodewaard	364.102	0	0	364.102	0	0	269.000	67.500		19.130	19
	Fructus Dodewaard	588.423	0	0	588.423	0	0	80.000	106.000		33.580	18
	Acaciastraat Opheusden	18.487	0	0	18.487	0	0	0	11.000		8.612	2
	Oranjehof	185.378	0	0	185.378	0	0	50.000	124.000		4.420	42
	Winkel Concentratie Ochten	455.503	0	0	455.503	0	0	0	600.000		9.659	47
	Greenport	43.834	0	0	43.834	0	0	0	0		nmb	
	Totaal	9.164.528	0	0	9.164.528	1.000.000	0	842.000	1.920.500		330.317	
	Totaal generaal	17.464.388	4.858.728	-14.575.103	7.748.013	1.898.133	-1.902.394	1.817.000	5.563.500		330.317	
	+ is nadelig - is voordelig											

Voor de algemene risico's binnen de grondexploitatie is een risicoreservering opgenomen van € 1.750.000 (10% van de boekwaarden per 1-1-2012)

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hanteert de volgende definitie van 'bedrijfsvoering': "Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een gemeente om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren alsmede de sturing en beheersing daarvan."

Voor een goede bedrijfsvoering zijn budget, personeel met kennis en kunde, infrastructuur, structuur, informatie en beheersinstrumenten nodig. Ook is een gezonde cultuur binnen de organisatie cruciaal om onze doelstellingen te bereiken. Gaan er zaken fout in de bedrijfsvoering, dan komt het realiseren van de gekozen doelstellingen in gevaar. Tevens kan dit tot financiële, juridische en politiek-bestuurlijke risico's leiden.

Het college is primair verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Op 3 november 2011 heeft de raad het rekenkamerrapport 'Onderzoek naar de ontwikkelingen van de gemeentelijke organisatie' besproken. Het college heeft de aanbevelingen van de rekenkamercommissie ter harte genomen.

Wij willen bereiken:	
A.	De burger (inwoner, klant, relatie) verwacht van een gemeentelijke organisatie de volgende zaken: <ul style="list-style-type: none"> - rechtmatigheid: handelen volgens wet- en regelgeving; - betrouwbaarheid: voorspelbaar handelen en binnen de gemeentelijke bevoegdheden de regels handhaven; - transparantie: inzicht in uitvoering van beleid en in de ondersteunende processen; - doelmatigheid: met de gegeven middelen zoveel mogelijk output behalen; - doeltreffendheid: de beoogde effecten bereiken; - responsiviteit: anticiperen en inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en wensen van burgers, klanten en andere relaties; - klantvriendelijkheid: een duidelijke, deskundige, goed bereikbare, nette en snelle dienstverlening.
B.	Reduceren bedrijfsvoeringlasten
	<p>Toelichting</p> <p>Zoals het genoemde rekenkamerrapport aangeeft, is de gemeentelijke organisatie reeds enkele jaren bezig met het organisatieontwikkelingstraject 'Het Huis Op Orde'. Als gevolg van de organisatieontwikkeling kunnen we steeds meer en steeds beter aan bovenstaande verwachtingen tegemoet komen en kan kwalitatief goede ondersteuning aan het bestuur gegeven worden. Minstens net zo relevant zijn externe ontwikkelingen. Allereerst moet daar de ambtelijke samenwerking met Buren, Lingewaal, West Maas en Waal en eventuele andere partners omwille van het verminderen van kwetsbaarheden en het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening genoemd worden. Als andere externe ontwikkelingen gelden onder meer de totstandkoming van de Omgevingsdienst Rivierenland, de regionalisering van de brandweer, de samenwerking in Regio Rivierenland, het doorvoeren van efficiencymaatregelen en de komst van nieuwe taken vanuit het Rijk. Dit zal ervoor zorgen dat onze organisatie er over enkele jaren anders uitziet dan nu. De ontwikkelingen in het openbaar bestuur zullen de komende jaren een grote dynamiek kennen. In dit kader willen we bereiken dat onze organisatie in een steeds veranderende omgeving kwaliteit blijft leveren.</p>
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Organisatie 'in control': leidinggevend en zodanig grip op de organisatie en op informatie dat voldaan wordt aan eisen van rechtmatigheid en betrouwbaarheid en dat een adequate ondersteuning van het bestuur verzekerd is. Binnen gestelde kaders zal daartoe tevens worden samengewerkt met andere gemeenten en in gemeenschappelijke regelingen. Ten behoeve van rechtmatigheid en betrouwbaarheid is een systeem van interne controle opgezet.
A2.	Verbetering dienstverlening: de processen bij afdeling Gemeentewinkel worden regelmatig onderzocht op verbeterpunten en er wordt meer aansluiting gezocht op landelijke dienstverleningssystemen. Onze uitgaande brieven naar klanten worden op taalniveau B1 geschreven. Wij doen in een klanthandvest duidelijke en realistische beloften aan onze klanten en maken deze beloften waar. In de gevallen waarin wij deze beloften onverhoopt niet waarmaken, bieden wij de klant een adequate compensatie.
A3.	Het Nieuwe Werken / werken met vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid. In Neder-Betuwe bestaat Het Nieuwe Werken uit vier elementen: (1) plaats- en tijdongebonden werken, (2) activiteitgericht flexwerken, (3) digitalisering en digitaal samenwerken en (4) resultaatgericht werken.
A4.	HRM: een strategische lange-termijnpersoneelsplanning hanteren, een personeelsbeleid dat aansluit op Het Nieuwe Werken, een aansturing door managers die eveneens past bij Het Nieuwe Werken en een organisatiecultuur waarin medewerkers vertrouwen in zichzelf en elkaar hebben.

Toelichting

Medio 2012 is het (ver)nieuw(d)e gemeentehuis geopend. Dit was een belangrijke mijlpaal in de organisatieontwikkeling. Niet alleen wordt in een nieuw gebouw gewerkt, ook is het zaakgericht werken formeel ingevoerd. De verhuizing naar de nieuwbouw en de invoer van het zaakgericht werken maakten deel uit van het bredere organisatieontwikkelingstraject 'Het Huis Op Orde'. In 2013 wordt hieraan een vervolg Ook het verbeteren van de dienstverlening, het moderniseren van het personeelsbeleid en het 'in control' komen van de organisatie maakten hier deel van uit. Het Huis Op Orde was een zeer ambitieus traject en veel activiteiten zijn met succes afgerond. In 2013 willen we nog niet afgeronde activiteiten uit Het Huis Op Orde voltooiën, verder gaan met de uitrol van Het Nieuwe Werken en nieuwe stappen zetten naar een toekomstbestendige organisatie. Daarnaast zal volop ingezet moeten worden op het verbeteren van de organisatiecultuur.

Voorts gaan we de samenwerking met andere gemeenten verder vormgeven. Uitgangspunt hierbij is dat op basis van de kaders die de raad heeft gesteld, in 2013 verder inhoud wordt gegeven aan de samenwerking met Buren en Lingewaal, West Maas en Waal en eventuele andere partners. Tevens wordt geïnventariseerd welke gevolgen deze samenwerking, evenals andere externe ontwikkelingen en bezuinigingen voor onze bedrijfsvoering hebben. Op basis van deze inventarisatie zal bezien worden of de inrichting van onze organisatie herijkt moet worden. De organisatie zal de komende jaren door grote veranderingstrajecten (blijven) gaan. College en directie geven zich er rekenschap van dat, zoals de rekenkamer in haar rapport van september 2011 aanbeveelt, dit op een goede en planmatige wijze wordt opgepakt en dat de inzet van mensen en middelen adequaat wordt afgestemd. Regelmatige monitoring vindt plaats en zal blijven plaatsvinden.

B1. Het reduceren van bedrijfsvoeringlasten door het realiseren van ombuigingen en bezuinigingen middels het verminderen van taken, samenwerking, efficiency en herijking van formatie.

Toelichting

Bij de kadernota 2013-2016 is u een totaalijst gepresenteerd met betrekking tot de reeds gerealiseerde ombuigingen en bezuinigingen en de per saldo nog te realiseren ombuigingen en bezuinigingen. Hieronder treft u het overzicht aan met betrekking tot de nog te realiseren ombuigingen en bezuinigingen 2013-2016:

Ombuigingen en bezuinigingen	Onderwerp:	2013	2014	2015	2016
kostenbesparing		-50.000	-75.000	-100.000	-100.000
Proces debiteuren en crediteuren		-15.000	-30.000	-50.000	-50.000
Totaal ombuigingen en bezuinigingen	Efficiency	-65.000	-105.000	-150.000	-150.000
Herijking formatie afdeling Grondgebied		0	-25.000	-25.000	-50.000
Herijking formatie afdeling Ruimte		0	-40.000	-80.000	-80.000
Herijking formatie afdeling Samenleving		-35.000	-50.000	-50.000	-50.000
Herijking formatie afdeling Middelen (BIJ 0,3 fte = € 20.000)		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Herijking formatie afdeling Middelen (Fac.zaken = € 35.000)		0	-35.000	-35.000	-35.000
inhuur voor ondersteuning werkkostenregeling		15.000	0	0	0
Herijking formatie afdeling Gemeentewinkel		-56.000	-56.000	-56.000	-56.000
Herijking formatie afdeling Financiën		0	-20.000	-20.000	-20.000
Herijking formatie afdeling Middelen en control		-113.000	-113.000	-113.000	-113.000
Totaal ombuigingen en bezuinigingen	Herijking formatie	-209.000	-359.000	-399.000	-424.000
Nog te realiseren bezuinigingen op politiek ambt dragers		0	-50.000	-142.500	-142.500
Intrekken restant reeds opgenomen stelpost reduceren		107.271	157.271	207.271	207.271
Totaal ombuigingen en bezuinigingen	Overige bedrijfsvoeringlasten	107.271	107.271	64.771	64.771
Nog te realiseren ombuigingen en bezuinigingen		-166.729	-356.729	-484.229	-509.229

Op het gebied van efficiency gaan wij voordelen realiseren van € 65.000 in 2013 oplopend naar € 150.000 in 2016. Dit wordt bereikt door een efficiëntere crediteurenadministratie met digitale factuurverwerking, minder budgetbeheerders, en betere managementinformatie. Binnen de verschillende afdelingen worden geen subadministraties meer bijgehouden. Ook het debiteurenproces zal in de komende periode worden aangepast. Daarnaast zullen kostencalculaties kritisch worden beoordeeld, hetgeen op basis van een eerste screening zal leiden tot een structureel lager kostenniveau.

De besparing op de formatie zal in 2013 € 209.000 bedragen oplopend tot € 424.000 in 2016.

Van de bij de begroting 2012 opgenomen stelpost reduceren bedrijfsvoeringlasten met een totaalbedrag van € 150.000 in 2013 oplopend naar € 250.000 in 2016 is van deze stelpost een deel nog niet gerealiseerd hetgeen bij deze begroting wordt ingetrokken.(€ 107.271 in 2013 en 2014 € 64.771 in 2015 en 2016). In totaliteit resteert er derhalve nog te realiseren ombuigingen en bezuinigingen een bedrag van € 166.729 voor 2013 oplopend naar € 509.229 voor 2016.

Aanvullende bezuinigingen op bedrijfsvoeringlasten:

Ten tijde van het inventariseren van de bezuinigingen op bedrijfsvoeringlasten is uitgegaan van de veronderstelling dat alle Wabo-taken van de gemeente over zouden gaan naar de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Aangezien op dat moment onduidelijkheid bestond over de financiële consequenties daarvan, zijn voor de afdeling Vergunningverlening en Handhaving geen bezuinigingen op bedrijfsvoering bepaald. Nu alleen de milieutaken overgaan naar de ODR wordt onderzocht welke bezuinigingen op bedrijfsvoeringlasten van de afdeling Vergunningverlening en Handhaving mogelijk zijn. Concrete voorstellen worden in de kadernota 2014-2016 aangegeven.

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming
2014-2016***

BESLUITVORMING

BESLUITVORMING.

De raad van de gemeente Neder-Betuwe;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 18 september 2012

Gelet op het bepaalde in de Gemeentewet , het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV), de Algemene Wet Bestuursrecht en het Provinciaal Beleidskader Financieel toezicht.

B E S L U I T :

1. De begroting 2013 vast te stellen.
2. In te stemmen met de meerjarenraming 2014-2016.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 8 november 2012
de griffier, de voorzitter

mr. J.C. Bouwman

ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

***Begroting 2013
en
Meerjarenraming
2014-2016***

BIJLAGEN

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Overzicht incidentele baten en lasten	Progr.	Begroting 2013	Meerjarenraming		
			2014	2015	2016
Bedragen x		€ 1.000			
Uitvoering informatiebeleidsplan	1	354	404	201	81
Opbrengst gemeentehuis Ochten (zie storting reserve)	1		-800		
Gemeentelijk archief gereedmaken voor overdracht RAR	1	35	35	35	
Overdracht materieel brandweer (regionalisering brandweer)	2	-309			
Investeringsbijdrage rotonde Betuwsestraat (zie onttrekking reserve)	3	140			
Levering grond verbindingsweg Dodewaard (zie onttrekking reserve)	3		375		
Opstellen bussinessplan herstructurering bedrijventerreinen	4	25			
Vrijval voorziening onderhoud gebouwen onderwijs (zie storting reserve)	5	-290			
Transitiekosten AWBZ (zie algemene uitkering)	7	53			
Opbrengst grondverkoop Casterhoven (zie stroting reserve)	8				-1.000
Aanpak illegale bewoning	8	25	25	25	
Algemene reserve (dekking verbindingsweg Dodewaard)	R		-375		
Algemene reserve grondexploitatie (storting vrijval voorziening onderwijs)	R	290			
Reserve bovenwijkse voorzieningen (dekking rotonde Betuwsestraat)	R	-140			
Reserve nieuw gemeentehuis (storting opbrengst Ochten en Casterhoven)	R		800		1.000
Algemene uitkering (transitiekosten AWBZ)	A	-53			
Totaal aan incidentele lasten en baten 2012-2015		130	464	261	81

BEREKENING EMU – SALDO

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Financiën van de Overheid
Antwoordnummer 25000, 2490 XA Den Haag

Vragenlijst

Berekening EMU-saldo

Gemeente Gemeente Neder-Betuwe (1740)

Algemene gegevens:

Gemeentenaam:

Gemeente Neder-Betuwe

Gemeentenummer:

1740

Jaar:

2013

Naam contactpersoon:

Telefoon:

E-mail:

Omschrijving	2012	2013	2014
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2012, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2013	Volgens meerjarenraming in begroting 2013
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-836	390	542
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.981	2.044	2.119
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.713	1.331	1.331
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	8464	1.584	808
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	158		
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	2.275	2.552	1.729
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">☐ ja ☐ nee</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">☐ ja ☐ nee</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">☐ ja ☐ nee</div> </div>		
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-6.723	-371	1.455

OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING

A+O fonds	: Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Gemeenten
AB	: Algemeen Bestuur
ABC	: Agro Business Centrum
AMvB	: Algemene maatregel van bestuur
ANW	: Algemene Nabestaandenwet
AOVR	: Ambtelijk Overleg Volksgezondheid Rivierenland
APV	: Algemene Plaatselijke Verordening
AVRI	: Afvalverwijdering Rivierenland
AWBZ	: Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBV	: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	: Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BCF	: BTW-compensatiefonds
BDUR	: Besluit doeluitkering rampen en zware ongevallen
Berap	: Bestuursrapportage
BJZ	: Bestuurs Juridische Zaken
BNG	: Bank Nederlandse Gemeenten
Bofv	: Bestuurlijk overleg financiële verhouding
BSR	: Belastingssamenwerking Rivierenland
BUIG	: Wet Bundeling van Uitkeringen aan Gemeente
BTW	: Belasting Toegevoegde Waarde
BvB	: Businessplan Voor de Bedrijfsvoering
CAO	: Collectieve Arbeids Overeenkomst
CAR	: Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
CBS	: Centraal Bureau voor de statistiek
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
CMD	: Centrum Maatschappelijke Dienstverlening
CPA	: Centrale Post Ambulancevervoer
DIV	: Documentatie en Informatievoorziening
EKD	: Elektronisch kinddossier
EMU	: Economische en Monetaire Unie
ESF	: Europees Sociaal Fonds
FES	: Fonds Economische Structuurversterking
Fido	: Wet Financiering Decentrale Overheden
FOG	: Financieel Overzicht Gemeenten
FPU	: Flexibel Pensioen en Uittreden
Fvw	: Financiële-verhoudingswet
GBA	: Gemeentelijke Basis Administratie
GF	: Gemeentefonds
GGD	: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	: Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	: Gemeenschappelijke Meldkamer Gelderland-Zuid
GOA	: Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GREX	: Grondexploitatie
GRP	: Gemeentelijk Riolerings Plan
GSB	: Grote stedenbeleid
GSF	: Gelderse Sport Federatie
Halt	: Het alternatief
ICT	: Informatie Communicatie Technologie
IOAW	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte werkl. Werknemers
IOAZ	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte gew. Zelfstandigen
IPO	: Interprovinciaal Overleg
ISA	: Instituut voor Sport Accommodaties
ISV	: Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JPN	: Jeugd Preventie Netwerk
KVW	: Keurmerk Veilig Wonen
LEA	: Lokaal Educatieve Agenda
LOP	: Landschap Ontwikkelings Plan
MADD	: Make A Difference Day
MBZ	: Meldpunt Bijzondere Zorg
MILH	: Monitor Inkomsten Lokale Heffingen
NBW	: Nationaal Bestuursakkoord Water

NIPO	: Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie
NME	: Natuur Milieu & Educatie
NASB	: Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
NUP	: Nationaal Uitvoerings Programma
ODR	: OmgevingsDienst Rivierenland
OEM	: Overige Eigen Middelen
OGGZ	: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OHP	: Onderwijs Huisvestings Programma
OKE	: Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OOV	: Openbare orde en veiligheid
OSU	: Onderhoudsrapportage Specifieke Uitkeringen
OWB	: Ontwerpbegroting
OZB	: Onroerende-zaakbelastingen
P&O	: Personeel en Organisatie
PDF	: Portable Document File
PF	: Provinciefonds
Pgb	: Persoonsgebondenbudget
POR	: Periodiek Onderhoudsrapport
PPS	: Publiek Private Samenwerking
PRPG	: Platform Rechtmatigheid provincies en Gemeenten
PvA	: Plan van Aanpak
RAAK	: Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling
RAR	: Regionaal Archief Rivierenland
RAV	: Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid
RBGZ	: Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
RBL	: Regionaal Bureau Leerplicht
RIEC	: Regionale Informatie- en ExpertiseCentra
RSP	: Regionaal Samenwerkings Programma
RUD	: Regionale Uitvoerings Diensten
RUP	: Regionaal Uitvoerings Programma
SiSa	: Single information Single audit
SMART	: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden
StER	: Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland
STMG	: Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland
SVNG	: Stimuleringfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SWB	: Stichting Woningbeheer Betuwe
SWO	: Stichting Welzijn Ouderen
UWV	: Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VNG	: Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	: Ministering van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Wabo	: Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wajong	: Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor Jonggehandicapten
WAPR	: Werkgevers Adviespunt Rivierenland
WIJ	: Wet Investeren in Jongeren
Wmo	: Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	: Wet waardering onroerende zaken
WoZoCo	: Woon Zorg Complex
WRO	: Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	: Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw	: Wet sociale werkvoorziening
WVG	: Wet Voorziening Gehandicapten
Wvg	: Wet voorskeurrecht gemeente
WW	: Werkloosheidswet
Wwb	: Wet werk en bijstand
Wwnv	: Wet werk naar vermogen

